ROK IV, Nr. 10-12
Październik-Grudzień
1930

POLONIA-ITALIA

ORGAN IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ITALSKIEJ
ORGANO DELLA CAMERA DI COMMERCIO POLACCO-ITALIANA

ANNO IV, N. 10-12
Ottobre-Dicembre
1930

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Izba Handlowa Polsko-Italska:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Redazione ed Amministrazione:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15
Camera di Commercio Polacco-Italiana:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.

WARUNKI PRENUMERATY:
Cały rok: zł. 40, pół roku: zł. 20, kwartalnie: zł. 10
Numer pojedyńczy: zł. 4
Konto P. K. O. 14.614.

ABBONAMENTI:
Un anno: L. 100, Sei mesi L. 50, tre mesi L. 25.
Un numero separato: L. 10.
Conto Corrente: P. K. O. 14.614 (Cassa Postale di Risparmio)

Treść:

Sommario:

AKCJA OBNIŻKI CEN W ITALJI

(AZIONE PER IL RIBASSO DEI PREZZI).

Akcja w kierunku obniżenia cen w Italji oraz sposoby jej realizowania we wszystkich krajach, co jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, obudziła żywy odruch zainteresowania i wywołała liczne komentarze. Nie wszędzie jednak temu odruchowi towarzyszyła szczera chęć wniknięcia i zrozumienia istoty tej akcji oraz podporządkowania wywodów przesłankom objektywnym. Komentarze, jakie napotkać można w różnych organach prasy zagranicznej i towarzyszące cytowaniu poszczególnych i w oderwaniu od całokształtu zagadnienia podawanych faktów, świadczą o zupełnie jednostronnem i powierzchownem ustosunkowaniu się do problemu tak skomplikowanego, jakim jest sprawa kształtowania się cen, czy kosztów produkcji i dają zupełnie fałszywe pojęcie o metodach wcielania w życie zamierzeń przez rząd Mussoliniego. Nie jest moim celem polemizować tu taj z wywodami różnych domorosłych ekonomistów, opartemi przeważnie na domysłach, a często i na plotce. Chodzi mi natomiast o objektywne zobrazowanie akcji, podjętej przez rząd italski, której efektem ma być zapobieżenie, wzgl. osłabienie natężenia kryzysu gospodarczego.

Akcja ta obejmuje cały szereg poczynań i zagadnień, które tworzą logiczną i harmonijną całość, przemyślaną we wszystkich szczegółach i ewentualnościach. Podobnie, jak we wszystkich krajach wysoko uprzemysłowionych, budżet państwa po raz pierwszy w tym roku wykazuje deficyt, który ostatnio wyniósł 900 miljonów lirów. Niewątpliwie jest to suma dość znaczna. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż w budżecie Anglji przewidziany jest deficyt w wysokości 45 mil. ster. (t. j. ok. 4 miljardów lir.), St. Zjedn.—w wysokości kilkuset miljonów dolarów i tak samo budżet Niemiec i szeregu innych krajów. Jakże Italja postanowiła ratować swój budżet i jakie obmyśliła środki, mające wyrównać deficyt budżetowy? Czy drogą zwiększenia dochodów państwowych, a więc zwiększenia dochodów podatkowych, monopolowych, celnych i t. d.? Nie. — Rząd Italski zrozumiał, iż w chwili obecnej naciśnięcie śruby podatkowej przysporzyłoby życiu gospodarczemu dalsze trudności i spotęgowałoby kryzys ogólnokrajowy. Dochody te w porównaniu z okresem przedwojennym zwiększyły się obecnie o przeszło $8\frac{1}{2}$ raza, co uzasadnione jest z jednej strony wzrostem liczby mieszkańców (z 36 do 43 milj.), z drugiej — wzrostem potrzeb państwowych, co zresztą ma miejsce również w innych krajach.

Uważając sanowanie budżetu państwowego drogą zwiększenia dochodów za szkodliwe z punktu widzenia interesów gospodarczych kraju, rząd Mussoliniego uznał, iż jedynym właściwym, mogącym przynieść ulgę obciążonemu deficytem budżetowi jest poczynienie jaknajdalej idących oszczędności w wydatkach, które jednocześnie nie osłabiłyby tempa rozwoju życia państwowego i życia gospodarczego w szczególności. Gros wydatków w budżecie państwowym, to wydatki na potrzeby administracji i przedewszystkiem na uposażenia urzędników i pracowników państwowych. Jest ich w państwie italskiem przeszło pół miljona, a pobory, im wypłacane, wynoszą prawie 6,3 miljarda lirów, nie licząc emerytur, pensyj i odszkodowań, które wynoszą 2,8 miljarda lirów. W prasie zagranicznej czynione są zarzuty, iż wzrost wydatków na uposażenie urzędników i pracowników państwowych ma źródło w utrzymaniu rzekomo olbrzymiej liczebnie milicji faszystowskiej. Zarzut ten jest najzupełniej bezpodstawny, gdyż pobory milicji faszystowskiej, która pod względem ilościowym zastąpiła w gruncie rzeczy b. królewską gwardję, obciążają budżet państwowy w sposób najzupełniej niedotkliwy, a poza tem korzyści, jakie przynoszą życiu gospodarczemu kraju wykonywane przez nie czynności są tak znaczne, iż w ogromnej mierze przewyższają one wydatki na utrzymanie milicji. W głośnej dziś ostatniej swej mowie senackiej Mussolini zwrócił uwagę na szerzoną zagranicą plotkę o liczebności milicji faszystowskiej, będącą wymysłem ludzi złej woli. Doszło do tego, iż w jednem z pism zagranicznych czytało się, że samych członków milicji drogowej jest 6 tysięcy, podczas, kiedy jest ich tylko 398, obowiązanych do pilnowania, jak mówi Mussolini, bezpieczeństwa 20 tys. km. dróg wartości sum miljardowych. Koleje obsługiwane są zaledwie przez 5.244 członków milicji faszystowskiej (na 162.907 pracowników etatowych i 2755 kontraktowych), a dzięki nim odszkodowania, wypłacane przez zarząd kolei z tytułu szkód i kradzieży, zmniejszyły się z 60 do pół milj. lirów.

Jak wiadomo z prasy codziennej, rząd faszystowski, pragnąc osiągnąć redukcję wydatków budżetowych, postanowił zmniejszyć uposażenia urzędnicze o 12%. Jednocześnie to obcięcie uposażeń urzędniczych miało stanowić jedno ze wstępnych poczynań, zmierzających do spowodowania zniżek cen na rynku krajowym i wzmożenia siły kupna ustabilizowanej liry italskiej. W prasie zagranicznej odezwa-

ły się głosy, roztaczające przed czytelnikiem obraz nędzy, w jaką wskutek tej redukcji uposażeń wtrącony będzie urzędnik italski, a to wobec rzekomo niezmiernie niskich poborów, jakie już obecnie otrzymuje.

Brak miejsca nie pozwala mi na przytoczenie szczegółowego materjału cyfrowego, dotyczącego uposażeń urzędniczych w chwili obecnej. Ograniczę się tylko do stwierdzenia, iż w porównaniu ze stanem przedwojennym obecne uposażenia urzędników państwowych są cztero, a nawet w odniesieniu do niższych kategoryj pięciokrotnie wyższe, co wynika ze szczegółowych zestawień liczbowych, przytoczonych we wspomnianem przemówieniu senackiem Mussoliniego. Jeżeli więc urzędnik VII kategorji, którego uposażenie roczne przed wojną wynosiło 5.500 lirów a obecnie wynosi 25.200, będzie otrzymywał 22.180 lirów, ofiara, jaką on poniesie dla państwa w postaci 12% zmniejszenia poborów, nie będzie przezeń odczuta, tembardziej że będzie korzystał ze zniżek cen.

Naturalnie, było do przewidzenia, iż redukcja uposażeń urzędników w Italji pociągnie za sobą zniżkę płac pracowników umysłowych innych kategoryj, robotników fabrycznych i rolnych, a zatem zniżkę kosztów produkcji i w dalszej konsekwencji zniżkę cen. Ale nie był to główny cel. Redukcja ta stanowi przedewszystkiem konieczność budżetową, mającą spowodować zniknięcie deficytu budżetu państwowego. I niewątpliwie, będzie ono osiągnięte. Jeżeli chodzi o poziom cen, nie mogą one być normowane w sposób wyłącznie mechaniczny i nikt tego rodzaju metodami w Italji się nie posługuje. Zniżka ich datuje się już od dłuższego czasu, będąc również zależna od konjunktur rynkowych nietylko krajowych, lecz i ogólnoświatowych. Ceny hurtowe w Italji w końcu grudnia r. ub. w przeliczeniu na liry złote już niewiele odbiegały od cen przedwojennych. Jeżeli wziąć wskaźnik 100 jako podstawę dla roku 1913, zobaczymy, iż w połowie grudnia r. ub. wyniósł on w Italji 100,7, natomiast zaś w Niemczech — 118,3, w St. Zjedn. — 120,7, Anglji — 100,2 i Francji 102,6.

Nadawanie poczynaniom rządu italskiego, mającym na celu zaradzenie obecnemu kryzysowi gospodarczemu, w kraju, charakteru rozkazu, realizowanego z całą bezwzględnością, wbrew oporom, należy uznać za przedstawienie akcji jego w świetle zupełnie fałszywem i jednostronnem. Jeżeli na 700 tys. kupców, których liczy Italja, znajdzie się kilkudziesięciu, którzy wobec zarządzeń i poczynań ze strony czynników rządowych okazują nielojalność i do których trzeba stosować represje, nie świadczy to o tem, aby całe kupiectwo ustosunkowało się do akcji rządu w sposób niechętny i okazywało opór. Robotnik italski, który godzi się na zmniejszenie jego zarobków, zdaje sobie sprawę, iż przy nadmiarze bezrobotnych zmniejsza się popyt, a więc i wartość jego pracy. „Wynagrodzenie bowiem, jak zaznaczył Mussolini, zwiększa się wówczas, gdy dwóch pracodawców poszukuje jednego pracownika, zmniejsza się, gdy dwóch pracowników poszukuje jednego pracodawcy". Godząc się na obniżenie płacy, robotnik italski rozumie, iż współdziała on w walce z kryzysem gospodarczym oraz w akcji, zmierzającej do ustabilizowania warunków życia gospodarczego kraju. Jak stwierdził Mussolini „odciążenie przemysłu wskutek zniżki płac robotnikom cyfrą 800 milj. do 1 miljarda lirów, rolnictwa — sumą 1,200 milj. lirów, innych dziedzin życia gospodarczego (rzemiosła i t. p.) — sumą 30 milj. lirów i budżetu państwowego sumą 720 milj. wskutek redukcji uposażeń urzędniczych daje łącznie przeszło 3 miljardy lirów oszczędności, które oznaczają o takąż sumę zmniejszenie koniecznych środków obrotowych na prawidłowe funkcjonowanie gospodarstwa narodowego".

Oto sens akcji oszczędnościowej, podjętej przez rząd italski, której realizacja jest możliwa dzięki poczuciu karności i głębokiemu uświadomieniu narodowemu, jakiem odznacza się naród italski.

DR. ANTONIO MENOTTI CORVI.

TARGI ROLNICZE w WERONIE i EKSPORT z POLSKI do ITALJI

(FIERA DELL'AGRICOLTURA DI VERONA E L'ESPORTAZIONE DELLA POLONIA IN ITALIA)

Od 9 do 23 marca odbędą się w Weronie Targi Rolnicze, które ze względu na wzmagający się wywóz z Polski niektórych produktów rolniczych oraz z uwagi na ich wysokie znaczenie dydaktyczne powinny zwrócić uwagę naszych sfer rolniczych.

Pierwiastkową postacią tych Targów były Targi Końskie, zapoczątkowane w r. 1897. Rozszerzając z roku na rok swój zasięg i obejmując coraz różnorodniejsze eksponaty z zakresu rolnictwa, Targi te na mocy dekretu — ustawy z 7.IV.1927 formalnie przekształciły się w Targi Rolnicze. Są to pierwsze w Italji Targi Rolnicze, gdyż ograniczone są wyłącznie do produkcji rolniczej.

Miasto Weronę do zorganizowania tych Targów wybrano dlatego, iż prowincja, w której jest ono położone, stanowi jeden z najważniejszych w Italji ośrodków uprawy warzyw i owoców, posiada największą w Europie chłodnię dla przechowywania produktów rolniczych, przeznaczonych na eksport, a nadto słynie z uprawy tytoniu, zboża i buraków, z hodowli jedwabników i wyborowych win (Soare, Valpo licella, Bardolino). W prowincji znajduje się również słynna szkoła rolnicza (w Quinto di Valpatena), szkoła techniczna dla plantatorów tytoniu, stacja Fitopatologiczna, słynne fabryki przetworów owocowych i wreszcie bibljoteka rolnicza.

Targi Rolnicze w Weronie zakrojone są na dużą miarę i dziś odwiedzane są przez rolników z całego świata. Centrum ich tworzy kilka wielkich pawilonów, dokoła których rozciąga się przestrzeń w połowie zapełniona eksponatami w rozmiarze 60.000 m² na wolnem powietrzu. Główną siedzibę stanowi pałac Gran Guardia, dokoła którego położone są stajnie dla koni oraz stoiska z eksponotami, mającemi związek z hodowlą koni.

Zwraca uwagę pawilon pszczelniczy, zbudowany w formie podkowy. W r. ub. wystawiono na Targach 6000 koni, które zostały sprzedane w ciągu 4-5 dni [illegible] krajowe, [illegible] m. in.

[illegible] Weronie [illegible]awie Rol- [illegible]neli (luty [illegible] konkurs [illegible]zestrzeń [illegible]e „pół [illegible] funkcjo- [illegible]nych ry-

[illegible] działy [illegible]powiad. [illegible]gólnych

Specjalne miejsce zajęły **wynalazki i patenty** z zakresu rolnictwa, a niektóre z nich zdobyły sobie nagrody, odznaczenia, listy pochwalne i t. p. W szerokiej mierze został uwzględniony dział **elektro rolniczy**. Chodziło tutaj o uwidocznienie znaczenia elektryfikacji dla rolnictwa krajowego. W wystawie udział m. in. wzięły: Federacja Umiastowionych Przedsiębiorstw Przemysłowych, Międzyprowincjonalna Spółka Elektryczna (Societa Elettrica Comunale), Związek Samorządowy Adige — Garda(Ente Autonomo Adige—Garda) i t. p.

W konkursie, urządzonym przez Targi, wzięło udział przeszło 100 elektrowni wytwórczych i rozdawczych oraz liczne fabryki maszyn i urządzeń elektrycznych dla celów rolniczych.

Wystawiono bogaty zbiór fotografij i wykresów.

Nadto zwracały uwagę, pokaz automatycznych telefonów, urządzonych po wsiach, wagonów—chłodni dla przewozu produktów rolnych, wystawa środków leczniczych przeciw chorobom roślin oraz wystawa zbóż uprawnych. Ważne miejsce zajęła wystawa **owoców i warzyw**, która objęła wszelakie ich gatunki, uprawiane w Italji, a nadto umożliwiła zapoznanie się z wszelakiemi sposobami opakowania dla celów wywozowych oraz z systemem standaryzacji, przyjętym przez zrzeszone firmy. Na wystawie tej zaprezentowano również najnowsze udoskonalone maszyny dla przetworów owocowych i opakowań. W tym pokazie opakowań uwzględniono odległość, sposób transportu (lądowy, rzeczny, morski) oraz klimat kraju przywożącego. Poza pomarańczami i cytrynami wystawiono szparagi, młode ziemniaki, pomidory oraz liczne gatunki paszy. Wystawa ta owoców i warzyw, której wartość produkcji sięga rocznie 6 miljardów lirów, na specjalne zasługuje zainteresowanie. Bardzo ciekawy był pokaz wagonów—chłodni dla przewozu owoców i warzyw wobec tego, że przemysł chłodniczy w Polsce znajduje się dopiero w stadjum tworzenia, dział ten powinien specjalnie nas zainteresować, tem bardziej, że Werona, jak już powiedzieliśmy, wybitne zajmuje miejsce w chłodnictwie światowem. **W pokazie** win wzięły udział zarówno poszczególne firmy jak i najważniejsze organizacje producentów i kupców winnych. M. in. w tym dziale urządzono specjalny pokaz maszyn do tłoczenia wina.

W pawilonie przy Piazza Cittadella urządzono **wystawę pszczelniczą** która powinna zainteresować naszych pszczelarzy. Podzielono ją na 4 grupy, obejmujące, 1) instytucje rolnicze i pszczelnicze 2) przemysł pszczelniczy 3) hodowców prywatnych 4) instytucje naukowe z zakresu pszczelnictwa.

Wystawa zbóż i roślin strączkowych obejmowała wszelkie gatunki pszenicy, kukurydzy, ryżu, fasoli oraz mąki i jej przetworów.

Specjalne wykresy uwidoczniały stosunek powierzchni uprawnych pod poszczególne gatunki zbóż i zawierały zestawienia porównawcze dla ostatnich 20 lat.

Ponadto umieszczono na wystawie wykresy, zawierające wskaźniki cen od r. 1914 do 1929 i dotyczące: pszenicy, kukurydzy, ryżu, żyta, owsa, mąki kukurydzanej, fasoli, nasion koniczyny, siana i słomy.

Żywe zainteresowanie obudzała wystawa kolonjalna, na którą składały się podzwrotnikowe zboża, rośliny, skóry zwierzęce, owoce świeże i suszone i t. p.

Wystawa uprawy drzew oliwnych i przetworów obejmowała m. in. najważniejsze gatunki z okolic jez. Garda.

Ważne miejsce zajęła również wystawa przemysłu rolniczego. Udział w niej wzięły: Samorządowa Administracja Państwowego Monopolu Tytoniowego, Narodowa Federacja Hodowców Buraków, Narodowe Konsorcjum Plantatorów Konopi oraz urządzona według najnowszych wymagań Cukrownia Rolnicza w Sanguinetto, która zademonstrowała najnowszy sposób wydobywania cukru z buraków t. zw. metodą Vecchhissa zastosowaną po raz pierwszy w okolicach Werony.

Bogatą była również wystawa serów, a dalej wystawa rzemiosł wiejskich (plecionki słomiane, koszykarstwo, meble plecione, kilimy). Zwracały uwagę wyroby z Friuli i z Trydentu (Rovereto) oraz z okolic Wenecji. **Dział prywatnych przedsiębiorstw rolnych** obejmował m. in. wyniki prac meljoracyjnych przedsiębiorstw z Akwilei, Legnago i t. p.

Uwzględniono również w szerokim zakresie rolnictwo i leśnictwo na terenach górskich.

Urządzono dalej poglądową wystawę (ilustracje, wykresy), dającą pojęcie o dzisiejszej polityce rolnej Italji (walka o pszenicę, meljoracje, kredyty rolne, syndykalistyczne i gospodarcze organizacje rolnicze, — prace dokonane i obecnie prowadzone w dziedzinie reform rolnych), oraz rzucającą światło na zasługi obecnego rządu italskiego, położone dla rolnictwa.

Osobny dział stanowiła wystawa literatury rolniczej, obejmująca dzieła od XIV w., aż do najnowszych czasów. Materjałów dostarczył przeważnie księgozbiór gminy w Weronie.

Dział inwentarza żywego obejmował głównie psy i ptactwo, ze szczególnem uwzględnieniem drobiu.

Jak widzimy, Targi Rolnicze w Weronie zakrojone są na b. szeroką skalę i powinny zainteresować naszych eksporterów ze względu na możliwość wykorzystania ich do celów propagandowych oraz dla tranzakcyj handlowych. Jeżeli chodzi o nasz eksport rolniczy, przedewszystkiem Targi te mają dla nas doniosłe znaczenie z uwagi na wzmagający się eksport zwierząt (bydło, trzoda i konie) oraz zbóż strączkowych i nasion buraków cukrowych. Poza tem eksportem do Italji objęte są jaja, masło, chmiel i t. p. Możliwości w kierunku znalezienia zbytu dla zwierząt naszych oraz artykułów rolniczych na rynku italskim nie są jeszcze należycie wyzyskane, a jeżeli chodzi o eksport zwierząt, podjęte zostały w r. ub. dopiero próby, które dały jaknajlepsze rezultaty. Jeszcze w r. 1928 i 1929 wywoziliśmy prawie wyłącznie konie (w r. 1928 za 232 tys. zł., w r. 1929-za 48 tys. zł). W r. 1930 eksport ten niepomiernie się wzmógł i w pierwszych 11 miesiącach wyniósł przeszło 3.2 milj. zł. Ten wynik usiłowań naszych znalezienia trwałego rynku zbytu dla zwierząt naszych w Italji stanowi pomyślną zapowiedź na przyszłość i dlatego mająca odbyć się w marcu Wystawa Rolnicza w Weronie powinna zwrócić uwagę tych organizacyj i firm zainteresowanych, które pragnęłyby wejść w żywy kontakt z rynkiem italskim.

L. P.

L' ORGANIZZAZIONE IN POLONIA DELL' ESPORTAZIONE

del bestiame da macello, della carne e prodotti di carne.

(ORGANIZACJA WYWOZU Z POLSKI BYDŁA, MIĘSA I PRZETWORÓW MIĘSNYCH).

La Polonia, paese a struttura agricola per eccellenza, dispone di un importante eccedente di bestiame da macello, carne e prodotti di carne.

La cifra globale di bestiame da macello in Polonia ammonta normalmente a 14.500.000 capi di bestiame a corna e a circa 6.500.000 capi di suini. Poiche la popolazione polacca consuma carne in scarsa quantita, un eccedente cnosiderevole di bestiame viene esportato sui mercati esteri.

L'esportazione polacca dei prodotti dell' allevamento data soltanto dalla fine del 1924, giacche solo allora la produzione del bestiame di allevamento, distrutto nel corso della guerra, ha potuto cominciare a fornire le quantita sorpassanti il fabbisogno del consumo del mercato interno.

Dapprima l'esportazione polacca si dirigeva sopratutto verso i paesi vicini piu prossimi, quali la Cecoslovacchia, l'Austria e la Germania, nei quali la produzione della carne e insufficente. Ma ben presto avendo complicazioni di natura politica e commerciale arrestato in Germania questa esportazione, essa venne diretta verso uno sbocco piu lontano, l'Inghilterra.

L'esportazione della carne ha avuto inizio nel periodo in cui le condizioni economiche non erano ancora consolidate e l'esportazione era ostacolata da interdizioni diverse, da prescrizioni severissime relative allo scambio delle divise, e infine dall' incessante variabilita delle condizioni del mercato.

Malgrado tutti questi ostacoli, i prodotti polacchi del bestiame sono riusciti ad assicurarsi un posto invidiabile sui mercati esteri.

Il valore dell'esportazione della carne dal 1925 alla fine del 1929 si presenta nel modo seguente:

1925	circa	145	mil.	di	zł.
1926	"	150	"	"	"
1927	"	250	"	"	"
1928	"	280	"	"	"
1929	"	330	"	"	"

L'aumento quantitativo e qualificativo dell' esportazione si unisce alla specializzazione dell' esportazione stessa e alla riforma della sua organizzazione.

Nella prima fase dell' esportazione il commercio della carne si trovava sovente in mano a persone non sufficentemente qualificate per esso, si dal lato professionale che da quello finanziario. L'eccessivo numero di tal genere di commercianti ha determinato una competizione malsana e pregiudicante ed ha provocato un esorbitante rialzo dei prezzi sui mercati di acquisto e la discesa dei prezzi su quelli di vendita. Il commercio di esportazione della carne in Polonia aveva subito, in ragione delle condizioni indicate, delle perdite costanti che hanno finito per porre un gran numero di esportatori sotto la dipendenza delle case di commissioni estere finanzianti le loro imprese. Questa dipendenza, e la tendenza delle case di commissioni estere a sfruttare la loro situazione hanno suggerito agli esportatori polacchi l'idea di formare una organizzazione che regolasse le condizioni dell' esportazione e permettesse l'esportazione dei prodotti dell' allevamento senza far ricorso ai crediti dei commissionari che li finanzino. Indipendentemente dalle tendenze degli esportatori commerciali il Governo si è interessato all' esportazione della carne ed alle sue forme sia per l' importanza che essa ha nella bilancia commerciale della produzione agricola, sia per le difficoltà di natura politica e commerciale, che sorgevano sin dall'inizio del 1928.

In questo tempo, cioè, i paesi acquirenti (L'Austria e la Cecoslovacchia) la cui produzione agricola è aumentata, cominciarono sotto la pressione di propri centri agricoli, a far delle difficoltà all'importazione polacca, con l'esigere delle limitazioni da parte della Polonia. Per evitare queste difficoltà ci si è visti obbligati a creare un' organizzazione dell'esportazione che offrisse garanzia di fornire i mercati esteri conformemente alla loro richiesta effettiva e secondo una politica di esportazione prestabilita. Questa tendenza dei rispettivi fattori governativi, combinata con quella dei centri esportatori interessati, ha fatto capo alla creazione del „Sindacato degli Esportatori del Bestiame e dei Suini" organizzazione che unisce tutte le imprese particolari occupantisi di tale esportazione e tutte le associazioni agricole operanti questo campo. Oltre alla sua attività in Austria ed in Cecoslovacchia l'esportazione polacca ha tentato in previsione delle grandi possibilità di sviluppo dell'allevamento, di assicurare dei nuovi sbocchi. Il più importante di questi sbocchi è l'Inghilterra, e verso di essa fu diretta l'esportazione dei suini. A causa delle prescrizioni veterinarie obbligatoria in Inghilterra, e delle preferenze dei consumatori di questo paese, l'importazione dei suini vi si fa soltanto sotto forma di „bacons" cioè dei suini abbattuti, la cui carne viene preparata in un modo speciale e marinata. La preparazione del „bacon" richiede installazioni speciali di mattatoi e di laboratori. I primi di essi furono qui installati nel 1925 e nell'iniziare la loro esportazione in Inghilterra, urtarono con difficoltà immense. Onde superarle, sia per migliorare la qualità della merce e standardizzarla che per seguire un piano nello sviluppo dell'industria del bacon in Polonia, la creazione del Sindacato degli Esportatori Polacchi del Bestiame e dei Suini" fu preceduta da quella del „Sindicato dei Fabbricanti del bacon" che è l'organizzazione centrale delle imprese polacche dei bacons.

L'esportazione dei „bacons" polacchi in Inghilterra presenta negli anni 1926 — 1929 le cifre seguenti:

1926	180,249	q.	per	un	valore	di	807,519	L.
1927	116,648	q.	per	un	"	di	470,608	L.
1928	118,456	q.	per	un	"	di	486,586	L.
1929	275,223	q.	che	un	"	di	1,330.000	L.

Queste cifre dimostrano che la produzione del bacon in Polonia, ha subito fin dal 1927 una grande contrazione, per la concorrenza delle forniture provenienti da altri paesi e per le dificoltà incontrate sul mercato inglese. L'anno 1928, cioè quello del l'Organizzazione del „Sindacato dei Fabbricanti del Bacon" segna già una certa stabilizzazione dell'esportazione, l'anno 1929 un rialzo molto considerevole.

Le difficoltà con cui lotta l'esportazione polacca del bestiame vivo, hanno fatto decidere i centri interessati a cercare altre possibilità di esportazione dei prodotti dell'allevamento, e ciò tanto più in quanto il numero, relativamente poco alto, dei capi di bestiame in Polonia, cresce con l'intensificarsi dell'agricoltura. La preparazione dei salumi, molto sviluppata ed offerente prodotti di una qualità molto elevata, era ristretta sino al presente ai piccoli fabbricanti. La qualità dei salumi polacchi, molto apprezzata all'estero, come anche la perfetta qualità dei suini polacchi adoperati nei paesi importatori per la produzione dei prosciutti, assicureranno senza alcun dubbio all'esportazione diretta dei salumi e dei prodotti di carne il posto che ad essi spetta sui mercati esteri.

I primi tentativi di esportazione diretta dei salumi polacchi, sui mercati occidentali hanno confermato questa supposizione, cosicchè le sfere interessate hanno creato un'organizzazione denominata l. „Unione dei Produttori e degli Esportatori di Salumi". Questa Unione fondata nel 1930 ed appoggiata al „Sindacato degli Esportatori polacchi di Bestiame" ha già intrapreso un' attività ininterrotta e tende ad organizzare dei centri importanti per la preparazione dei salumi, producendo un'articolo standardizzato, secondo un tipo prestabilito e corrispondente alle esigenze dei consumatori. L'organizzazione dell'esportazione del bestiame vivo, dei bacons, dei salumi ha dato modo di risolvere il problema del commercio dei grassi. Malgrado l'importanza della produzione e l'esportazione considerevo-

le dei suini, la Polonia continua ad importare grandi quantita di grassi di maiale, provenienti principalmente dagli Stati Uniti d'America. Quasi tutti i paesi europei, ed anche quelli che hanno una grande importanza nella produzione dei suini, importano ugualmente quantita considerevoli di lardo e di strutto dall'America. Le conferenze degli agricoltori con i rappresentanti dell'industria salumaria, che ebbero luogo su tale tema, portarono alla fondazione dell „Unione per l'Industria dei grassi" che si appoggia all'aumento dei dazi d'importazione dei grassi e costituisce fabbriche le quali producono una merce standardizzata conforme alle esigenze dei consumatori.

Le Associazioni ora ricordate, e cioe:

a) il Sindacato Polacco degli Esportatori dei Suini e del Bestiame;

b) il Sindacato dei fabbricanti di Bacons;

c) l'Unione dei Produttori e degli Esportatori di Salumi;

d) l'Unione per l'Industria dei Grassi;

assumono il lavoro d'organizzazione, nell'intento di estendere l'esportazione, standardizzare la merce e proteggere gli interessi dei produttori e degli esportatori.

Di queste organizzazioni, le prime due hanno importanza maggiore. Il Sindacato Polacco degli Esportatori dei Suini e del Bestiame e una societa a garanzia limitata. Il suo scopo e l'organizzazione dell' esportazione dei suini, del bestiame e d'altri animali vivi o morti, nonche di quella dei prodotti di carne, conforme la politica generale dell'esportazione ed i bisogni economici locali.

Al fine di costringere gli esportatori dei suini ad organizzarsi, il governo ha stabilito dazi di esportazione per i suini che ammontano a 3 zł. per capo, ed a 50 groszy per un kilogramma di carne. I membri del Sindacato sono esentati da tale dogana, e per tramite di esso ricevono dal governo certificati di esenzione dalla dogana. Per mezzo di tali certificati il Sindacato regola la quantita ed i rapporti dell'esportazione nei diversi paesi consumatori. Il Sindacato e diretto da una Direzione e da un Consiglio Amministrativo, in cui sono rappresentati proporzionalmente i rappresentanti del commercio dell' esportazione e quelli dell' allevamento nella produzione agricola. I Membri del Sindacato fanno i propri affari a loro rischio e per proprio conto, nella sfera del Sindacato, ma quest'ultimo non compie affari per proprio conto. Qualsiasi ditta esportatrice può far parte del Sindacato. Il numero degli Esportatori non e limitato, però si esige che ogni ditta di esportazione soddisfaccia a determinate condizioni di garanzia professionale e di esportazione continua. Ogni membro del Sindacato deve sottomettersi alle indicazioni relative alla politica di esportazione, sia all'interno che all'estero. Il Sindacato stipula contratti collettivi con gli esportatori esteri, protegge i suoi membri nelle questioni d'imposizione e ne rappresenta gli interessi di fronte alle autorita. Il Sindacato possiede un ufficio speciale por lo studio delle congiunture, edinforma dei risultati dei propri studi i suoi membri e le sfere interessate, governative ed agricole. Infine il Sindacato pubblica una rivista settimanale, dedicata specialmente alle questioni della politica commerciale, della produzione animale e dei prodotti di provenienza animale. Una sezione autonoma del Sindacato, consacrata specialmente alle questioni dell'esportazione del bestiame a corna, delle pecore e della carne, si occupa insieme dell'esportazione di tali prodotti, dello studio delle possibilita di conquistar loro nuovi sbocchi. Il Sindacato mantiene costante contatto con i propri membri ed organizza oltre alle Sezioni normali della Direzione e del Consiglio di Amministrazione conferenze in provincia, nelle quali vengono discussi gli affari correnti del commercio e della produzione. Il Sindacato e spesso invitato in qualita di informatore e di esperto da parte delle sfere governative interessate in tutte le questioni relative al commercio, alla politica commerciale, ed ai prodotti dell'allevamento. I fondi per il mantenimento del Sindacato sono costituiti dalle quote pagate dai membri sotto forma di assegni fissi, stabiliti in rapporto all'ammontare delle loro esportazioni. Grazie ad una tale organizzazione, il Sindacato e divenuto fattore decisivo in tutte le questioni dell'importazione e della politica commerciale relativa ai prodotti di origine animale, ed il rappresentante dell'esportazione di essi nei confronti dei contraenti esteri. Il Sindacato non s'occupa di commercio e non trae profitti da esso. Le eventuali eccedenze del bilancio vengono impiegate in parte per migliorare l'allevamento e per creare un fondo per gli scopi dell'esportazione. Il saldo delle eccedenze e ripartito tra i membri in proporzione ai loro affari.

La politica di esportazione del Sindacato mira al mantenimento degli sbocchi esistenti ed all'acquisto di sbocchi nuovi per l'esportazione dei prodotti di carne. L'attivita del Sindacato poggia sui bisogni effettivi dei mercati consumatori, ed ha sempre dimostrato che esso non prende in considerazione tutte le loro esigenze e si sforza lealmente di adempire i propri impegni.

Jarosław Litwinowicz.

Direttore del Sindacato degli Esportatori dei Suini e del Bestiame.

L'AGRICOLTURA POLACCA E I RAPPORTI CON L'ITALIA*)

(ROLNICTWO POLSKIE A STOSUNKI Z ITALJA).

La Polonia, rinata ieri, su una superficie di 390 chilometri quadrati e con 31 milioni di abitanti, si è rivelata un paese eminentemente agricolo. Infatti 65 per cento della sua popolazione vive dell'agricoltura, della silvicultura e delle industrie annesse che in pochi anni ha saputo coordinare con vera passione e con rara competenza.

Infatti la produzione agricola della Polonia può essere stimata a sei miliardi di franchi oro per anno, ma non mancano ancora nuove e maggiori possibilità di sviluppo, per il forte numero della mano d'opera e la qualità dei terreni che non hanno ancora raggiunto il massimo rendimento e sono suscettibili di miglioramento e di investimento produttivo di capitali.

La produzione agricola polacca è dunque molto superiore a quella industriale che si estende principalmente nelle miniere di carbone, zinco, piombo, negli alti forni, nell'industria petroliera e tessile.

Subito dopo la Russia, la Polonia occupa il secondo posto in Europa, per la produzione della segala. Ma la produzione dell'avena, dell'orzo, delle sementi di barbabietola, dello zucchero, dei piselli, dei fagiolini e delle piante agricole di tutte lel varietà è molto importante e suscettibile d'esportazione.

Sessantuna stazioni sperimentali di cereali e di piante di tutte le varietà si sforzano di migliorare la qualità delle piante agricole, per quanto gli scambi tra l'Italia e la Polonia in questo ramo di produzione siano alquanto limitati causa la distanza.

Per quel che riguarda l'allevamento dei cavalli la Polonia tiene il primo posto dopo la Russia. Le ragioni di tanta assiduità nell'allevamento equino si devono ricercare nella grande quantità di animali periti a causa della guerra e nell'abbondanza delle strade carrozzabili, nel fabbisogno per l'esercito e nella preferenza dell'agricoltura polacca di lavorare la terra con i cavalli anzichè con i buoi.

Dato lo sviluppo della cavalleria in Germania, la Prussia orientale, quasi unica sede di monta dei cavalli, non poteva più bastare ai bisogni della riproduzione e il Governo tedesco decise allora di creare a Poznań l'allevamento degli stalloni. In tal modo, raggruppando razionalmente i migliori soggetti equini, si potè ingrandire la vasta tenuta e ricavare un tipo di cavallo, adatto per le sue qualità di traino, di trasporto e di marcia alle fatiche multiple cui sono sottoposti gli esponenti della cavalleria. Con la fine della guerra Posen tedesca divenne Poznań polacca politicamente e i nuovi governanti ricevettero in eredità anche questa stazione di monta che seppero ingrandire notevolmente nel corso di questi dieci anni. Venne così fondata l'Unione del cavallo di razza di Poznań con 485 allevatori, di cui 160 grandi proprietari di scuderie e 325 piccoli proprietari con un totale di 2035 stalloni. Durante l'annata furono presentati nella zona 343 stalloni di cui 243 furono approvati.

Nel 1929 la Polonia ha esportato ben 21 mila cavalli dei quali un migliaio in Italia.

Pure all'allevamento dei bovini si dedica intensamente l'agricoltore polacco. La razza olandese nero-bianca e la razza indigena rossa trovarono degli abili sostenitori in tutta la zona di Poznań. La razza rossa, tipicamente nazionale, ha origini secolari per la sua robustezza e resistenza. In maggioranza essa produce il bestiame da lavoro, più scarsamente quello da latte. Le mucche olandesi furono introdotte in Polonia verso la metà del secolo scorso: il clima e il suolo non si rivelarono favorevoli al loro allevamento, ma comunque la loro fusione con i soggetti della razza della Prussia Orientale diede un allevamento veramente tipico ed utile sia per l' alimentazione che per l'agricoltura. Cessando completamente con la guerra questa importazione, si insinuò negli allevatori polacchi l'idea precisa di correggere la razza, non con l'importazione, ma con la creazione di giovani giovenche e con la selezione delle vacche.

Fino allo scoppio della guerra la Polonia produceva un bestiame grasso per il consumo da tavola, dato che molti centri industriali dell'Occidente lo ricercavano; dopo la guerra vi fu invece il largo incremento dell'allevamento delle vacche da latte. Si contano infatti soggetti che arrivarono a produrre fino a 450 chilogrammi di latte all'anno. La scarsità dell'alimentazione provocò nell'immediato dopoguerra numerosi casi di afta che vennero però fortunatamente repressi con successo di cure pronte ed efficaci tanto da realizzare oggi un complesso di bestiame ben nutrito e robusto.

Nel 1929 su 8.6 milioni di capi esistenti in Polonia, 30 mila furono esportati e nel 1930 più di 10 mila capi hanno proseguito per l'estero.

Un allevamento pure importante che si ha in Polonia è quello dei suini che si effettua a mezzo degli incroci delle razze indigene polacche con quelle inglesi. L'esportazione dei suini nel 1929 fu di 970.024 capi contro 1.250.000 capi nel 1928. Oltre ai suini vivi la Polonia esporta il „bacon" quasi unicamente sul mercato londinese. Questa esportazione fu nel 1929 di 120.432 quintali per un valore di 45 milioni di zloty e quella dei salumi di 17 mila quintali per un valore di 7 milioni di zloty.

Pure interessante si presenta l'allevamento che si fa in Polonia delle diverse specie di pollame (nel 1928—50 milioni di capi) e lo sarà ancora di più quando la Polonia avrà terminato la sua organizzazione per l'esportazione del pollame morto.

Per quanto riguarda l'esportazione delle uova la Polonia occupa uno dei primi posti in Europa. Nel 1928 l'esportazione delle uova raggiunse le 55 mila tonnellate per un valore di 145 milioni di zl. e nel 1929 ha sorpassato detta cifra.

*) Dall'„Economia Nazionale"; di Dicembre 1930.

Anche il burro viene esportato in grande quantità dalla Polonia, principalmente diretto verso l'Inghilterra e la Germania. Nel 1929 se ne esportarono 15.082 tonnellate per un valore di 98 milioni di zl.

I 71 zuccherifici polacchi hanno prodotto nella campagna 1928 - 1929 circa 665.586 tonnellate di zucchero di cui ne sono state esportate 287.840 tonnellate per un valore di 133.567.000 zloty.

La silvicoltura è un ramo essenziale della vita economica della Polonia; la superficie forestale si avvicina ai 9 milioni di ettari, rappresentando così il 23 per cento della superficie totale del paese. La produzione del legno è di 21 milioni e mezzo di metri cubi ed essendo uno dei principali articoli di esportazione rappresentava nel 1929 un valore di 482 milioni. La Polonia, possedendo dieci fabbriche di legno compensato con instalazioni moderne, esportò nel 1929 per 29 milioni di zł. e l'Italia comprò in Polonia legno compensato, legno per cornici, per parquets e mobili in legno curvato.

Analizzando l'attuale situazione degli scambi fra l'Italia e la Polonia, si constata che si ha un maggiore interessamento da ambo le parti per il bestiame.

I trasporti finora verificatisi in Italia sono stati diretti sul mercato di Milano e in seguito su quello di Torino e di Reggio Emilia. Si sono contati fino a 500 capi durante i mesi di febbraio e di marzo di quest'anno.

I bovini polacchi sono stati subito classificati fra i migliori per l'ottima qualità della carne. Per gli esportatori però i risultati non sono stati abbastanza soddisfacenti riguardo ai prezzi per i due seguenti motivi: l'intermediario superfluo di Vienna ha ribassato la rendita netta e il bestiame non è stato pagato completamente in corrispondenza della qualità della carne sul mercato.

Dal canto suo l'Italia esporta in Polonia tessuti e manifatture, automobili e frutta e pareggia così notevolmente l'equilibrio degli scambi.

Da notare che lo Stato polacco, creatosi soltanto una decina di anni fa dalla fusione di tre zone. appartenenti da oltre un secolo a tre imperi e a tre civiltà nemiche, sta compiendo prodigi di organizzazione, pur non contando una larga espansione marittima nell'estenzione dei suoi 75 chilometri di costa. La baia di Gdynia costitusice per questa nazione di oltre 30 milioni di abitanti, dalle larghe iniziative e crescente di anno in anno, uno sbocco importantissimo per i suoi commerci, con una attrezzatura di flotta mercantile, sia pure limitata, ma bene sistemata.

Angelo Todri.

ITALSKI PRZEMYSŁ CHEMICZNY W 1929 ROKU

(L'INDUSTRIA CHIMICA ITALIANA NEL 1929)

Według obliczeń autora niemieckiej monografji, opracowanej dla przedstawienia na Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej, światowa produkcja przemysłu chemicznego wyrażała się: w 1913 r. cyfrą 10 miljardów, w 9124 — 18,9, w 1927 r. cyfrą 22 miljardów marek niem.

Jak wynika z powyższej tabeli, Italji przypada w szeregu państw piąte miejsce.

Wartość światowej produkcji chemicznej z podziałem na kraje:

w miljonach marek niem.

	1913	1924	1927
Stany Zjedn. A. P.	3.400	8.400	9.450
Niemcy	2.400	3.000	3.600
Anglja	1.000	2.150	2.300
Francja	850	1.300	1.500
Japonja	286	490	730
Kanada	150	450	550
Belgja	120	445	540
Holandja	250	400	450
Szwajcarja	150	300	350
Szwecja	170	240	320
Norwegja	110	175	200
Inne kraje	100	90	85
	150	1.500	1.700
Ogółem miljardów	10	18,9	22

Wartość światowej produkcji chemicznej według poszczególnych działów przemysłu chemicznego.

(w miljonach mk. niem.)

	1913	1927
Przetwory azotowe, łącznie z azotanem sodu	1.000	1.500
Superfosfaty i inne nawozy, zawierające fosfor	900	1.200
Barwniki organiczne	350	700
Farby mineralne i barwniki	1.500	2.500
Lakiery	350	700
Materjały wybuchowe	800	900
Sztuczny jedwab	250	2.000
Artykuły farmaceutyczne	1.750	3.000
Przetwory wielkiego przemysłu chemicznego (destylaty drzewa, klej, żelatyna, artykuły do czyszczenia i do prania, do fotografji, zapałki, i t. p.)	2.600	7.500
Ogółem miljardów	10	22

W ogólnoświatowym wywozie produktów chemicznych Italja zajmuje szóste miejsce; została ona bowiem wyprzedzona przez Rzeczpospolitą Chilijską, która, jak wiadomo, jest pierwszym na świecie eksporterem azotanów (saletry chilijskiej).

Wartość wywozu produktów chemicznych z podziałem na kraje.

(w miljonach marek).

	1913	1926	1927	1928
Niemcy (łącznie z dostawami na rachunek odszkodowań)	962	1.062	1.190	1.319
Stany Zjedn. A. P.	650	700	710	750
Anglja	640	580	615	675
Francja	540	540	540	555
Chili	520	365	450	—
Italja	170	180	235	250
Szwajcarja	130	135	155	160
Holandja	140	145	170	175
Belgja	175	120	145	170
Austrja	40	40	45	47
Czechosłowacja	50	70	55	55
Węgry	5	5	10	10
Polska	15	15	15	20
Szwecja	75	75	85	80
Norwegja	65	60	60	—
Japonja	95	90	80	70

Dane, dotyczące produkcji w latach 1928/9 nie są jeszcze dość dokładnie. Tego rodzaju obliczenia bywają przeprowadzane wogóle na całym świecie z pewnem opóźnieniem; gdy chodzi o przemysł chemiczny, do innych trudności dołączają się rozliczne względy, nakazujące pewną dyskrecję w wyjawianiu cyfr. Jednakże, sądząc z danych ogólnikowych, stwierdzić można z zupełną pewnością, iż w tym czasie Italja utrzymała niezachwianie piąte miejsce w rzędzie krajów całego świata.

W 1929 r. rozwój italskiej produkcji chemicznej był wogóle normalny, wykazał natomiast w niektórych poszczególnych gałęziach spadek, który zaznaczył się w wytwórczości: związków węglowych, destylacji smoły i drzewa — wywołany zmniejszeniem się zamówień Kolei Państwowych; materjałów wybuchowych — z powodu konkurencji, wytworzonej przez istnienie nadmiernej ilości fabryk o znacznej pojemności wytwórczej: ekstraktów taninowych — z powodu kryzysu, jaki daje się odczuwać w przemyśle garbarskim całego świata; nasion oleistych — z powodu znanych zarządzeń, zmierzających do ochrony uprawy drzew oliwnych; mydeł, zwłaszcza luksusowych, i perfum, z powodu zmniejszenia się spożycia.

Ważny czynnik zmniejszenia się wytwórczości stanowi również ograniczenie kredytów oraz brak gotowizny — z drugiej zaś strony, znaczne ciężary podatkowe.

Zważywszy jednak na ogólno-światowe przesilenie, należy przyznać, iż rozwój italskiej produkcji chemicznej w 1929 roku dał naogół wyniki zadowalające. Rozległy zakres tego działu przemysłowego (zaopatrywanie w swe produkty wszystkich innych gałęzi przemysłu, niezbędność tych produktów dla rolnictwa, lecznictwa, przemysłu spożywczego i t. p.) pozwala na kompensowanie braków, wynikających z chwilowej niepomyślnej sytuacji gospodarczej.

W ciągu roku 1929 została wykończona budowa Zakładów Italskiej Spółki Bromowej (Societa Italiana del Bromo) dla wyzyskania źródeł solankowych Margarita di Savoia (Foggia), dających przeszło 20.000 kg. bromu rocznie, co pozwoliło Italji uniezależnić się zupełnie od przywozu z zagranicy. Ponadto, rozszerzono znacznie zakłady dla wydobywania jodu surowego ze źródeł w Salsomaggiore. Z zakładów nowo powstałych należy wymienić: Italską Spółkę Przemysłu Naftowego (Societa Italiana per l'Industria del Petrolio) w Spezii, Italską Dystylarnie Materjałów Palnych (Distilleria Italiana Combustibili) w Porto Marghera; Zakład „Benit" w Neapolu dla obróbki „a craking" osadów olejów mineralnych oraz fabrykę dynamitu w Vergiate i fabryki szrapneli wybuchowych w Bollate pod Neapolem i w Lecco.

Uruchomiono z powrotem zakłady Spółki „Celuloza, soda i chlor" w Neapolu, a fabryka w Aniene zapoczatkowała produkcję chloranu wapnia.

W Bu-Kammasch w Trypolitanji powstały ogromne zakłady dla wydobywania z tamtejszych salin, siarczanu potasu, a w Civita Vecchia — zakłady dla obrabiania metoda Blanc'a leucytów, służących do wytwarzania potasu.

Założono konsorcja dla produkcji: siarczanu sodu, hydrochinonu, węglanu wapnia, jodu, stearyny. Obecnie prowadzą się układy i dyskusje w sprawie powołania do życia konsorcjów dla produkcji: kwasu karbolowego, krzemianu sodu, oleju rycynowego, oleju siarczanego. Ostatnio powołano do życia w Bari przedsiębiorstwo APAS dla nabywania osadów, powstających przy wyrobie oliwy.

Wogóle italski przemysł chemiczny zaznaczył się wybitną dążnością do racjonalizowania metod i procesów wytwórczych, co przyczyniło się znacznie do jakościowego ulepszenia produktów i obniżenia cen kosztu.

Wielki przemysł chemiczny.

Działalność wielkiego przemysłu chem. w 1929 roku była dość ograniczona i sporadyczna. Wyniki jej w poszczególnych gałęziach okazały się w wysokim stopniu niejednolite.

Ogólna produkcja wykazuje w stosunku do poprzedniego roku pewne zwiększenie, dotychczas nie zdołała jednak dotrzymać kroku zdolności wytwórczej istniejących zakładów.

Zapotrzebowanie, dość znaczne od początku roku do października, ulegało stopniowemu zmniejszeniu się w listopadzie i grudniu. Konkurencja zagranicy nie dała się odczuć zbyt silnie.

Zwiększyły się nieco koszty zasadniczych surowców, (piryty), co spowodowało nieustanne zwiększanie się cen kosztów produkcji, nie pociągając jednak za sobą zwyżki cen. Przy końcu roku zanotowano nawet nieznaczne ich obniżenie.

Produkcja **kwasu siarczanego** wykazała w pierwszych miesiącach roku nieznaczne zmniejszenie, wyrównane w drugim kwartale. W kwartale trzecim zanotowano zwiększenie się zapotrzebowania, w czwartym — przebieg był normalny.

Zapotrzebowanie kwasu mrówczanego i siarczanu sodu utrzymało się stale na b. wysokim poziomie; zapasy ostatnio wymienionego produktu wyczerpały się niemal zupełnie, co przyczyniło się do ilościowego zwiększenia sprzedaży kwasu mrówczanego. Drugim czynnikiem pobytu na rynku italskim tych produktów, wytwarzanych w kraju, okazało się podrożenie ich cen zagranicą.

PRODUKCJA

kwasy	1898	1913	1922	1929	1929
	Kwintali				
siarczany	1.392.700	6 447.000	7.047.600	[illegible]	[illegible]
solny	72 800	189 000	265 000	520.000	550 000
azotowy	24.200	136.000	75 000	300.000	350 000

6. Handel zagraniczny.

	Rok	Przywóz Kwint	Wywóz Kwint.
Kwas siarczany			
	1928	9.309	6.041
	1929	7.175	1.551
Kwas solny			
	1928	369	509
	1929	608	561
Kwas azotowy			
	1928	113.908	49
	1929	92.312	221

Przemysł **nawozów sztucznych** wzmógł się wybitnie. Pod względem produkcji sztucznych nawozów Italja utrzymała zdobyte poprzednio drugie miejsce w rzędzie państw europejskich, trzecie zaś na całym świecie. Osiągnięte w 1929 roku rozmiary produkcji przewyższyły nawet zapotrzebowanie krajowe.

Zwiększyła się również znacznie produkcja azotniaku. Zanotowano natomiast wybitny spadek **produkcji siarczanu miedzi** co tłomaczy się trudnemi warunkami spożycia, jakie wytworzyły się również zagranicą.

PRODUKCJA

	1898	1913	1922	1928	1929
	Kwintali				
Nawozy sztuczne fosforowe					
Superfosfaty mineralne i kostne	220.000	9 500.000	9.476.002	13 120.000	15.050.000
Nawozy sztuczne azotowe					
Siarczan amonu . .	20.680	134.278	103.100	1.070.000	1.220.009
Azotan amonu	—	—	—	170 000	216.500
Azotan wapnia . .	—	—	—	128.000	318.600
Cjanamid wapnia (azotniak)	—	149.820	308.400	550.000	750.000
Siarczan miedzi . .	68.635	444.970	840.000	1.000.000	730.000

Handel zagraniczny.

	Rok	Przywóz Kwint.	Wywóz Kwint.
Siarczan amonu			
	1928	144.400	211.780
	1929	111.030	167.340
Azotan amonu			
	1928	—	160
	1929	10.540	2.820
Azotan wapnia			
	1928	87.719	160
	1929	250.770	540
Cjanamid wapnia			
	1928	214.450	90
	1929	200.490	300
Superfosfaty mineralne i kostne			
	1927	519.260	—
	1928	364.090	235.600
	1929	224.080	226.450
Siarczan miedzi			
	1928	155.929	98.490
	1929	90.992	51.917

Chlor. Produkcja miała przebieg normalny. W pierwszem półroczu wykazała pewną tendencję zniżkową, z powodu ograniczenia pracy pobielaczy tkanin. W trzecim kwartale nastąpiło wyrównanie, w czwartym — zmniejszenie się zapotrzebowania.

Przywóz chloru w ciągu roku był dość znaczny, z względu na niedostateczną ochronę celną. Przy końcu roku cło na chlor zostało podwyższone, z korzyścią dla przemysłu narodowego.

Nastąpiła fuzja zakładów elektrotechnicznych w Bussi z przedsiębiorstwem ACNA oraz podjęto z powrotem prace w fabryce celulozy, sody i chloru w Neapolu. W drugiem półroczu Spółka Chemiczna w Aniene, posiadająca zakłady fabryczne w Pontemammolo, zaczęła wytwarzać chloran wapnia.

Ług. Produkcja, jak i sprzedaż, miała w dalszym ciągu przebieg niepomyślny, ze względu na konkurencję sody Solway'a, wyrabianej innym systemem.

W przemyśle elektrotechnicznym dało się wogóle odczuć zmniejszenie się zbytu o ok. 5%, co tłomaczy się w pierwszej mierze rozwojem licznych zakładów elektrotechnicznych, prowadzonych dotychczas na małą skalę.

Produkcja i sprzedaż sody Solvay'a miała przebieg normalny i zadowalający, przy cenach stałych.

Produkcja.

	1913	1922	1928	1929
	w kwint.			
Węglan sodu	31.800	477.000	1.101.000	1.100 000
Soda kaustyczna	39.700	52.300	650.000	580.000
Ług sodowy	68.700	319.700	450.000	520.000

	Rok	Przywóz w kwint.	Wywóz
Soda kalcynowana	1928	271	4.201
Soda kaust. i ług sodowy	1927	20.097	—
	1928	3.745	3.201
	1929	3.380	1.833

Zapotrzebowanie **siarczanu sodu**, zadowalające już w pierwszem półroczu, wzmogło się wybitnie w drugiem, przedewszystkiem z powodu zwiększenia się spożycia w fabrykach sztucznego jedwabiu. Pomimo ukonstytuowania się kartelu, wytwórcy italscy nie podwyższyli znacznie cen, lecz jedynie zracjonalizowali system sprzedaży. Sprzedaż zmniejszyła się znacznie, co należy przypisać zmniejszeniu się pracy w innych gałęziach przemysłu, zwłaszcza w przemyśle garbarskim.

Sole barowe. W przebiegu produkcji chloranu, jak i innych soli, nie zauważono znaczniejszych zmian w porównaniu z rokiem poprzednim. Na uwagę zasługuje jedynie niepomyślny fakt przywozu z zagranicy znacznych ilości siarczanu baru dla celów radjoskopji, co tłomaczy się tem, iż siarczan barowy w stanie czystym nie płaci wyższego cła, niż tenże produkt w zwykłej formie, używanej w handlu.

Krzemian sodu. Przebieg spożycia — normalny. Ceny krańcowo niskie ze wzgędu na konkurencję, wynikającą z nadprodukcji. Została zlikwidowana większa fabryka w Arquata Scrivia i kilka mniejszych. Natomiast założono nową fabrykę w Lambrato pod Medjolanem.

Klej. Przebieg produkcji i handlu normalny, przy pewnej tendencji do zniżki cen sprzedaży, spowodowanej przez zastój w przemyśle meblarskim. Pomimo zniesienia zakazu wywozu, wyrabiany w kraju surowiec okazał się wystarczający dla pokrycia zapotrzebowania rynku miejscowego, dzięki czemu Italja uniknęła konieczności przywozu większych ilości z zagranicy. Wywóz był nieznaczny: ogółem 14.286 kwint., podczas gdy w roku poprzednim wyrażał się cyfrą 22.593 kw., — i niższy od przywozu (18.000 kw., w 1928 — 16.400 kwint.).

Żelatyna. Przebieg na ogół normalny, nieco słabszy z powodu trudności zaopatrzenia się w niezbędny surowiec, t. zw. „carniccio" (najgłębsza warstwa skóry zwierzęcej, przylegająca bezpośrednio do mięśni), pochłaniany niemal w całości przez rynki: niemiecki i amerykański. Sprzedaż ożywiona. Ceny niskie, bez zmian.

Produkcja (w przybliżeniu).

Rok	Klej kostny kwint.	Klej skórzany i żelatyna kwint.
1898	31.000	—
1913	41.000	4.300
1922	59.700	7.400
1928	66.400	10.150
1929	67.600	9.200

Hydrochinon. Zostało założone konsorcjum europejskie, w skład którego wchodzi wielki przemysł chemiczny Niemiec, Anglji i Francji, w imieniu Italji zaś, Spółka „Appula".

Chromiany i dwuchromiany. Produkcja normalna. Ceny surowca bez zmian. W drugiem półroczu zanotowano ożywienie się zapotrzebowania, które należy przypisać zwyżce cen, zapowiedzianej na najbliższą przyszłość przez konkurencyjne przedsiębiorstwa zagraniczne.

Węglan wapnia. Przebieg spożycia w pierwszem półroczu bez zmian w porównaniu z rokiem poprzednim. Ceny wykazywały pewną tendencję zniżkową. Zanotowano wybitne zwiększenie się wywozu do Ameryki Środkowej i Południowej, do Australji, oraz, w mniejszym nieco stopniu, do Turcji i na Daleki Wschód. Wywóz w pierwszym kwartale 1929 roku wyrażał się cyfrą 2 — 3 tysięcy tonn.

W drugiem półroczu utworzyło się Narodowe Konsorcjum Węglanu Wapnia, regulujące działalność wszystkich fabryk w kraju, wyznaczające kontyngenty na produkcję i ustalające ceny, nieco podwyższone w ostatnich czasach. W czwartym kwartale Konsorcjum Narodowe zostało włączone do Konsorcjum Międzynarodowego, jako jego część integralna.

Wywieziono ogółem 113.207 kwint., (w 1928 r.— 51.324 kwint.).

Natomiast przywóz zmniejszył się bardzo wybitnie. (W 1928 r. 4.531, w 1929 — 103 kwint.).

Produkcja węglanu wapnia (w przybliżeniu).

Rok	1898	1913	1922	1928	1929
Tonn	—	29.000	32.000	35.000	40.000

Powyższe dane dotyczą węglanu, używanego do oświetlenia, do lutowania i do wyrobu artykułów chemicznych.

Ponadto wyprodukowano w 1929 roku 50.000 tonn węglanu, używanego do wyrobu cjanamidu wapnia.

Artykuły fotograficzne.

Zanotowano zmniejszenie się produkcji, spowodowane po części niepomyślnemi warunkami atmosferycznemi, po części zaś ostrą konkurencją wyrobów zagranicznych, dla pokonania której firmy italskie były zmuszone zmniejszyć ceny i ułatwić warunki sprzedaży.

Utworzył się w Italji dla kontroli italskiego rynku fotograficznego specjalny komitet, do którego przystąpiło również kilku importerów zagranicznych.

Glukoza i krochmal:

Niskie ceny krochmalu holenderskiego uniemożliwiły realizację wkładów, potrzebnych dla uprawy kartofli w kraju. Podobnie jak w r. 1928, ceny zagraniczne były znacznie niższe od miejscowych. By zaradzić temu stanowi rzeczy, zaczęto rozpowszechniać w Italji mączkę kukurydzaną. Ponadto odbił się niekorzystnie na przemyśle krochmalniczym kryzys we włókiennictwie, zmniejszając zapotrzebowanie odnośnych surowców.

Produkcja glukozy utrzymała się na poziomie dawnym, w dość ciasnych granicach, sprzedaż zaś fabrykantom konserw owocowych, musztardy i t. p. dała nieco mniejsze rezultaty w porównaniu z rokiem poprzednim.

Przemysł gazów zgęszczonych.

Produkcja w 1929 roku miała pomyślny przebieg i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego. Pokryła ona całkowicie zapotrzebowanie rynku krajowego i ponadto dała pewną nadwyżkę dla Kolonij. W sprzedaży natomiast zanotowano stałe obniżanie się cen, wynikające z konkurencji, spowodowanej zdolnością produkcyjną fabryk, przewyższającą jeszcze rozmiar zapotrzebowania. Powyższe dotyczy również kwasu węglowego.

	1898	1913	1922	1928	1929
Tlen m^3	3.000	400.000	2.800.000	8.000.000	9.500.000
Wodór „	6.000	8.000	700.000	900.000	990.000
Kwas węglowy Kg.	40.000	1.500.000	3.000.000	4.000.000	4.000.000

Przemysł materjałów wybuchowych.

Przemysł prochu strzelniczego rozwija się w roku 1929 dość słabo. Produkcja, która zmniejszyła się w porównaniu z r. 1928, wykazała ok. 30 proc. zdolności wytwórczej fabryk.

Zmniejszyło się również, w porównaniu z rokiem poprzednim, spożycie materjałów wybuchowych i akcesorjów, co tłomaczy się z jednej strony zmniejszeniem się ilości zwierzyny w lasach, z drugiej zaś w znaczniejszym stopniu, ogłoszeniem regulaminów, ograniczających okres polowania w wielu prowincjach do paru miesięcy w roku.

Zapoczątkowano wywóz prochu strzelniczego dla celów górniczych.

Spożycie prochu dla celów górniczych zmniejszyło się w pierwszym kwartale, co należy przypisać niekorzystnym warunkom atmosferycznym. W dwóch następnych kwartałach zanotowano ponowne zwiększenie, dzięki podjęciu prac w kopalniach marmuru i w kamieniołomach oraz ożywieniu się ruchu budowlanego; czwarty kwartał zimowy był, jak zwykle, okresem ponownego zmniejszenia.

Produkcja utrzymała się mn. w. na poziomie 1928 r. (ok. 50 proc. zdolności wytwórczej istniejących fabryk).

Należy wziąć pod uwagę poważną konkurencję kupców przygodnych, sprzedających pozostałe z lat wojennych zapasy prochu po cenach nieprawdopodobnie niskich w porównaniu z cenami wyznaczonemi przez fabryki, które są zmuszone liczyć się z cenami kosztów.

Produkcja dynamitu przedstawiała się w pierwszym kwartale raczej niepomyślnie. Z siedmiu istniejących w Italji fabryk cztery były czynne tylko częściowo, trzy zaś zamknięto. I to zjawisko, jak wiele innych, należy przypisać niepomyślnym warunkom pory roku, z powodu których nastąpiła przerwa robót prowadzonych w wysokich górach.

Ceny prochu wybuchowego i dynamitu spadły o 30 proc., nie zważając na utrzymanie się cen surowców na poprzednim poziomie.

Produkcja bomb i lontów. Zbyt wewnętrzny zmniejszył się o 40 proc. Pomimo to jednak, dwie istniejące fabryki italskie — w Ortebello i w Taino nad Lago Maggiore, pracują normalnie dla wykonania umów eksportowych, opiewających na znaczne ilości ich wyrobów.

Działy fabryk, wytwarzające balistyt, pracują w ograniczonym zakresie. W drugiem półroczu zaznaczyło się pewne ożywienie spożycia, a to ze względu na zapotrzebowanie dla robót publicznych i dla kilku instalacyj hydroelektrycznych.

W tym czasie powstały: w Vergiate nowa fabryka dynamitu oraz 2 fabryki w Bollate pod Medjolanem i w Lecco.

Produkcja prochu wojennego została wstrzymana ze względu na zupełne pokrycie zapotrzebowania Państwa. Pomimo to jednak fabryka w Segni otworzyła specjalny oddział dla wyrobu prochu, przeznaczonego dla okrętów.

	1898	1913	1922	1928	1929
Proch strzeln. bezdymny	—	—	1.220	900	1.600
Chedyt	—	1.499	2.500	3.920	5.040
„Prometeusz"	—	1.327	1.420	1.220	1.020
Piorunian rtęci	—	80	70	80	140
Trotyl	—	11.123	4.070	14.000	10.000
Dynamit	8.000	15.000	10.900	21.000	28.000

	Rok	Przywóz (kwin.)	Wywóz (kwin.)
Materjały wybuchowe	1928	216	50.605
	1929	187	18.790

Produkcja aglomeratów węglowych, destylatów smoły i węgla, konserwacji drzewa.

Produkcja w 1929 r. była znacznie ograniczona z powodu braku zamówień ze strony kolei żelaznych.

Spożycie w kraju — zmniejszone. Zanotowano zniżkę cen w związku ze zniżką cen węgla; ceny produktów gotowych wykazały również tendencję zniżkową.

W organizacji przemysłowej i handlowej zwraca uwagę dążenie fabryk do łączenia się w grupy.

Produkcja barwników.

Pomimo kryzysu w przemyśle włókienniczym, produkcja i sprzedaż zarówno produktów pośrednich jak i barwników organicznych, miała przebieg względnie pomyślny.

W porównaniu z poprzednim rokiem wzmogła się znacznie konkurencja zagraniczna, co pociągnęło za sobą znaczny spadek cen sprzedaży. Jednakże fabrykanci italscy zdołali w pewnym stopniu wy-

równać wynikłe stąd braki, drogą rzucenia na rynek nowych, udoskonalonych produktów.

Ceny surowców utrzymały się na poprzednim poziomie, wykazując jednak pewną tendencję zniżkową.

Przeprowadzono szereg rokowań handlowych w celu przeciwdziałania konkurencji zagranicznej i nadmiernej zniżce cen. Zawarto w tym względzie kilka układów z państwami zagranicznemi.

W ciągu roku obowiązywała konwencja dotycząca siarczanu sodu i kwasu mrówczanego, dzięki którym ceny tych produktów utrzymały się na poziomie względne normalnym.

Towarzystwo ACNA otworzyło w fabryce w Bussi nowy dział dla wytwarzania czterochlorku etylenu.

Wywóz w porównaniu z poprzednim rokiem nie przedstawia niemal żadnych zmian.

Przemysł farbiarski, lakierniczy, atramentowy.

Miał on w 1929 r. przebieg wogóle zadowalający. W październiku i w grudniu miało jednak miejsce pewne zmniejszenie zarówno produkcji, jak i sprzedaży uzasadnione porą roku, niepomyślną dla robót przy wykończaniu nowowzniesionych budynków.

Rozmiary produkcji farb, lakierów i pokostów są trudne do ustalenia, z względu na znaczną ilość drobnych fabryk, co do których nie można wyprowadzić dokładnych danych cyfrowych. Wiadomo w każdym razie, iż całkowita zdolność wytwórcza istniejących fabryk przewyższa znacznie zapotrzebowanie rynku krajowgo, który z powodu braku cła na sztuczne żywice i na lakiery wyrabiane na nitrocelulozie, zużytkowuje oprócz wymienionych wyrobów, również i te ostatnie.

Ceny surowców utrzymały się na mniej więcej stałym poziomie; natomiast ceny sprzedaży wahały się w ciągu ostatniego kwartału w kierunku zniżkowym, co tłomaczy się częściowo wzmożeniem się konkurencji zagranicznej, częściowo zaś niepomyślnemi warunkami finansowemi mniejszych fabryk, zmuszonych niejednokrotnie ogłaszać wyprzedaże. po cenie kosztu, by uniknąć zupełnej ruiny.

Wyżej wymienionym działom italskiego przemysłu chemicznego grozi poważna konkurencja ze strony firm zagranicznych, jako obficiej zaopatrzonych w surowce oraz w najnowsze urządzenia techniczne. Przedewszystkiem przejawia się to w cyfrach wywozu. Wywóz lakierów z Italji, kierowany niemal wyłącznie do innych krajów Śródziemnomorskich, obliczony został na ok. 15 miljonów lirów, natomiast przywóz farb, lakierów i pokostów, wyrażał się cyfrą wartości ok. 30 miljonów lirów, z której blisko połowa przypada na lakiery produkowane na nitrocelulozie.

Produkcja i sprzedaż farby drukarskiej miała przebieg pomyślny, zaznaczając się, jak zwykle, wybitnem ożywieniem przy końcu roku.

PRODUKCJA

	1898	1913	1922	1928	1929
	kwint.				
Farby mineralne	106.900	78 200	106.000	170.000	190.000
Lakiery	25.000	90.000	140.000	180.000	200.000

Przemysł olejów mineralnych i smarów.

Ta gałąź przemysłu w ścisłem znaczeniu słowa sprowadza się w Italji do produkcji - dość zresztą ograniczonej, trzech fabryk czynnych: rafinerji w Fiume i w Tryjeście oraz spółki A. B. C. D. w Raguzie, wytwarzającej oleje asfaltowe.

Poza tem, działalość fabryk italskich w tej dziedzinie polega przedewszystkiem na przetwarzaniu i oczyszczaniu olejów pochodzenia amerykańskiego, polskiego, rosyjskiego i rumuńskiego, oraz na fabrykowaniu specjalnych gatunków o różnych stopniach lepkości, odporności na temperaturę i t. p., zależnie od wymagań rynku w danej chwili.

Tego rodzaju oleje mineralne znajdują rozległe zastosowanie w fabrykacji tłuszczów w stanie półstałym.

Dotychczas nie został ustalony stosunek rzeczywistej produkcji do zdolności wytwórczej istniejących fabryk. Produkcja rzeczywista pokrywa obecnie w zupełności zapotrzebowanie rynku miejscowego, przewidziane jest jednak w najbliższej przyszłości wybitne zwiększenie się spożycia.

Przebieg sprzedaży był normalny, co zawdzięcza się w pierwszej linji stabilizacji waluty, zważywszy iż podstawę wytwórczości stanowią tu produkty importowane.

Na rynkach zagranicznych zanotowano nieznaczny wywóz produktów italskich w lepszym gatunku.

Konkurencja zagranicy może być uważana w kraju za niemal nieistniejącą, ze względu, iż krajowa produkcja smarów pokrywa zapotrzebowanie miejscowe.

Ceny surowców, jak również wyrobów gotowych nie uległy godnym uwagi zmianom.

Zwiększyły się jedynie trudności płatnicze oraz wypadki niewypłacalności. Zamknięto kilka fabryk.

Przemysł ekstraktów taninowych. garbników.

Zaznaczył się on w roku sprawozdawczym silną depresją spowodowaną przez kryzys w przemyśle garbarskim, od którego jest niemal wyłącznie uzależniony.

Dalszemu pogorszeniu się zapobiegły licznie zawarte w kraju i zagranicą umowy handlowe, zmierzające do utrzymania się na stanowisku, osiągniętem poprzednio przez kupców italskich na rynkach eksportowych.

Z drugiej jednak strony, niektóre rynki zagraniczne dotkliwie odczuły wahania cen kosztów skór surowych oraz silną konkurencję w zakresie surogatów skóry. Natomiast groźna z początku konkuren-

cja Ameryki okazała się mniej niebezpieczną, niż mogło się wydawać, a to z tego względu, iż ekstrakt taninowy z amerykańskich kasztanów nie odpowiada ściśle wymaganiom producentów europejskich.

Cena surowców wykazywała tendencję zniżkową, ceny zaś sprzedaży produktów gotowych nieznacznie spadły.

Stosunek zdolności wytwórczej do spożycia utrzymał się w przeciętnych granicach 60%.

PRODUKCJA (w kwint.)

	1898	1913	1922	1928	1929
Ekstrakty taninowe	90.000	260.000	450.000	692.000	615.000

Handel zagraniczny	Rok	Przywóz kwint.	Wywóz kwint.
Garbarskie ekstrakty taninowe suche i płynne	1928	90.487	200.904

Przemysł kwasu winnego i cytrynowego oraz destylacji alkocholu.

Przemysł kwasu winnego miał w 1929 r. przebieg dość pomyślny. Zanotowano pewne zwiększenie się produkcji w porównaniu z rokiem poprzednim, jednakże produkcja ta w dalszym ciągu nie dorównywała zdolności wytwórczej fabryk.

Sprzedaż na rynku krajowym utrzymywała się w mniej więcej normalnych granicach - nieco uszczuplonych, ze względu na niezbyt gorące lato. To samo rzec można zresztą o rynkach zagranicznych, które ponadto walczyć musiały z konkurencją, spotęgowaną jeszcze wskutek powstawania coraz to nowych fabryk.

Zanotowano znaczną zwyżkę cen surowców; natomiast ceny produktów gotowych utrzymały się na poziomie niższym od cen zagranicznych, pomimo, że tam dała się zauważyć tendencja zniżkowa.

Stan wywozu był pomyślny, jak wskazuje niżej podane zestawienie, nie bacząc na pewne trudności, wynikające ze zniesienia cła przywozowego surowców do Stanów Zjedn. A. P., przy jednoczesnem podwyższeniu cła od przywozu wyrobów gotowych.

PRODUKCJA (w kwint.)

	1898	1913	1922	1928	1929
Kwas winny	7.700	10.000	27.200	53.000	61.000
Kamień winny	1.000	4.000	2.400	18.700	17.000

	1898	1913	1922	1928	1929
Kwas cytrynowy	—	2.500	18.860	40.580	37.021
Cytrynian wapna	20.000	40.000	75.800	45.440	37.840

Pomyślny był również przebieg produkcji, sprzedaży i wywozu kwasu cytrynowego i cytrynianu wapnia - pomimo nieznacznego zmniejszenia się wywozu pierwszego z wymienionych produktów.

Handel zagraniczny:

	Rok	Przywóz kwint.	Wywóz kwint.
Kwas cytrynowy	1928	13	33.376
" "	1929	16	28.102
Cytrynian wapnia	1928	—	16.271
" "	1929	—	22.844

Produkcja w przemyśle destylacji alkoholu miała przebieg pomyślny dla alkoholu pierwszej kategorji (t. j. pędzonego z melasy i kukurydzy); utrzymywała się na poziomie ok. 60% ogólnej zdolności wytwórczej destylarni krajowych.

Spożycie na rynku miejscowym było dość słabe. Dotyczy to zwłaszcza napojów alkoholowych i tłomaczy się łatwo ogólemi trudnościami gospodarczemi.

Ceny surowców - bez zmiany. Ceny produktów, gotowych zmniejszyły się o 10-15%, w zależności od zmniejszenia się spożycia.

	1898	1913	1922	1928	1929
Alkohol etylowy hl.	170.000	340.000	440.000	450.000	497.000

Przemysł mas plastycznych.

Przebieg produkcji i sprzedaży celuloidu—zasadniczo normalny. Niekorzystny wpływ konkurencji zagranicznej, zwłaszcza niemieckiej, dał się jednak odczuć, przedewszystkiem w największej fabryce italskiej w Castiglione d'Olona, której produkcja wyniosła zaledwie 2/3 zdolności wytwórczej.

Ceny surowców utrzymały się na poprzednim poziomie. Obroty handlowe nieco się zmniejszyły ze względu na udzielenie prowizorycznej koncesji na przywóz substancyj plastycznych, stosowanych w różnych dziedzinach przemysłu.

Produkcja **bakelitu** zwiększyła się nieco w porównaniu z 1928 r. Zwiększyło się również zapotrzebowanie, zwłaszcza ze strony fabryk sztucznego jedwabiu i zakładów radjotelefonicznych, Zanotowano natomiast zniżkę cen, spowodowaną przez zwiększenie się przywozu z Francji i Niemiec.

Produkcja proteolitu, galakerytu i zoolitu wyniosła ok. 50% zdolności wytwórczej fabryk. Ruch na rynku, już poprzednio dość słaby, zmniejszył się w dalszym ciągu, co tłomaczy się z jednej strony kryzysem w przemyśle guzikarskim i w przemyśle materjałów izolacyjnych, z drugiej zaś konkurencją innych, dla tych samych celów służących mas plastycznych (celuloidu i t. p.)

Przemysł zapałczany.

Produkcja nie przewyższyła 75% zdolności wytwórczej fabryk. Sytuacja na rynku normalna, pomimo nieustannego wzmagania się konkurencji zapalniczek automatycznych, która spowodowała jednak zmniejszenie się spożycia o przeszło 25%.

Ceny surowców nie uległy zmianom, ceny zaś wyrobów gotowych spadły, z powodu wspomnianej konkurencji, blisko o 5%.

Zamknięto kilka fabryk, ze względu na nadmierną obfitość istniejących zapasów, oraz na podwyższenie kapitału zakładowego Zjednoczonych Fabryk Zapałek (Riunite Fabbriche Fiammiferi) o 50% drogą przyłączenia dwóch Spółek oraz złożenia sum gotówkowych.

Zanotowano pewne zwiększenie się wywozu, zwłaszcza do Tunisu i Marokka.

Przemysł ten zmuszony był w roku 1929 podjąć

energiczną walkę z nowo powstałą na rynkach zagranicznych ostrą konkurencją rosyjską.

	Rok	Przywóz Kwint.	Wywóz Kwint.
Zapałki.			
drewienkowe	1928	—	8.866
stearynowe	„	—	3.989
drewienkowe	1929	—	9.015
stearynowe	„	—	5.639

Przemysł olejów roślinnych.

W pierwszem półroczu - przebieg produkcji był normalny, zapotrzebowanie ograniczone, ceny nasion oleistych wykazywały tendencję zniżkową.

W drugiem półroczu zwiększenie się produkcji dwóch najważniejszych surowców, t. j. nasion lnianych i arachid, oraz zapasu oliwy przy jednoczesnej znacznej zniżce cen tej ostatniej, wytworzyło na rynku iście paradoksalną sytuację: różnica cen zatraciła się do tego stopnia, iż ceny olejów wytłaczanych z nasion przewyższyły ceny prawdziwej oliwy. W tej sprawie powstała ożywiona wymiana zdań, zakończona ogłoszeniem rozporządzenia, zabraniającego sporządzania mieszanek z obowiązującym dodatkiem oleju sezamowego, oraz groźbą wydania innych jeszcze rozporządzeń, dotyczących zakazu barwienia, podwyższenia cła i podatku od wyrobu, i t. p. W następstwie przemysł ten napotkał nigdy dotychczas nie notowane trudności, które sprawiły, iż przy końcu roku produkcja fabryk nie przewyższała ⅓ ich zdolności wytwórczej, a na najbliższą przyszłość spodziewane jest jej dalsze stopniowe zmniejszanie się.

W roku 1929 rozpoczęto kroki, zmierzające do przeprowadzenia fuzji Towarzystw: Oleifici Nazionali i Societa Gaslini.

Spadły znacznie ceny oleju rzepakowego oraz oleju z wytłoków kukurydzanych i z pestek winogronowych. Niekorzystny był również przebieg produkcji i sprzedaży oleju konopianego. Ceny oleju rycynowego utrzymały się niemal bez zmiany; zapotrzebowanie, dość ograniczone, nie wykazuje jednak tendencji w kierunku zmniejszenia.

Słaba okazała się również produkcja, sprzedaż i wywóz oleju siarczanego. Ceny — niskie. W pierwszych miesiącach roku została założona w Apulji Spółka APAS dla hurtowego zakupu wytłoków z oliwek.

W drugiem półroczu miało miejsce ożywienie w rafinerjach i olejarniach, wyrabiających produkty na wywóz. W związku jednak z kryzysem, jaki dotknął uprawę drzew oliwnych, ten dział przemysłu stał się przedmiotem żywych polemik, w następstwie których zagrożono zaostrzeniem kontroli nad ilością chwilowo importowanych surowców.

PRO UKCJA

	1908	1913	1922	1928	1929
	Kwint.				
Olej nasienny	200.000	300.000	716.000	1.100.000	1.350.000
Oliwa oczyszczona	100.000	120.000	141.900	365.000	400.000
Oliwa siarczana	100.000	110.000	124.800	180.000	220.000

Przemysł mydlarski.

Rozpatrując cyfry ogólno - światowej produkcji i sprzedaży surowców dla wyrobu mydeł w 1929 r., możemy łatwo zauważyć wybitne zmniejszenie się spożycia mydła, co należy przypisać nienormalnym warunkom gospodarczym, które dały się odczuć na wszystkich rynkach bez wyjątku.

Od początku do końca roku ceny przejawiały stałą tendencję zniżkową, którą w pierwszej linji przypisać należy zmniejszeniu się zapotrzebowania.

W Italji ilustrują ten stan rzeczy zwłaszcza cyfry przywozu surowców, wykazujące dla łoju i dla oleju palmowego zmniejszenie, w porównaniu z rokiem poprzednim, o przeszło 60.000 kwint., wyrównane jedynie częściowo pewnem zwiększeniem się produkcji materjału do wykończania mydeł, wyrabianych z italskiego oleju nasiennego.

Ceny zwyczajnych mydeł wyrabianych w kraju nie ulegały znaczniejszym wahaniom. To samo można powiedzieć o handlu wywozowym.

Przywóz mydeł, zwyczajnych, po większej części z Marsylji, utrzymał się mniej więcej na poziomie bez zmiany.

PRODUKCJA

	1898	1913	1922	1928	1929
	w kwintalach				
Mydła zwyczajne	550.000	1.100.000	1.314 894	1.500.000	1.500.000

HANDEL ZAGRANICZNY

	Rok	Przywóz	Wywóz
		w kwintalach	
Mydła zwyczajne	1928	23.457	22.057
„ toaletowe perfumowane	„	1.790	1.544
Mydła zwyczajne	1929	31.635	25.780
„ toaletowe perfumowane	„	2.316	1.416

Przemysł mydlarski znalazł się w ciągu roku 1929 w niezmiernie ciężkich warunkach, o czem wymownie świadczy pewna ilość bankructw dawnych nawet i cenionych firm oraz zamknięcie bilansu licznych innych firm, zamożnych i poważnych, ze znacznemi stratami.

Fakt ten został spowodowany nietylko przyczynami natury ogólnej (kryzys, zła konjuktura, i t. p.)

lecz w równym stopniu ostrą konkurencją ze strony fabryk zagranicznych, które w ostatnich czasach udoskonaliły swe metody reklamy i walki z wyrobami krajowemi.

Ceny mydeł toaletowych spadły jeszcze znaczniej, niż ceny mydeł zwyczajnych; obroty handlowe były minimalne; sezon: letni i świąteczny, najkorzystniejsze zwykle dla sprzedaży, zupełnie nie przyczyniły się do ich wzmożenia.

Konkurencja zagraniczna dała się i tu odczuć dotkliwie.

Względna stałość cen łoju wpłynęła dość korzystnie na sytuację rynku oleiny i stearyny. Zapotrzebowanie tych produktów utrzymało się w dawnych, dość szczupłych granicach.

Italscy producenci stearyny zawarli konwencję, zapewniającą polepszenie warunków rynku stearynowego, dzięki czemu wywóz stearyny zwiększył się wybitnie.

Na rynku gliceryny surowej i oczyszczonej panowała stała niemal depresja; pomimo zniżki cen, fabrykanci mydła w dalszym ciągu zastępowali ten produkt innemi wyrobami. W związku z powyższem jedna z największych fabryk mydła w Ligurji (Lo Faro) otworzyła specjalny dział dla otrzymywania gliceryny z odpadków substancyj ługowanych.

W Rzymie powstała sp. akc. Sansilicio Sabino z kapitałem pół miljona lirów dla produkcji mydła przy pomocy wyrabianego na miejscu oleju siarczanego.

Produkcja świec

nie zaznaczyła się wybitniejszemi zmianami.

Produkcja ta utrzymuje się od szeregu lat w stałych granicach ok. 100.000 kwint. rocznie.

Zanotowano w 1929 r. znaczne zwiększenie się wywozu (15.877 kwint., w 1927 13.917 kwint.). Głównymi nabywcami pozostały w dalszym ciągu kraje Afryki Północnej (Marokko).

Przemysł substancyj aromatycznych i perfum.

Substancje aromatyczne: W pierwszem półroczu roku 1929 zapotrzebowanie było dość znaczne, w drugiem nastąpiło zmniejszenie powolne, lecz stałe.

Zanotowano zwyżkę cen olejku lawendowego i miętowego, spowodowaną zmniejszeniem się produkcji (ok. 7.000 i 25.000 kg.) oraz olejków kwiatu pomarańczowego, ze względu na olbrzymie szkody, jakie wyrządziła plantacjom pomarańcz na Rivierze wyjątkowo ostra zima roku poprzedniego.

Ceny innych olejków, zwłaszcza bergamotowego i cytrynowego, wykazały wybitną tendencję zniżkową.

Zbyt perfumeryj zmniejszył się znacznie. To samo zjawisko miało miejsce zresztą na rynkach zagranicznych. Owo zmniejszenie się dotyczy w pierwszej linji drogich, wykwintnych perfum, zastępowanych coraz częściej przez wodę kolońską o bogatej skali zapachów.

Produkcja. (w kwintalach)					
Olejki eteryczne. . . .	1898	1913	1922	192	1929
cytrynowe, pomarańczowe, mandarynkowe. . .	6.500	7.300	8.970	10.000	11.000
inne	750	450	470	800	400

Handel	Rok	Przywóz Kwint.	Wywóz Kwint.
Olejki eteryczne			
cytrynowe, pomarańczowe i t. p.	1928	58	9.587
inne.	„	711	625
cytrynowe, pomarańczowe t. p.	1929	24	8.970
inne.	„	1.019	943

Przemysł chemiczno — farmaceutyczny.

Produkcja nie wykazuje znaczniejszych zmian w porównaniu z 1928 r. Dochód ze sprzedaży wyraził się cyfrą przeszło 350 miljonów lirów, z której to sumy 200 — 220 miljonów lit. przypada na lekarstwa, przeszło 10 miljonów zaś na surowice i szczepionki.

Zdolność wytwórcza italskich laboratorjów chemiczno - farmaceutycznych pozwala liczyć na zdwojenie obecnej produkcji w krótkim czasie, po wprowadzeniu pewnych udoskonaleń technicznych i nieznacznem zwiększeniu ilości zatrudnionych robotników. Stan rynku był wogóle zadowalający; przez krótki czas jedynie dał się odczuć pewien nieznaczny zastój, wywołany brakiem wartości obiegowych a z drugiej strony kryzysem rolnym zarówno wewnątrz kraju, jak i na rynkach wywozowych (kraje Śródziemnomorskie i Ameryka Południowa).

Drugim ujemnym czynnikiem była konkurencja wyrobów zagranicznych, zwłaszcza niemieckich i francuskich.

Ceny surowców, jak i wyrobów gotowych, nie uległy znaczniejszym zmianom. Przy końcu roku 1929 zanotowano pewną tendencję zniżkową.

Większe firmy rozszerzyły fabryki i wprowadziły udoskonalenia techniczne w kierunku standaryzacji i mechanizacji produkcji.

Powstało Konsorcjum Jodu dla wyzyskania soli rodzimych w Salsomaggiore, w skład którego w równych częściach weszło Państwo, oraz dwa największe laboratorja chemiczno - farmaceutyczne w kraju.

Dział specjalności farmaceutycznych italskich wzbogacił się znacznie, do czego w wysokim stopniu przyczyniło się odroczenie wprowadzenia w życie ustawy o reglamentacji produkcji i handlu wyrobami specjalnemi.

	Rok		Przywóz	Wywóz
Wyroby i preparaty	1928	kg.	19.286	1.699
farmeceutyczne:	1929	„	16.587	747
Alkaloidy	1928	kwint.	4.939	13.221
Lekarstwa	1929	„	5.731	14.529

Rynek chemiczny a notowania giełdowe.

Średnie notowania (od każdych 100 lirów wpłaconych) akcyj przemysłu chemicznego za lata 1928 i 1929 przedstawiają się, jak następuje:

		1928	1929
Styczeń	lirów	176.45	206.33
Luty	„	183.09	202.50
Marzec	„	182.08	192.09
Kwiecień	„	204.54	183.02
Maj	„	207.18	183.26
Czerwiec	„	185.84	182.90
Lipiec	„	191.68	173.13
Sierpień	„	199.37	191.21
Wrzesień	„	198.87	187.73
Październik	„	174.54	182.89
Listopad	„	181.82	175.97
Grudzień	„	178.38	176.19

W pierwszym kwartale 1929 r. zanotowano „haussę" akcyj, po której niezwłocznie nastąpiła silna depresja. Obecnie, rezultaty ostatnich notowań giełdowych, niewiele różniące się od rezultatów za 1928 rok, świadczą o zadowalającym stanie przemysłu chemicznego i pomyślnych horoskopach na najbliższą przyszłość.

Rok 1928 może być uważany za wyjątkowy, ze względu na rejestrację likwidacji 57 spółek z kapitałem przewyższającym w ogólnej sumie 300 miljonów lirów.

1 9 2 8

	Liczba Spółek	Kapitał akcyjny
Sp. nowo założonych	94	Lit. 29.926.000
Sp. które podwyższyły kapitał	103	„ 352.518.705
inwestowano ogółem		Lit. 382.444.75
Sp.	54	Lit. 322.587,626
Sp. z kapitałem zmniejszonym	41	„ 101.029,865
wycofano		Lit. 423 619,491
Różnica in minus		Lit. 41.172,78

1 9 2 9

	Liczba Spółek	Kapitał akcyjny
Sp. nowo założonych	107	Lit. 24.242,500
„ o podwyższonym kapitale	116	„ 294.552,346
inwestowano ogółem		Lit. 318.794,846
Sp. rozwiązanych	41	Lit. 23.142.000
Sp. o kapitale zmniejszonym	42	„ 32 352,811
Suma ogólna kapitałów wycofanych		Lit. 55.494,811
Różnica in plus		Lit. 263 300,03

W latach poprzednich nie zanotowano nigdy w przemyśle chemiczsym różnicy biernej, która miała miejsce w 1928 r., jako fakt dotychczas niebywały.

Trudności kredytowe i zaostrzenie się kryzysu przemysłowego wpłynęły oczywiście w znacznym stopniu na wytworzenie się tej sytuacji, z drugiej jednak strony, całość jej wynika nietyle z likwidacyj licznych Spółek, ile z ruchu koncentracyjnego w przemyśle w formie fuzyj i veorganizacyj, stanowiących raczej czynnik dodatni, przyczyniający się do konsolidacji przemysłu. Na poparcie powyższego służy fakt polepszenia się sytuacji przemysłu chemicznego w 1929 roku w tempie równie szybkiem, jak to miało miejsce w poprzednich, najpomyślniejszych latach.

Niżej podajemy ilość bezrobotnych w przemyśle chemicznym w dn. 31 grudnia 1928 i 1929, z podziałem na prowincje:

	1928	1929
Piemont	365	1.119
Ligurja	213	373
Lombardja	684	1.725
Wenecja	562	783
Emilja	871	559
Toskanja	360	341
Marchje	86	108
Umbrja	167	47
Lacjum	68	82
Abruzzy i Molise	122	72
Kampanja	289	410
Apulja	265	104
Basilicata i Kalabrja	2	18
Sycylja	94	222
Sardynia	17	39
Wenecja Julijska i Trydencka	39	99
Razem	4.176	6.101

W ostatnich trzech latach stwierdzono stałe pogarszanie się stanu bezrobocia w italskim przemyśle chemicznym, za wyjątkiem 1928 r. W 1929 r. zaś cyfra bezrobotnych przewyższała nawet cyfrę dotychczas maksymalną, z lat 1922 i 1923.

Fakt ów należy przypisać w znacznym stopniu więcej, niż niepomyślnym warunkom przemysłu, mechanizacji metod pracy.

Pomimo to jednak, stosunek %% bezrobotnych do ogólnej cyfry pracujących w przemyśle chemicznym wyraża się nieznaczną względnie cyfrą 4,3%.

Z wykazów statystycznych wynika, iż 84% robotników w fabrykach chemicznych pracuje normalną ilość godzin, 5% pewną ilość godzin ponad normę, 3% zaś — niżej normy.

Bezrobocie w 1929 roku zaznaczyło się w stosunku do roku poprzedniego, wybitnemi wahaniami zależnie od okręgów i poszczególnych miejscowości. W Ligurji różnica ta okazała się bardzo nieznaczną, natomiast w Piemoncie i w Lombardji — dotychczas niebywała.

W Emilji bezrobocie znacznie zmniejszyło się w r. 1929. W prow. Weneckiej natomiast, gdzie przemysł chemiczny posiada charakter przeważnie sezonowy, zanotowano zjawisko odwrotne.

Sezonowy charakter posiada również przemysł chemiczny na Sycylji i w Apulji; jednakże bezrobocie na Sycylji zmniejszyło się, w Apulji natomiast zwiększyło się znacznie. Przyczyny tych zjawisk trudno dokładnie wyjaśnić.

Zmniejszenie się bezrobocia zanotowano ponadto w Umbrji, w Abruzzach i w Molise, zwiększenie zaś w Kampanji, oraz w Wenecji Julijskiej i Trydenckiej.

Niżej podane zestawienie odtwarza rozmiary przywozu i wywozu italskich produktów w latach 1928 i 1929.

Przywóz.

	1 9 2 7 L i r ó w	1 9 2 9 L i r ó w		Różnica w 1929 w porównaniu z 1928 r. Lirów
Oleje mineralne, żywiczne i smołowe, gumy, żywice . .	908.284.531	962.283.120	in plus	53 598.589
Ekstrakty, perfumy, mydła, świece	51.437.116	52.201.376	„	764.260
Produkty chemiczne nieorganiczne	148.755.073	139.966.194	in minus	8.788 8¯9
Nawozy sztuczne	175.372.846	189.042.993	in plus	13.670.147
Produkty chemiczne organiczne	97.928.025	101.846.280	„	3.918 255
Lekarstwa i wyroby farmaceutyczne	59.421,481	61,391.163	„	1.969.682
Ekstrakty barwnikowe i garbarskie, farby, lakiery . .	181.609.257	196.723.228	„	15.113 971
	1.622.808,329	1.703.454,354	in plus	80.646.021

Wywóz.

	1 9 2 8 L i r ó w	1 9 2 9 L i r ó w		Różnica w 1929 w stosunku do 1928 L i r ó w
Oleje mineralne, żywiczne i smołowe, gumy, żywice .	29.878,287	46.165.530	in plus	16.287.243
Olejki eteryczne, perfumy, mydła, świece	149.135.780	163.373.383	„	14.237.602
Produkty chemiczne nieorganiczne	68.234.684	67.910 036	in minus	324.648
Nawozy sztuczne	29.362,884	25.615.724	„	3.747.160
Produkty chemiczne organiczne	172.257.625	180.597.977	in plus	8 340.352
Środki lecznicze i wyroby farmaceutyczne	74.136.825	74.228.952	„	92.127
Ekstrakty garbarskie, farby i lakiery	93 854.842	85.645.844	in minus	4.208.998
R a z e m:	616.860.936	647.537.446	in plus	30.676.510

Jak z powyższych zestawień wynika, przywóz w r. 1929, w porównaniu z r. 1928, zwiększył się o przeszło 80 miljonów lirów, na co wpłynęły przedewszystkiem pozycje, dotyczące olejów mineralnych oraz surowców niewyrabianych w Italji i sprowadzanych w celach przeróbczych. Co się tyczy wywozu, wzrósł on o przeszło 30 miljonów lirów, do czego przyczyniło się zwłaszcza powodzenie, jakiem cieszą się na rynkach zagranicznych italskie ekstrakty taninowe, wyroby farmaceutyczne i chemiczne produkty organiczne, co wskazuje na istotną żywotność przemysłu krajowego, której nie zdołały osłabić trudności mające źródło w konkurencji zagranicznej, w obostrzeniach celnych i t. p.

DR. RENATO BONINI.
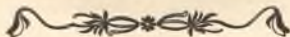
BILANS USTROJU KORPORACYJNEGO

(IL BILANCIO DEL REGIME CORPORATIVO).

Można dziś stwierdzić z bezwzględną pewnością, iż rozwój ustroju korporacyjnego wszedł na drogę harmonijnego zespalania poszczególnych jego składników i jednoczesnego nieustannego rozszerzania zakresu działalności.

W początkach istnienia ograniczała się ona do spraw ściśle związanych z różnemi dziedzinami pracy zawodowej, obecnie zaś obejmuje wszelkie kwestje, dotyczące całości produkcji w kraju, przygotowując w ten sposób gospodarstwo narodowe przyszłości, dostosowując potrzeby, zagadnienia i warunki gospodarcze do całokształtu nowego życia państwowego. Dziś ustrój korporacyjny przestał być jednostronnym przejawem Państwa faszystowskiego. Oba pojęcia pokrywają się najdokładniej. Prawdę tę stwierdził Mussolini, zaznaczając, iż „Państwo faszystowskie jest albo Państwem korporacyjnem, lub nie jest Państwem Faszystowskiem".

Po przebyciu fali syndykalistycznej, ustrój korporacyjny wkracza obecnie w fazę, którą nazwać by można fazą szczytową — fazą, w której zostanie rozstrzygnięty kompleks zagadnień, dotyczących produkcji krajowej i jej organizacji na terenie korporacyjnym.

Na początku IX roku ery jest rzeczą ciekawą rzucić okiem wstecz—na etapy, przebyte przez ustrój korporacyjny w okresie między Walnem Zgromadzeniem Rady Głównej, jakie miało miejsce w kwietniu r. 1930 a następnem, odbytem w październiku, które zakończyło ostatecznie budowę Ustroju, tworząc Prowincjonalne Rady Korporacyjne.

Biorąc pod uwagę światowy kryzys gospodarczy i jego nieunikniony wpływ na Italję, najzagorzalsi nawet sceptycy będą zmuszeni przyznać doniosłe znacznie i zbawienny wpływ ustroju korporacyjnego.

Na odbytem w kwietniu Zgromadzeniu Rady Głównej Minister Korporacyj przedstawił dokładnie obecny stan ustroju syndykalistycznego i korporacyjnego, zwracając przedewszystkiem uwagę na szczegóły dokonywanego dzieła, jako to:

udoskonalenie organizacji Ministerstwa Korporacyj jako kierowniczego organu italskiej polityki gospodarczej i społecznej, działającego w porozumieniu i zgodzie z innemi organizacjami państwowemi i samorządowemi oraz z instytucjami syndykalistycznemi i korporacyjnemi;

przekształcenie inspektoratu korporacyjnego drogą powierzenia mu, obok zadań, pełnionych uprzednio przez inspektoraty pracy i przemysłu, również nadzoru nad prawidłowem funkcjonowaniem Korporacyj pod względem gospodarczym;

ostateczne ukształtowanie kadr syndykalistycznych, obejmujących prawnie uznane zrzeszenia w liczbie 5432, z których 661 przypada na pracodawców, 3549 na pracowników, 1222 na zawody wolne i artystów;

zaprowadzenie w kadrach niektórych kategoryj zmian, podyktowanych doświadczeniem;

ustalenie liczbowe zorganizowanych sił, które w dn. 31 grudnia 1929 wyrażały się ogólną cyfrą 4.285.000 zrzeszonych;

unormowanie pracy kierowników oraz działalności nadzorczej i selekcyjnej organów korporacyjnych;

ustalenie systemu nominacji kierowników za pomocą wyborów wielostopniowych;

zaprowadzenie ścisłego regulaminu administracyjnego i księgowości w zrzeszeniach, stopniowe udoskonalanie metod nadzoru, dążących do utrzymania wydatków administracyjnych i personalnych w granicach niezbędnej konieczności;

wyznaczanie i pobieranie obowiązujących składek członkowskich i poddawanie ich kontroli, mającej na celu korzyść zarówno poszczególnych kategoryj, jak i Narodu;

akcja w kierunku zawierania umów na podstawie ustawy z 3.IV.1926, wyrażająca się ogólną cyfrą 5803 umów prowincjonalnych (z których 1238 w 1929 r., do 31 stycznia 1930 włącznie), oraz 199 umów narodowych i międzyprowincjonalnych, złożonych w Ministerstwie w tym samym czasie, z których 94 w okresie między 1 stycznia 1929 a 31 stycznia 1930;

stopniowe przeprowadzenie decentralizacji w zakresie zawierania umów, przy jednoczesnem ograniczeniu do minimum interwencji organów korporacyjnych i ministerjalnych;

ustalenie na należytym poziomie płac za pracę, zapewnionych w umowach zbiorowych;

założenie biur pośrednictwa pracy, mających za zadanie rozstrzygnięcie najważniejszych zagadnień robocizny w związku zarówno z imigracją wewnętrzną, jak i z bezrobociem sezonowem;

opieka społeczna, sprawowana nietylko przez Patronat Narodowy, lecz i przez liczne instytucje, podległe zrzeszeniom syndykalistycznym, istniejące obecnie w liczbie 1133 i liczące 811.315 członków, oraz przez instytucje, pracujące samoistnie, liczba których wyraża się cyfrą 266, liczba zaś członków cyfrą 83.105;

praca propagandowa w kraju i zagranicą, w kierunku coraz dokładniejszego zapoznawania społeczeństwa italskiego z duchem praw i ustaw korporacyjnych;

Utworzenie Narodowej Rady Korporacyjnej i przekształcenie Rad Gospodarczych w korporacje prowincjonalne.

Odczytane przez min. Bottai sprawozdanie świadczy wyraźnie, iż ustrój korporacyjny osiągnął już w Italji pełnię dojrzałości i rozwoju sił twórczych.

Zorganizowani w syndykaty obywatele w liczbie ok. 5 miljonów osób, przedstawiają zjednoczoną siłę organizacji korporacyjnej, regulującej za ich pośrednictwem rozwój produkcji narodowej wogóle.

Oczywiście, przy takim systemie organizacyjnym wysuwa się na pierwszy plan zagadnienie czynników kierowniczych.

Otóż pierwsi kierownicy byli mianowani przez organa rządowe.

Projektowane obecnie wprowadzenie systemu wyboru kierowników w poszczególnych syndykatach przyczyni się do uwydatnienia ich autonomicznego charakteru.

Nie ulega wątpliwości, iż umożliwienie syndykatom wyboru własnych przedstawicieli zacieśni stosunki między członkami zrzeszonymi a ich przedstawicielami.

Z selekcją kierowników winno iść w parze udoskonalenie systemu umów. Ze sprawozdania min. Bottai wynika, iż ilość zawartych w 1930 r. umów była istotnie imponującą. Nie należy jednak zapominać, że wartość umowy polega w pierwszej linji na jej równomiernem przestrzeganiu przez obie strony zainteresowane.

Niezbędna zdaniem Ministra, „decentralizacja działalności umownej", ograniczająca do minimum interwencję czynników korporacyjnych i ministerialnych, idzie istotnie w parze z dążeniem do zapewnienia syndykatom jaknajszerszej autonomji.

Zadanie syndykalizmu faszystowskiego nie może ograniczać się wyłącznie do obrony interesów pracowników, lecz polega w pierwszym rzędzie na wprowadzeniu do stosunków pracy zasad słuszności zarówno ze strony pracowników, jak i pracodawców.

* * *

Zainaugurowanie przez Mussoliniego w dniu 21 kwietnia Narodowej Rady Korporacyjnej oraz zapoczątkowanie jej działalności w dniu 1 października — oto dwa najdonioślejsze w VIII roku Ery momenty twórcze w rozwoju ustroju korporacyjnego.

W swem przemówieniu inauguracyjnem Szef Rządu wyjaśnił z właściwą sobie doskonałą precyzją przyczyny i następstwa światowego kryzysu gospodarczego i stanowisko, jakie w stosunku doń winien zająć italski ustrój korporacyjny. Zaznaczył, iż przesilenie ma swe źródło w odseparowaniu się czynników społecznych od Państwa oraz w istniejącym wszędzie niemal rozłamie między polityką a gospodarką narodową.

Zaostrzyło jeszcze sytuację pierwotne dążenie syndykalizmu do zgrupowania sił gospodarczych przy jednoczesnym systemie hierarchji sił wytwórczych i ograniczeniu interwencji Państwa do odegrania wyłącznie obronnej, a więc biernej roli.

„Syndykalizm — według słusznej opinji Mussoliniego nie może stać się celem samym dla siebie i formą ostateczną ustroju. Istnieją dlań dwie skrajnie sprzeczne alternatywy: przekształcenia się w ustrój socjalistyczny lub w korporacje faszystowskie. A wiemy, iż te ostatnie jedynie są zdolne urzeczywistnić gospodarcze zjednoczenie tak różnorodnych pierwiastków, jak kapitał, praca i technika; istnienie zaś syndykalizmu zależy wyłącznie od harmonijnej współpracy wszystkich sił twórczych solidarnie wytężonych w jednym kierunku i zmierzających do jednego celu. Umowa zbiorowa o pracę może zapewnić poszczególnym kategorjom pracowników stałe polepszenie bytu jedynie drogą wzmożenia produkcji, a więc przysporzenia bogactwa krajowi, innemi słowy, stosunek syndykalizmu do ustroju korporacyjnego jest stosunkiem ścisłem współzależności; z jednej strony korporacje nie mogą istnieć bez syndykatów, z drugiej jednak syndykalizm pozostawiony samemu sobie wyczerpuje się z czasem, gubiąc się w jałowych szczegółach, zabijających pierwiastki twórcze, zmienia charakter czynny na bierny, z działacza staje się widzem, zawarta w nim energja dynamiczna przestaje być czynna i przeistacza się w statyczną. Ziawisko to stwierdzamy w całej Europie Zachodniej, gdzie syndykalizm, po nieudanej próbie t. zw. „socjalizacji" środków produkcji i wymiany, a nie przekształcony w korporacje, jak to ma miejsce w Italji, podejmuje walkę, kończącą się dlań niechybną porażką".

Stając wobec zagadnienia produkcji w granicach i na podstawie sił, jakiemi rozporządza Państwo, Italja winna niezwłocznie przystąpić do rozwiązania najżywotniejszych swych zagadnień w możliwie najprostszy a najpewniejszy sposób.

Na zgromadzeniu Narodowej Rady Korporacyjnej Mussolini dał konkretniejszy jeszcze obraz dzisiejszej sytuacji kraju i wskazał drogę, jaką postępować należy. Spoglądając na kryzys gospodarczy, jako na zjawisko ujemne oczywiście i niepożądane, lecz możliwe do zwalczenia przy pomocy istniejących środków, oświadczył on, iż Państwo gotowe jest nieść swą pomoc i nie szczędzić pracy i wysiłków dla ratowania przemysłu, opartego na zdrowych podstawach i wogóle wszelkich czynników, przyczyniających się do ogólnego rozwoju gospodarstwa narodowego, niszcząc jednocześnie z całą bezwzględnością czynniki szkodliwe, „zastępy paskarzy, akrobatów przemysłu, handlu i finansów".

„Rozwijające się dziś w Italji rzetelne i racjonalne gospodarstwo narodowe wyklucza możliwość istnienia spekulantów, amatorów łatwego zysku. W latach wojennych i powojennych zaroiło się wszędzie od niefachowych przemysłowców i rolników, od bankierów bez kapitału i przedsiębiorców bez kredytu, słowem — od pasożytów, których Państwo tępić będzie nieubłaganie, pracując jednocześnie nad „melioracją moralnego i duchowego poziomu wytwórców", by zapewnić gospodarstwu narodowemu trwałe podstawy na przyszłość.

Ogólna depresja wywarła oczywiście swój wpływ przedewszystkiem na „słabe punkty" gospodarstwa narodowego i tylko energiczna działalność Rządu zdołała utrzymać przesilenie w „normalnych" rzeczy można granicach.

W najbliższej przyszłości walka Rządu i społeczeństwa ze szkodliwemi dla gospodarstwa narodowego żywiołami z obronnej winna stać się agresywna. Jest to jedyny sposób zabezpieczenia istotnie twórczych jego pierwiastków przed ruiną i zagładą.

GERARDO CASSINI.

INDUSTRIA LANIERA POLACCA

(PRZEMYSŁ WEŁNIANY W POLSCE).

Produzione.

L'attività dell'industria laniera polacca ha subito una notevole contrazione nel dopoguerra, a causa della perdita quasi completa di alcuni fra i suoi maggiori mercati di assorbimento, in maniera da risultare inferiore, per numero di fusi e di telai in attività, allo sviluppo segnato nell'anteguerra.

Secondo una recente pubblicazione dell'Ufficio centrale di statistica polacco, nel 1926 si trovavano in attività complessivamente 266 stabilimenti, e cioè 44 filature, 134 tessiture e 88 fabbriche miste, che producevano sia filati che tessuti di lana.

Nel 1927 si contarono 396.312 fusi per la pettinatura, 412.459 per la cardatura e 15.582 telai, di cui il maggior numero era costituito da telai meccanici (14.148). Nell'anno 1928 il numero dei fusi ammontò complessivamente a 650.544 e quello dei telai a 15.928.

Al fine di confrontare l'andamento dell'industria laniera negli ultimi anni con lo sviluppo registratosi nel 1914, prendiamo in esame l'attività dei fusi e dei telai rappresentati dai vari stabilimenti appartenenti all'Associazione dell'Industria Tessile dello Stato Polacca.

Dai dati statistici pubblicati da detta Associazione rileviamo una continua e sensibile contrazione nel numero dei fusi in attività per la cardatura, contrazione che ha raggiunto, nel giugno dell'anno in corso, all'incirca il 75% rispetto al 1914.

Molto meno colpita risulta l'attività delle filature che producono il prodotto pettinato. Difatti, per quanto si noti una progessiva diminuzione fin dal 1927, tuttavia l'industria lavora con una media del 65% del numero dei fusi attivi avutosi nel 1914.

Il numero dei telai in esercizio si è contratto rispetto all'anteguerra di oltre l'80%. Difatti, nel giugno ultimo scorso l'industria polacca ha lavorato con circa 3.600 telai, rispetto a 20.300 telai nel corrispondente periodo del 1914.

Dopo il giugno dell'anno in corso la situazione dell'industria laniera è notevolmente peggiorata e le fabbriche lavorano nella maggior parte solamente tre giorni alla settimana.

Nonostante la contrazione nell'attività degli stabilimenti polacchi l'importazione della materia prima, cioè della lana e suoi cascami, risulta aumentata da 174.139 quintali per un valore di 183 milioni di Zloty, nel 1928, a 206.666 q.li per un valore di 200 milioni di Zloty nel 1929.

A detta importazione hanno contribuito, nel 1929 le lane non lavate con 110.115 q.li, contro 97.304 q.li nel 1928 e le lane lavate con 48.655 q.li, contro 40.984 q.li.

Per il 1930 manca il dato riassuntivo per l'importazione di lana e cascami di lana. Per i primi dieci mesi di detto anno si può tuttavia constatare una importazione di lana non lavata per 108.425 q.li, rispetto a 94.648 q. li nel corrispondente periodo del 1929. Di fronte a tale aumento si è avuta una diminuzione nei rifornimenti delle lane lavate che sono scesi da 42.217 a 23.712 q. li.

Anche l'importazione di filati di lana ha subito, nell'ultimo biennio, una diminuzione di oltre il 20%, essendo scesa da 28.711 q.li per un valore di 70 milioni di Zloty, nel 1928, a 24.736 q.li per un valore di 59 milioni di Zloty nel 1929.

Nel 1928 la produzione locale di filati di lana ammontò a 31.8 milioni di kg., contro 34.6 milioni di chilogrammi nel 1927, di cui 13,8 milioni di kg. di pettinati e 20,8 milioni di kg. di cardati. La produzione di tessuti di lana, viceversa, nel biennio 1927 1928, risulta aumentata da 19 milioni di kg. a 23.9 milioni di kg.

Il centro più importante della produzione laniera è quello di Lodź, dove si produce oltre il 40% dei fillati cardati e circa il 60% di quelli pettinati e dove ha sede oltre il 57% dei telai che hanno prodotto, nel 1928, più di 7 milioni di kg. di tessuti di lana pura e 7,7 milioni di kg. di tessuti di lana mista.

Segue, per ordine di importanza, la regione di Biala-Bielsko che si è specializzata nella fabbricazione di lanerie di qualità scelta. Inoltre, nel distretto di Bialystok si producono principalmente articoli in lana cardata, a buon mercato. Fra i tessuti prodotti in quest'ultimo centro vanno annoverati, in particolare, i peluches e le coperte.

Per quanto riguarda la partecipazione del capitale estero, rileveremo che il concorso più notevole è fornito dall'industria francese, in specie nel centro di Lodz, nel quale si hanno varie cointeressanze di fabbriche francesi.

Importazione.

Indichiamo qui appresso i dati statistici concernenti l'importazione delle varie categorie di filati di lana durante il biennio 1928-29:

	1928		1929	
	Q.li	Migl. Zloty	Q.li	Migl. Zloty
Filati di lana semplici				
Tot.	7,070	17.524	6.370	14.194
Principali provenienze:				
Italia	66		135	
Cecoslovacchia	1.347		1.932	
Francia	1.828		1.618	
Ingbilterra	1.533		1.474	
Austria	930		909	
Germania	100		79	

	1928		1929	
	Q.li —	Migl. Zloty	Q.li —	Migl. Zloty
Idem ritorti . . Tot.	20.721	51.461	17.450	43 439
Principali provenienze:				
Italia . . .	2.618		2.342	
Cecoslovacchia .	3.468		4.995	
Germania . .	5.157		4.017	
Inghilterra . .	4 041		1.622	
Austria . .	1.141		1.047	
Francia . .	1.893		1.848	

L'importazione delle due categorie di filati di lana ha subito, nel corso del biennio 1828-29, una notevole contrazione, determinata, fra l'altro, dalla grave crisi in cui si son trovati, negli ultimi anni i calzifici e le maglierie e dai dissesti nel ramo laniero che hanno causato forti perdite all'industria estera.

Fra il gruppo di filati di lana semplici hanno la maggiore importanza i filati semplici non tinti fino al n. 57 metrico. La relativa importazione ha segnato, nel 1929, 5.455 q.li per un valore di 12 milioni di Zloty, di fronte a 6.328 q.li per un valore di 15,5 milioni di Zloty nel 1928.

L'importazione di filati di lana ritorti è stata costituita, nella maggior parte, da filati al n. 57 metrico. A tale movimento hanno concorso, nel 1929, i filati non tinti nell'ammontare di 7.249 q.li e 17 milioni di Zloty, rispetto a 9,145 q.li e 22 milioni di Zloty nel 1928 e quelli tinti nell'amontare di 6.752 q.li e 16 milioni di Zloty, di fronte a 8.265 q.li e 19.4 milioni di Zloty.

La Polonia ha importato inoltre, nel 1929, filati di pelo di cammello, semplici e ritorti fino al n. 57 metrico inclusivo per 977 p.li e 1,1 milioni di Zloty, rispetto a 919 q.li e 1,1 milioni di Zloty nel 1928. Principali fornitrici erano la Germania con 663 q.li e l'Inghilterra con 311 quintali.

L'importazione delle varie categorie di filati di lana continua nel suo complesso a presentare nel corso di quest'anno una tendenza alla diminuzione. Difatti nel periodo gennaio-ottobre 1930 detto movimento ha segnato 15.210 q.li per un valore di 31 milioni di Zloty, contro 19.930 q.li per un valore di 48 milioni di Zloty nel corrispondente periodo dell'annata precendente.

L'importazione dei vari tipi di tessuti di lana, nel biennio 1928-29, risulta dalle seguenti cifre:

	1928		1929	
	Q.li —	Migl. Zloty	Q.li —	Migl. Zloty
Tessuti di lana pettinata . Tot	818	5.252	1.086	7.055
Principali provenienze:				
Italia	—		1	
Inghilterra	391		401	
Cecoslovacchia . . .	141		191	
Germania . . .	135		111	
Francia	72		94	

	1928		1929	
	Q.li —	Migl. Zloty	Q.li —	Migl. Zloty
Tessuti di lana non specialmente nominati . . . . Tot.	701	3 542	883	4 353
Principali provenienze:				
Inghilterra	343		384	
Germania	145		152	
Francia	—		130	
Cecoslovacchia . . .	73		101	
Austria	24		26	
Tessuti di lana e mezza lana per uso industriale . . . Tot.	1.495	3.800	1.102	3.560
Principali provenienze:				
Austria	1.102		95	
Svezia	128		78	
Germania	139		74	

L'importazione di tessuti pettinati è stata costituita per la metà da tessuti pesanti fino a 250 gr. per mq. e per l'altra metà da tessuti di peso superiore a questo limite.

La maggior parte di tessuti di lana non specialmente nominati è rappresentata dai tessuti pesanti da 250 a 500 gr. inclusivi per mq. La relativa importazione ammontò, nel 1929, a 652 q.li per un valore di 3 milioni di Zloty, contro 439 q.li e 2,3 milioni di Zloty nel 1928.

Nei primi 10 mesi dell'anno in corso si è avuta una importazione di tessuti di lana per 2.241 q.li e 12 milioni di Zloty, contro 3.084 q.li per un valore di 14 milioni di Zloty nel corrispondente periodo del 1929.

L'importazione di tessuti di lana e mezza lana per uso industriale ammontò a 979 q. li e 2,8 milioni di Zloty, contro 1.076 q. li e 3,2 milioni di Zloty.

Esportazione.

L'esportazione di filati di lana è salita da 17.126 q.li per 35,4 milioni di Zloty nel 1928, a 34 753 q.li per un valore di 67.7 milioni di Zloty nel 1929.

Nel contempo si è avuto un notevole aumento nella esportazione di tessuti di lana, di mezza lana e simili, che è passata da 9.254 q li per un valore di 19.2 milioni di Zloty a 19 578 q li per un valore di 44,4 milioni di Zloty. I principali mercati di assorbimento dei filati di lana esportati dalla Polonia sono costituiti dall'Inghilterra, Rumenia, Germania, Austria e Giappone.

I tessuti di lana sono esportati principalmente in Inghilterra, Cina, Austria, Germania e Ungheria, nonchè in Finlandia.

L'esportazione di filati di lana nei primi 10 mesi dell'anno in corso figura in aumento, avendo segnato 29.931 q.li per un valore di 90.8 milioni di Zloty, contro 24.415 q.li e 48.5 milioni di Zloty nel corrispondente periodo del 1929.

L'esportazione di tessuti di lana risulta per contro diminuita da 15.272 q. li per un valore di 36 milioni di Zloty, a 10.056 q.li per un valore di 22,7 milioni di Zloty.

Consumo.

I tipi di filati maggiormente richiesti dal mercato polacco sono i filati per calze e maglierie, i filati per stoffe, in particolare tipo cheviot. In generale i filati di qualità scelta, che non sono prodotti in Paese, presentano maggiori possibilità di collocamento.

I tessuti più richiesti sono quelli inglesi, che si importano però in quantità non troppo notevoli, dato che l'industria locale copre all'incirca il 95% del fabbisogno interno.

Per i filati detta industria, che produce circa il 90% del consumo, è la concorrente più forte sul mercato polacco.

Inoltre, il sistema di credito praticato dagli importatori esteri costituisce pure un notevole fattore di concorrenza.

La Francia, l'Inghilterra, la Cecoslovacchia e la Germania, grazie alla loro organizzazione commerciale, sono i Paesi meglio introdotti sul mercato polacco.

Indicazioni commerciali.

Gli imballaggi più in uso sono i seguenti:
filati di lana: 30 pacchi da 5 kg. l'uno, per balla;
tessuti di lana: 50 pezze da 30-35 metri l'una, per cassa.

Le vendite sono effettuate comunamente a mezzo di rappresentanti con depositi in consegna. E' in uso però anche il sistema dell importazione diretta. I maggiori centri di consumo sono Varsavia e Lodz.

Per quanto concerne i pagamenti, è in uso la concessione di credito cambiario, con scadenza da 6 a 8 mesi, senza interessi.

La Sezione di produttori di panni presso la Federazione Industria Tessile a Lodz ha stabilito per la stagione 1930, le seguenti condizioni di vendita, applicate a partire dal 1° luglio u. s.:

Tutti i soci di detta Sezione sono tenuti, in linea di massima, a vendere per pronta cassa. Per certe determinate categorie di panni è ammessa la concessione di credito fino al 50% della somma globale di vendita. Detto credito non può tuttavia superare i 90 giorni data della consegna della merce.

È proibito, a partire dal 1° luglio u. s., di tenere dei conti aperti e di accettare merci di ritorno.

Tutte le fatture debbono essere saldate interamente dai clienti e non debbono rimanere dei saldi scoperti nei relativi conti.

Prezzi di vendita.

Alla fine di novembre u. s. sono stati praticati i seguenti prezzi di vendita per i filati di lana tipi più correnti:

N. 1-16	Prima qualità	1.75
" 2-20	" "	1.78
" 2-22	" "	1.80
" 2-24	" "	1,85
" 2-26	" "	1,90
" 2-32	" "	1,95
" 2-34	" "	2,—
" 2-40	" "	2,15
" 2-48	" "	2,30

Detti prezzi s'intendono per merce resa franco Varsavia, pagamento da 6 a 8 mesi data fattura.

I. N. E.

ITALSKI PRZEMYSŁ KORONCZARSKI I HAFCIARSKI

(INDUSTRIA ITALIANA DEI MERLETTI E DEI RICAMI).

Geneza i rozwój.

Italskie hafty znane były już w średniowieczu. Wyrób ich koncentrował się zwłaszcza w Wenecji i w Abruzzach. Przemysł koronkowy, który powstał w Wenecji w połowie XV w., wkrótce zdobył sobie światowy rozgłos.

Ta gałąź sztuki stosowanej, jak wszystkie inne, osiągnęła szczyt rozwoju w okresie Odrodzenia.

W ostatnich czterdziestu latach rozwinął się, obok przemysłu koronek, wykonywanych sposobem ręcznym, przemysł koronek, wytwarzanych mechanicznie. Około 1888 r. powstały niemal jednocześnie w Turynie, w Medjolanie, w Somma Lombardo (Varese) fabryki gipiur maszynowych. Wkrótce potem wprowadzono maszyny Levers'a, Crochet'a i typu Barmen dla wytwarzania tiulu. Te ostatnie różnią się wybitnie od wszystkich innych, prostolinijnych; wyrabiane na nich koronki tworzą nowy dział przemysłu, pokrewny przemysłowi wyrobów pasmanteryjnych.

Zasługują ponadto na uwagę „koronki chemiczne", wykonywane na maszynach do haftu marki Schiffli i odznaczające się niezwykłą lekkością i subtelnem wykończeniem (t. zw. „koronki powietrzne" i „makrame").

Przemysł haftów maszynowych, powstały w Szwajcarji ok. 1830 r., w 1873 r. rozpowszechnił się w Italji. Pierwszym jego ośrodkiem stała się miejscowość Gallarate w prow. Varese. Z początku fabrykanci posługiwali się maszynami ręcznemi, które jednak wkrótce ustąpiły miejsca maszynom marki Schiffli oraz innym, wyrabiającym jednorazowo po 6 metrów, po 10 yardów haftu. Wreszcie w 1910 r. wprowadzona została maszyna automatyczna Jacquard'a o mechanizmie, redukującym pracę ręczną do kierowania pantografem. Ostatnio wprowadzono maszynę automatyczną o 15 yardach (ok. 14 m.) długości, jak dotychczas, najdoskonalszą i bardzo rozpowszechnioną w Italji.

Produkcja maszynowa: —

1) Koronki:

Produkcja koronek maszynowych dzieli się na trzy grupy, zależnie od stosowanych systemów mechanicznych:

a) koronki wyrabiane na maszynach „napinanych, b) na maszynach szydełkowych, c) na maszynach Levers'a, znane w handlu pod nazwą „koronek angielskich (Nottingham i Calais), lub gipiur;

2) koronki wyrabiane na maszynach typu „barmen", t. zw. krosienkowe;

3) koronki chemiczne, wyrabiane na maszynach Schiffli'ego.

Powyższe typy wyrabiane są przeważnie z nici bawełnianych.

Zdolność wytwórczą tej gałęzi przemysłu koronczarskiego ilustrują następujące dane przybliżone, zebrane przez „Narodową Federację Faszystowską różnych odmian przemysłu tkackiego":

	Ilość fabryk	Ilość zatrud robotników
Koronki angielskie (gipiury)	4	400
„ klockowe	14	900
„ chemiczne . . .	5	150
	23	1450

W fabrykach italskich czynnych jest 130 maszyn do wyrobu koronek angielskich, 160 tysięcy aparatów do wyrobu koronek klockowych i 30 maszyn do wyrobu koronek chemicznych.

Fabryki o podanej wyżej liczbie 23 położone są w Lombardji (17), Piemoncie (5) i Ligurji (1).

Przynajmniej 30% italskiej produkcji przeznaczone jest na wywóz.

b) Hafty:

Stan obecny przemysłu haftów maszynowych odtwarzają dane następujące:

Liczba fabryk	70
„ zatrudnionych robotników . .	1200
„ maszyn	300.

Ze wspomnianej liczby fabryk 57 przypada na Lombardję, 10 na Piemont, 3 na prow. wenecką.

Najważniejsze ośrodki znajdują się w prow. Varese (Gallarate), Lombardji i Nowarze (Piemont).

Głównym przedmiotem produkcji są t. zw. hafty San Gallo, t. j. hafty do bielizny, do niedawna najwięcej rozpowszechnione we wszystkich krajach.

Obecnie jednak, stosując się do wymagań mody, fabryki wytwarzają w coraz większych ilościach hafty kolorowe i hafty o deseniach fantazyjnych. Należało więc zreformować odpowiednio metody pracy. Usiłowania zwracają się w kierunku nadania haftom bieliźnianym delikatności niemal koronkowej, z drugiej zaś strony, — wzbogacenia barwnej skali fantazyjnych haftów na materjałach jedwabnych, wełnianych i bawełnianych.

Produkcja roczna oblicza się w przybliżeniu na ok. 4.500 kwint., wartości ok. 35 miljonów lirów.

Produkcja ręczna.

Rozwija się pomyślnie zwłaszcza w okolicach słynnych z wyrobu haftów i koronek, odznaczających się oryginalnością i swoistemi cechami artystycznemi.

W Piemoncie głównemi jej ośrodkami są Cuneo i Novara. Szczególnem powodzeniem cieszą się koronki z jedwabnych nici, barwionych lub surowych, t. zw. „punto avorio" wyrabiane w okolicy Varallo (pod Vercelli).

W Lombardji słynie z wyrobu koronek miejscowość Cantu w prow. Como. W ostatnich czasach produkcja w tej miejscowości zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym z powodzeniem rywalizuje z produkcją belgijską. Rozróżniamy dwa rodzaje: koronki grubsze, wyrabiane niemal wyłącznie przez miejscowe wieśniaczki, bardzo rozpowszechnione również w sąsiednich gminach Mariano Comense, Figino i Carimate oraz koronki o wykwintnym rysunku, noszące wybitnie artystyczny charakter. Wykonują je robotnice wykwalifikowane, zamieszkałe przeważnie w Cantu.

Specjalność Lombardji stanowią koronki, przeznaczone na ozdobę bielizny stołowej i pościelowej i wywożone w znacznych ilościach, zwłaszcza do Ameryki. Drugie miejsce zajmują wysoko cenione koronki do sukien letnich.

Według ostatnio przeprowadzonych obliczeń, ta gałąź przemysłu zatrudnia przeszło 10 tysięcy kobiet z Cantu i okolic. Wieśniaczki jednak wykonują ową pracę wyłącznie w porze zimowej, ograniczając się do wyrobu tańszych i grubszych gatunków. Kierownictwo produkcji spoczywa w rękach wybitniejszych firm, obeznanych z najnowszemi i najdoskonalszemi metodami organizacji.

Od niedawna wskrzeszono tradycję starych koronek medjolańskich, bardzo poszukiwanych jako ozdoby strojnych toalet i stanowiących przedmiot nieznacznego chwilowo, lecz rozwijającego się wywozu do Francji i Ameryki.

Brianza słynie z wyrobu pajęczo cienkich koronek siatkowych, wzorowanych na gatunkach będących specjalnością miejscowości Chioggia, Bergamo zaś — z artystycznych haftów kolorowych, o motywach, czerpanych z wytworów sztuki lokalnej.

Prow. Wenecka. Koronki artystyczne tej prowincji zdobyły sobie oddawna zasłużone uznanie. Znana jest od wieków tradycja tych, rzec można arcydzieł w swoim rodzaju, wyrabianych w Wenecji, w Burano (koronki „igiełkowe") w Pellandrina (klockowe) w Chioggia. Po długiej przerwie ożywił się ów przemysł w XIX w.

Niemniej znane są koronki i hafty wyrabiane: w okolicach Padwy, zwłaszcza w gminie Battaglia, gdzie istnieje specjalny warsztat koronek w stylu weneckim i w stylu Odrodzenia, koronkowych firanek, zasłon i t. p., w prowincji Treviso, posiadającej szkołę koronek klockowych, wywożonych w znacznych ilościach do Anglji i do Ameryki Północnej; w Rovigo, w Rovereto (prow. Trydencka) w Pisino (Pola) i t. p.

W prowincji Friuli zasługują na uwagę liczne szkoły koronkarskie w Udine, w Fagagna, w Marti-

gnano, w Maruzzo, w Gemona, w Tarcento. W Gorycji jest również czynna szkoła koronek klockowych, specjalność której stanowią t. zw. koronki idryjskie.

Ilość wykwalifikowanych pracownic, zatrudnionych w samej tylko prowincji Weneckiej, została w przybliżeniu ustalona na ok. 4 tysięcy, z wyłączeniem tych, które wyrabiają specjalny gatunek koronek „wysnuwanych".

Ligurja. Główne ośrodki produkcji: Rapallo, a zwłaszcza S. Margherita Ligure w prow. Genueńskiej. Wyroby tej prowincji zasilają dość pokaźny wywóz zagranicę, w pierwszej linji do Ameryki.

W warsztatach w Pegli, (w okolicach Genui) ok. 20 robotnic wyrabia koronki, sprzedawane po większej części na miejscu.

Emilia. Bolonia słynie z bogatej produkcji ręcznych haftów i koronek o deseniach czerpanych z motywów sztuki bizantyńskiej i średniowiecznej italskiej. Wyroby te posiadające wysoką wartość, służą jako ozdoby stroju, dla luksusowych urządzeń domu i bielizny kościelnej.

Zasługują na uwagę: koronki „point de Bologne", odznaczające się oryginalnością motywów rysunkowych i wywożone w znacznych ilościach zagranicę; koronki i hafty t. zw. „siatkowe", służące zwłaszcza do ozdabiania bielizny; koronki i hafty na szarem płótnie, wyrabianem specjalnie do tego celu przez miejscowe wieśniaczki, na krosnach ręcznych, wielobarwne poduszki, obrusy, serwety, firanki o harmonijnie dobranych kolorach, wysoce charakterystyczne i poszukiwane, bielizna stołowa z kolorowych płócien wycinanych w desenie i nakładanych jedne na drugie.

Toskanja. Ośrodki przemysłu koronczarskiego znajdujemy w Pistoi i w San Sepolcro (prow. Arezzo). W Grete i w Cantagallo został w ostatnich czasach wskrzeszony wyrób dawnych charakterystcznych koronek t. zw. „odlewanych" (a modano), o deseniach czerpanych ze starożytnych motywów.

Piza słynie z koronek o deseniach, czerpanych z motywów XVII w. W Viareggio (prow. Lucca) istnieje szkoła koronek klockowych.

Marchje. Wyrób koronek koncentruje się w Offida (prow. Ascoli), gdzie są wyrabiane trzy rodzaje koronek: 1) z grubszej kanwy, podtrzymywanej przy wykonywaniu deseniu szpilkami na czterech rogach, 2) t. zw. wieloklockowe, w średnim gatunku, 3) t. zw. „kilkuklockowe — gatunek najwyższy, przypominający nieco koronki z epoki Odrodzenia. Największym zbytem cieszą się gatunki średnie. Nadto wykonywane są na zamówienie roboty wykwintne, przypominające koronki z Burano.

Znane sa również koronki i hafty, wyrabiane w prowincji Macerata.

Umbrja. Koronkowe wyroby umbryjskie posiadają wyraźne cechy kraju, odznaczającego się od wieków wysokim poczuciem piękna, które wyrażają się w prostych, spokojnych linjach i tonacjach barw. Specjalnością Perugji są koronki, wykonywane igłą i szpulkowe, harmonijnie połączone z haftem, niezmiennie poszukiwane zwłaszcza na rynku amerykańskim. W Asyżu słyną hafty „krzyżykowe" w tonie czerwono-rdzawym, o motywach czerpanych z średniowiecznych haftów kościelnych i z gobelinowych tkanin, zdobiących „Loggie della Mercanzia" w Perugji. Charakterystyczne dla szkoły w Passignano są grube, wypukłe hafty na tkaninach konopnych i na szarem płótnie, wzorowane na motywach z XV i XVI w., wykonywane nićmi niebarwionemi, białemi, lub w jednolitym kolorze: malachitowo - zielonym, błękitnym, turkusowym lub rdzawym i służące jako ozdobne szlaki do kap na łóżka, firanek, poduszek, sukien letnich. Zasłużonym rozgłosem cieszą się również koronki, wyrabiane w Foligno, w Gubbio i w kilku mniejszych miejscowościach prowincji.

Orvieto (prow. Terni) zatrudnia ok. 100 kobiet, wyrabiających koronki szydełkowe.

Przemysł koronkarski w prow. Lacjum koncentruje się w Rieti i w Palestrina (pod Rzymem).

Rieti słynie z koronek, wyrabianych t. zw. „ściegiem irlandzkim" oraz „ściegiem cieniowanym" o stylowych deseniach, czerpanych przeważnie z motywów epoki Odrodzenia. Produkcja ta zatrudnia przeszło 200 pracownic i zasila znaczny wywóz, zwłaszcza do Francji. W Rieti czynna jest ponadto szkoła t. zw. „koronek siatkowych", naśladujących do złudzenia artystyczne wyroby renesansowe.

Palestrina słynie z wyrobu haftów, noszących nazwe tej miejscowości.

W Gaecie pod Rzymem oraz w prow. Frosinone wyrabiane są w znacznych ilościach koronki klockowe.

Abruzzy i prow. Molise. Miasteczko Aquila słynie z koronek i haftów o swoistych motywach miejscowych, naśladowanych, po wprowadzeniu pewnych zmian, w dalszych okolicach. Odznaczają się one oprócz istotnie artystycznej wartości rysunku i wykonania, wysokim gatunkiem używanych surowców; tamtejsze nici, olśniewająco białe, przędzone są ręcznie i posiadają nawet nad nićmi brukselskiemi tę przewagę, iż nie tracą po wielokrotnem praniu swoistego połysku, jaki nadaje im specjalny sposób czesania i bielenia lnu.

W Abruzzach, jak i w całej Italji Południowej, przemysł koronek i haftów nosi charakter wyłącznie niemal chałupniczy. Handlarze en gros dostarczają pracownikom surowca, dla wyrobu ozdób do bielizny damskiej, stołowej i pościelowej, sukien, mebli i t. p. Wyrabiane są również koronki i hafty na metry.

Szkoła w Aquila odznacza się różnorodnością swych koronek, robionych ściegiem wiązanym, gipiurowym, angielskim, brukselskim, Chantilly, Valenciennes i t. p. ze szczególnem uwzględnieniem „nowego ściegu akwilejskiego", cieszącego się znacznym popytem.

Przemysł koronkarski miejscowości Pescocostanzo ztrudnia ok. 200 kobiet i zasila dość znaczny wywóz zagranicę.

Specjalność prow. Chieti stanowią koronki klockowe i hafty ściegiem krzyżykowym.

W Iserna (Molise, prow. Campobasso) kwitnie przemysł koronkowych wyrobów klockowych: szali,

okryć, wachlarzy, parasolek, zatrudniający ok. 600 kobiet.

Kampanja. W prow. neapolitańskiej, zwłaszcza w miasteczku Aversa i okolicach, oraz w Somma Vesuviana, bardzo są rozpowszechnione koronki szydełkowe i „ścieg irlandzki". W prow. Avellino — koronki klockowe, siatkowe i szydełkowe o motywach w stylu Odrodzenia.

W Sant' Agata dei Goti (Benevento) wyrabiane są koronki o deseniach owalnych, przypominających motywy z XVII w.; w Vietri sul Mare (Salerno) — koronki „ściegiem irlandzkim".

Wyroby **Kalabryjskie** wzorowane są na motywach greckich.

Apulja. Z wyrobu koronek słynie prowincja Bari, zwłaszcza miasta: Barletta, Bisceglie. Molfetta, Trani i wszystkie niemal miejscowości nad Adrjatykiem.

W prowincji **Lecce** ośrodkiem przemysłu koronkarskiego jest miasto Maglia, którego wyroby odznaczają się wysokim stopniem doskonałości.

Sycylja. Zasłużoną sławą cieszą się sycylijskie koronki i hafty w stylu Odrodzenia oraz wzorowane na stylu sykańskim (staro - sycylijskim) i arabskim. Zwracaja w pierwszej linji uwagę bogate i kosztowne ozdoby bielizny stołowej i pościelowej.

Największe warsztaty położone są: w Trapani, w Noto (Syrakuzy), w Patti, w Taorminie, w Militello, w Caltagirone (pod Katania), w Monreale (Palermo), w Nicosia.

Najwiekszym popytem cieszą się koronki „o wyciaganych nitkach", wzorowane na oryginalnych symbolicznych motywach Średniowiecza.

Przemysł koronczarski w Sardynji, wyłącznie chałupniczy, nosi ściśle tradycjonalny charakter, przejawiający się zarówno w rysunku i w kompozycji, jak i w technice wyrobów. Specjalnością Sardynji są szerokie na 25 cm. szlaki koronkowe, zdobiące kapy na łóżka t. zw. „inghiaraletti".

Do tych wyrobów kobiety posługują się przeważnie nićmi lnianemi. Rysunki czerpane są z tych samych motywów, jakie widzimy na sardyńskich dywanach: przedstawiają one stylizowane postacie zwierząt, girlandy liści, kwiatów, greckie szlaki, i t. p.

Najważniejszym ośrodkiem rozpowszechnionego na całej wyspie przemysłu koronkarskiego i hafciarskiego są miejscowości: Bosa (prow. Nuoro), Oristano, Macomer, Muravera, San Vito (prow. Cagliari).

Pracą tą zatrudnione są wszystkie niemal kobiety miejscowe. Wyroby ich zasilają w znacznym stopniu wywóz zagranicę.

Wywóz.

Poniższa tabela obejmuje dane cyfrowe dotyczące wywozu italskich koronek i haftów w r. 1913 oraz w latach 1928-9:

		1913	1928	1929
Tkaniny i tiule haftowane lniane i konopne	Kg.	800	107.700	120.500
	L.	18.200	11.975 765	12 944.282
id. bawełniane	Kg.	51.400	367.200	300.600
	L.	1.283.550	18.013.329	16.458.003
id. wełniane	Kg.	—	900	2 100
	L.	—	60 934	198 114
id jedwabne	Kg.	—	18.895	31.150
	L.	—	1.773.024	1.810.710
Koronki lniane i konopne	Kg.	2.443	1.648	1.960
	L.	3.298.050	1.333.236	1.256 800
id. bawełniane	Kg.	11.702	28.016	48.318
	L.	1.170 200	2.036.224	2.845.526
id. wełniane	Kg.	—	2	—
	L.	—	600	—
id. jedwabne	Kg.	2 599	1.691	3.722
	L.	323.351	521.810	507.654
Koronki chemiczne bawełniane	Kg.	—	7	314
	L.	—	1.100	33.082

Urzędowa statystyka nie uwzględnia danych dotyczących wyrobów maszynowych i ręcznych. Wiadomo jednak, iż produkcja ręczna zasila w znacznym stopniu wywóz zagranicę, natomiast koronki i hafty maszynowe stanowią przedmiot przywozu.

Biorąc pod uwagę nie objęte obliczeniami statystycznemi ilości koronek i haftów, zwłaszcza artystycznych, zakupywanych prywatnie przez turystów wszystkich narodowości, można śmiało powiedzieć, iż cyfry wywozu rzeczywiste przewyższają w znacznej mierze cyfry, podane urzędowo.

Rynki zbytu.

W poniższych zestawieniach znajdujemy dane dotyczące krajów przywożących w 1929 r. italskie hafty, cieszące się zagranicą największym popytem:

Italskie hafty lniane i konopne:

Anglja	7.100 Kg.
Szwajcarja	2.200 „
Kanada	2.200 „
Stany Zjednoczone A. P.	104.800 „
Inne kraje	4.200 „
Razem	120.500 Kg.

Italskie hafty bawełniane.

Francja	7 100 Kg.
Anglja	8.100 „
Argentyna	5.400 „
Kanada	4.100 „
Stany Zjedn. A. P.	11.000 „
Venezuela	6.900 „
Indje Bryt. Cejlon	80.200 „
Indje Holenderskie	21 100 „
Mezopotamja	8 100 „
Syrja	7.300 „
Egipt	51 900 „
Inne kraje	34 000 „
Razem:	300.600 Kg.

Italskie hafty jedwabne:

Stany Zjednoczone A. P. . W	722 Kg.
Indja Ang. i Cejlon	1.782 „
Mezopotamja	454 „
Syrja	1.106 „
Egipt	22.593 „
Marokko	3.032 „
Inne kraje	1.461 „
Razem;	31.150 Kg.

Organizacja przemysłowa:

Italscy wytwórcy haftów i koronek zgrupowani w zrzeszenie, wchodzą w skład Narodowej Federacji Faszystowskiej Przemysłu Włókienniczego (Medjolan, Vie Borgonuovo 11).

Ponadto Rząd, w celu przyczynienia się do rozwoju tego przemysłu, założył Narodowy Instytut Drobnego Przemysłu i Rzemiosł (Ente Nazionale per l' artigianato e per le piccole Industrie) w Rzymie, via Veneto powierzając mu zadanie popierania zamierzeń artystycznych, udzielania pożyczek oraz ułatwiania zbytu wyrobów koronczarskich i hafciarskich na rynkach krajowych i zagranicznych.

I. N. E.

Lo stato economico della Polonia

(Stan gospodarczy Polski)

SPECIFICA	1929 XI	1929 XII	1930 I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produzione, migliaia tonnellate														
Carbone	4,115	4,023	3,806	2,990	2,827	2,643	2,671	2,591	2,975	3,062	3,417	3862	3478	.
Ferro greggio	59.0	46,0	50,7	42,5	43,9	37,7	40,8	36,6	38.2	37,8	38.4	39	36.7	.
Acciaio	105,0	84,4	106.1	101,6	105,7	91,5	114,0	90,9	113,5	104,6	110,7	114	107,6	.
Zinco	13,4	13,8	14,3	13,6	15,1	14,8	.	.	.	.	.	.	.	.
Lavoro														
Occupati } migliaia	797,4	712,5	684,8	664,9	660,8	668,4	674,1	664,1	662,3	674,3	678,7	708	671	.
Disoccupati }		185,3		274,7	289,5	271,2	224,9	205,0	193,7	173,6	173,6	165	154	.
parziali %	15,7	18,1	25,1	28,4	28,9	26,9	24,2	22,2	17,0	17,1	16,5	19,8	23,6	.
Comunicazione														
Ferrovie, migliaia vagoni	19,6	16,0	12,7	12,1	12,1	11,5	12,1	12,5	14,0	14,2	15,8	17,7	16,7	.
Traffico marittimo.														
Danzica } migliaia	697	661	726	555	630	627	702	692	[illegible]	731	738	742	100	.
Gdynia } tonnellate	257	226	329	265	256	254	325	342	398	433	399	369	337	339
Commercio estero, mil. di zl. oro														
Esportazione totale	258,1	254,8	218.6	218,1	221.1	208,9	199,2	169,3	197,8	201,5	211,8	207,9	196	163
Prodotti agricoli	112,8	112,8		95,0	100,0	96,4	79,7	67,3	78,4	83,4	89,7	90	84	.
Carbone	38,4	30,0	32,2	26.9	20,4	23,8	25.9	29,6	28,0	29,6	32,4	31,2	32	29
Importazione totale	243.4	212,8	216.7	181,7	195,0	179,4	196,7	177,4	195,3	188,5	190,4	202,2	164	159
Tessili greggi	[illegible]	37,1	41,1	26,5	24,4	21,1	28,4	35,6	32,1	30,5	32,5	36,7	26	22
Saldo	+ 12,7	+ 42,0	+ 1,9	+ 36,4	+ 26,1	+ 29,5	+ 2,5	− 8,1	+2,5	+ 13,0	+ 21,4	+ 5,7	+ 32	+ 25
Prezzi-Indici														
Ingrosso:														
Generale	112,2	109,0	104,5	100,6	100,7	100,7	98,7	98 5	99,3	96,9	94,3	92,9	93	91
Prodotti agricoli	110,3	104,7	97,6	90,4	91,5	93,0	89,1	89,9	93,0	[illegible]	85,5	83,9	86	83
Prodotti industriali	114.5	113.3	111,1	110,1	109,3	108,2	108,0	106,7	105,6	104.5	102 9	101,6	100	98
Costi della vita	125,2	126,1	121,0	117,9	116,7	116,5	115.6	115.9	118,8	116,7	116,8	117,2	119	118
Costi di alimenti	141,5	143,5	131,0	124,6	121,8	121,2	119,0	119,6	126,4	121,5	121,6	122,1	127	124
Credito														
Dollaro, indice	99,8	99.7	99,8	99,9	[illegible]	99,9	99.8	100,0	[illegible]	99 9	100,0	100,0	100.0	100,0
Azioni, indice	15,28	14,81	15,16	14,25	14,30	13,7	13,5	12,1	11 5	12,1	10,3	9,8	1 ,1	8,6
Circolazione bancaria } milioni	1,632	1.600	1,486	1,516	1 558	[illegible]	1 559	1 539	1 544	1,586	1,606	1,647	157,0	1569
Bigl. di banca } di zl.	1,366	1.340	1,247	1,281	1 324	1 326	1 333	1 317	1 321	1,355	1,373	1,408	1332	1328
Banca di Polonia														
Valute, milioni di zl. oro	1 201,8	[illegible]	1 173,9	1 161,9	1 143,3	1 111,7	1 082	1 057	1 036	1 048	999	996	989	975
Sconto, milioni di zl. oro	721,0	704,2	684,4	668.4	623,6	590,6	594	581	611	617	705	711	681	672
Tasso d'interesse	8,5	8,5	8,0	8,0	7,0	7,0	7.0	6,5	6,5	6,5	6,5	7,5	7,5	7,5
Banche per azioni														
Sconto } milioni	457,4	449,4	.	.	520,3	511,6	503,1	496,1	516,2	528,8	528,3	528	529	.
Depositi: a termine } di zl.	212,6	205,5	.	.	226,9	239,6	239,5	234,1	254,2	242,8	238,5	240	254	.
a vista	328,7	329,8	.	.	434,3	439.7	451,6	466,1	473,4	469,3	454,9	440	444	.
Casse Postali di Risparmio														
Depositi, milioni di zl.	-	173,0	180,4	190,2	201,2	209,5	217,4	221,0	229,3	233,7	230,2	232	236	.
Protesti cambiari	118	181	121	112	131	123	124	112	109	92	102	114	106	.
Fallimenti	56	88	68	84	82	74	66	66	74		50	57	.	.

INDUSTRIA E COMMERCIO

L'ESPORTAZIONE DEL CARBON FOSSILE NELL'OTTOBRE 1930
(Wywóz węgla kamiennego w październiku 1930 r.).

Si presentava, secondo i dati provvisori, come segue (in migliaia di tonnellate)·

Paesi	Ottobre			Novembre	Dicembre	Aumento (+) o diminuzione (—) in confronto con settem. 1930
	1927	1928	1929	1930		
Paesi del Nord:						
Svezia	209	220	222	226	235	+ 9
Norvegia	42	46	58	58	86	+ 28
Danimarca	142	150	170	152	181	+ 29
Finlandia	10	42	14	64	61	— 3
Lettonia	45	30	76	32	38	+ 6
Lituania	4	4	9	12	8	— 4
Estonia	1	2	—	1	—	— 1
Memel	5	5	5	1	2	+ 1
Totale	458	499	554	546	611	+ 65
Stati Postbellici:						
Austria	272	274	269	224	203	— 21
Ungheria	56	60	56	49	33	— 16
Cecoslovacchia	94	78	76	66	65	— 1
Totale	422	412	401	339	301	— 38
Altri Paesi:						
Francia	19	47	85	102	107	+ 5
Italia	86	36	56	27	47	+ 20
Jugoslavia	8	13	10	5	4	— 1
Rumenia	9	17	9	5	3	— 2
Svizzera	11	12	14	12	11	— 1
Olanda	—	5	10	1	8	+ 7
Belgio	4	3	—	5	13	+ 8
Germania	2	—	—	—	—	—
Unione Repubbliche Sovietiche	—	—	—	—	3	+ 3
Brasile	—	5	—	—	—	—
Islanda	—	—	4	5	1	—
Stati Uniti	—	—	—	—	—	—
Algeria	—	—	3	—	—	—
Tunisia	—	—	—	—	—	—
Totale	89	138	191	162	197	+ 35
Danzica	29	27	30	25	27	+ 2
Carbone per navi	28	37	58	81	41	— 40
Totale	1.026	1.113	1.234	1.153	1.177	+ 24
Scarico del carbone nei porti di:						
Danzica	384	425	446	517	547	+ 30
Gdynia	109	154	228	246	279	+ 33
altri	1	—	—	—	—	—
Totale	494	579	674	763	826	+ 63

Nonostante il minor numero delle giornate lavorative (23 contro 24) l'esportazione del carbon fossile in dicembre segna un aumento di 24 mila tonn. giungendo a un totale di 1.177 mila tonn.

L'esportazione venne aumentata prevalentemente dal bacino slesiano (1.004 mila tonn., cioè 45 mila in più). Dal bacino di Dąbrowa vennero esportate 171 mila tonn., cioe 21 mila in meno, da quello di Cracovia 2 mila tonn. cioè 1 mille in più che nel novembre.

Delle sudette quantità furono esportate nel dicembre: sui mercati nordici 611 mila tonn., con un aumento di 65 mila tonn. di fronte al mese precedente, negli Stati Postbellici 301 mila tonn, cioe 38 mila in meno, in altri paesi, compreso il carbone per navi, 228 mila, cioè 15 mila tonn. in meno, alla libera Città di Danzica — 27 mila tonn., cioè 2 mila tonn. in meno.

La pertecipazione dei detti mercati nell'esportazione complessiva, confrontata con quella di novembre, si presenta in percentuali, come segue:

	Novembre 1930	Dicembre
Mercati nordici	47,85	51,91
Stati postbellici	29.40	25,58
Altri paesi	14,05	16,74
Danzica	7,03	3,49
Carbone per navi	2,17	2,29
Totale	100,00	100,00

LA PRODUZIONE SIDERURGICA DELLA POLONIA.
(Produkcja żelaza w Polsce).

Durante i primi nove mesi del 1930 la produzione siderurgica della Polonia è sensibilmente diminuita in confronto con lo stesso periodo del 1929. La produzione della ghisa infatti non ha oltrepassato le 366.560 tonnellate, con una diminuzione del 32,33 per cento; la produzione dell'acciaio è diminuita del 12,93 per cento ed analoghe diminuzioni hanno subito i principali altri prodotti siderurgici.

L'INDUSTRIA POLACCA DELLA CARTA E LA SUA POSSIBILITÀ DI ESPORTAZIONE.
(Polski przemysł papierniczy i jego możliwości eksportowe).

L'industria della carta si è sviluppata in Polonia molto rapidamente nel dopoguerra, basandosi quasi esclusivamente sul mercato interno; attualmente essa consta di 3 fabbriche di cellulosa, di qualche fabbrica di pasta di legno, di circa 30 fabbriche di carta, di circa 40 fabbriche di cartone e di più di 200 stabilimenti producenti articoli di cartoleria come sacchi, carte colorate, quaderni, scatole ecc.

Nella maggior parte gli stabilimenti erano anteguerra di media dimensione; attualmente ancora 5 fabbriche solamente impiegano più di 500 operai. Ciò ostacolava finora la razionalizzazione della produzione ed impediva all'industria polacca di fare concorrenza sui mercati esteri ai prodotti delle grandi industrie della Germania e della Scandinavia.

Gli anni 1927 e 1928 sono stati segnati da un sensibile progresso tecnico. Vennero importate dall'estero numerose macchine, il lavoro è stato riorganizzato, ciò che ha contribuito in forte misura ad aumentare il rendimento dell'industria.

Nel 1929 l'industria della carta ha risentito della crisi economica generale, per cui rallentò gli investimenti. Dal 1925 al 1928 la produzione della carta è aumentata del 65% e quella del cartone di più del doppio.

L'aumento intero della produzione fu assorbito dal mercato interno, per cui i fabbricanti polacchi non potevano esportare nulla malgrado le favorevoli combinazioni.

Nel 1929 la situazione cambiò, il fabbisogno interno non aumentò più e per certi rami, come ad esempio per la carta da imballo, segnò anzi una diminuzione. D'altra parte l'industria della carta dispone ora di considerevoli quantità di prodotti pei quali è impossibile trovare consumatori, ciò che determina un ribasso dei prezzi.

L'industria polacca della carta alla fine del 1929 si è trovata in possesso di considerevoli stocks il cui esaurimento sul mercato interno è attualmente impossibile.

La Polonia esporta principalmente cartone e carta per sigarette e, come prodotto semifabbricato, cellulosa.

Nel 1929 il valore totale delle esportazioni di carta è stato di 4 094.000 zloty nei quali 2.347.000 zloty per il cartone e 887 000 per la carta da sigarette. Le esportazioni di cellulosa sono state nel corso del medesimo anno di 3 milioni 28.000 zloty.

LA POLONIA NELLA PRODUZIONE DELLA SETA ARTIFICIALE.

(Polska w światowej produkcji jedwabiu sztucznego).

La produzione mondiale della seta artificiale nel 1929 è stata valutata in base ai calcoli dell'Associazione dell'Industria Chimica della Repubblica Polacca a 180 milioni di kg., in cui è compresa la produzione della Polonia 2.730 000 kg. cioè non oltre l'1,5%. Tuttavia in relazione al numero della popolazione polacca nel Paese tale industria ha un ruolo importante nel ritmo del suo sviluppo e non rimane certamente indietro agli Stati che se ne sono conquistati il primato. L'indice dell'aumento della produzione in parola nella Polonia fu nel 1928 (in confronto al 1926) di 300 per cento, cioè superiore a quelli segnati da ogni altro Stato, tolto il Giappone. Per la scorsa campagna tale indice è ammontato al 325%. La produzione polacca della seta artificiale, che nel 1920 non superava 12.190 kg. venne aumentata nel 1921 a 57.000 e nel 1925 a 625.000 kg. Essa è accentrata principalmente nel distretto di Łódź, dove esiste uno stabilimento, l'unico del Paese, che inoltre alla seta viscosa, produce anche i filati di collod o in considerevoli quantità.

FONDERIE POLACCHE DI FERRO NEL 1 SEMESTRE 1930.

(Polskie hutnictwo żelazne w 1 półroczu r. b.).

In seguito ad una fortissima diminuzione delle ordinazioni sia interne che estere, si è notata nello scorso giugno, una considerevole diminuzione della produzione delle fonderie polacche, discesa ad un livello mai toccato sinora negli ultimi quattro anni.

Le cifre di tale produzione per il mese di giugno sono le seguenti:

	giugno tonn.	*maggio tonn.*	*diminuizione del*
Alti forni	36.618	40.786	10,20%
Acciaierie	91 041	113.981	20.13
Laminerie	69'041	78.983	11,41

In confronto al giugno dell'anno scorso la produzione degli alti forni ha subito una diminuizione del 37,24%, quella delle tubature del 43,13%, quella delle acciaierie del 20,13% e quella delle laminerie dell'11,41%.

Nel primo semestre di quest'anno la produzione degli alti forni è stata di 252,173 tonn, con una diminuzione di 100,924 tonn (28,58% di fronte allo stesso periodo dell'anno scorso), nelle acciaierie di 609,352 ((dim. di 139 976 tonn. 18,68%), nelle laminerie di 451.603 tonn. (dim. di 49.385 tonn. 9,86%), nelle tubature di 45.936 tonn. (dim. 19.520 tonn: 29,81%).

Le ordinazioni da parte del Sindacato delle Fonderie Polacche del Ferro furono nel giugno corr. an. di 22.729 tonn. nel maggio di 23.583 tonn. Di tale cifra 22.577 nel giugno (e 23.242 tonn. nel maggio) concernono ordinazioni private, mentre quelle governative non superano le cifre rispettivamente di tonn. 152 nel giugno e di 341 nel maggio. L'esportazione dei prodotti laminati diminuì nel giugno in confronto col mese precedente di 7.500 tonn. (29,680%) segnando 17,771 mila tonn. Tale diminuzione si spiega in primo luogo con la minore esportazione sui mercati russi, (5.630 tonn. in meno 26,90%; su quello iugoslavo (id 1,327 tonn) e lettone (id. 584 tonn.).

È da notare inoltre una diminuzione meno importante dell'esportazione verso l'Italia (di 140 tonn). Venne aumentata, invece, l'esportazione in Rumenia (di 122 tonn), in Svezia (di 94 tonn), in Germania (di 39 tonn) in Austria di 16 tonn in Giappone di 9 tonn. ed in Norvegia di 9 tonn.

IL BILANCIO DELLA POLONIA.

(Bilans Polski).

Il Consiglio di Gabinetto ha stabilito la somma globale del bilancio per l'esercizio 1930—31 in queste cifre: Entrate 2 miliardi 890 milioni, uscite 2 miliardi 866 milioni di zloty.

L'INDUSTRIA CHIMICA.

(Przemysl chemiczny).

Durante la stagione 1° giugno—30 settembre, le vendite di calciocianamide hanno raggiunto 34.041 tonn., quelle di „nitrophos", 1026 tonn. e le vendite di solfato ed azotato d'ammonio 4911 tonn. In confronto alla stagione d'autunno del 1922, le vendite di calciocianamide sono diminuite del 23% mentre quelle del concime „nitrophos" si sono mantenute pressa poco al livello dell'anno scorso, in cui furono di 1110 tonn.

Le vendite di superfosfati hanno segnato egualmente durante la campagna trascorsa un certo ribasso. Le vendite totali hanno raggiunto infatti 100 mila tonn. contro 162 mila tonn. dell'anno scorso.

Le venedite di derivati del carbone non segnano nessun miglioramento, e nella maggioranza dei casi si può già rilevare l'avvicinarsi della fine di stagione delle vendite. Per questo motivo le vendite di catrame preparato per le fabbriche di cartone bituminoso come pure degli olii d'impregnazione hanno segnato in settembre una certa diminuzione. I catrami per le strade, viceversa, erano sempre ricercati. In seguito alla richiesta insignificante di altri prodotti, gli stabilimenti lavorano per gli stocks. Relativamente più favorevole, grazie principalmente alle vendite aumentate sul mercato interno, è stata la situazione nella branca del benzene puro e per motori, come pure del toluene per trasformazioni ulteriori. Le vendite di solfato d'ammonio in Polonia permangono favorevoli, mentre le esportazioni non sono più sufficientemente rimunerative, a causa del ribasso dei prezzi all'estero.

L'INDUSTRIA EDILIZIA.

(Przemysł budowlany).

A causa dell'esistenza di stock considerevoli dell'anno scorso, le fabbriche di mattoni hanno dovuto limitare fortemente la loro produzione. Secondo i dati dell'Unione delle Industrie Ceramiche, il rendimento delle fabbriche di mattoni nei distretti industriali più importanti non sorpassava il 50%. Per questo motivo la produzione globale di mattoni non sorpasserà il 50% di quella dell'anno scorso. Questa riduzione della produzione non ha potuto, tuttavia, prevenire a causa della debole richiesta, il ribasso dei prezzi. Benchè gli stocks di mattoni siano attualmente poco importanti, la stagione di quest'anno finirà più presto che di solito perchè la richiesta è debole, mentre la mancanza di circolazione di capitali non permette alle fabbriche di lavorare per gli stocks.

FABBRICHE DI CEMENTO.

(Fabryki cementu).

Le fabbriche di cemento sono state pure assai meno bene occupate che nell'anno scorso, ciò che è dovuto anzitutto al ribasso delle esportazioni, discese da 61 mila tonn. durante i tre primi trimestri del 1929, a 56 mila tonn. durante il corrispondente periodo di quest'anno.

L'INDUSTRIA ZUCCHERIERA.

(Przemysl cukrowniczy).

Le vendite dello zucchero sul mercato interno sono discese in settembre a 27 mila tonn. contro 32 mila tonn. nell'agosto e 35 mila tonn. nel settembre 1929. Le esportazioni di zucchero, a causa delle condizioni sfavorevoli sui mercati esteri, sono discese contemporaneamente a 4 mila tonn. contro 28 mila in agosto, e 6 mila tonn. nel settembre 1929.

Durante la campagna zuccheriera trascorsa (1° ottobre 1929 — 30 settembre 1930) le vendite di zucchero sul mercato interno sono ammontate a 34,5 mila tonn., ciò che rappresenta in confronto alla campagna 1929—30 in cui il consumo dello zucchero in Polonia ha raggiunto il suo maximum di 396,6 mila tonn. un ribasso del 6,2%. Le esportazioni di zucchero sono aumentate viceversa durante la campagna trascorsa fino a 400,1 mila tonn. di 115,6 mila tonn. (40%) in confronto alla campagna precedente.

MODERNIZAZZIONE DELLE FABBRICHE POLACCHE DI BOTTIGLIE DI VERTO.

(Modernizacja polskich hut szklanych).

30 fabbriche polacche di bottiglie di vetro hanno deciso, ad un'assemblea tenutasi a Varsavia, la creazione di un Cartello polacco per la produzione di bottiglie di vetro, allo scopo di modernizzare i loro stabilimenti e riorganizzare la produzione.

INDUSTRIA DI CAPPELLI DI FELTRO IN POLONIA.

(Przemysł kapeluszy filcowych w Polsce).

La Polonia ha dato sviluppo ad una propria industria cappelliera che disponeva, già tre anni addietro, di 10 fabbriche con una produzione di circa mezzo milione di cappelli finiti e circa 300 mila kg. di cloches.

Le statistiche non specificano la materia prima di cui la suddetta produzione risultava composta; si può comunque ritenere che si tratti quasi esclusivamente del feltro di lana e pelo, visto che l'industria dei cappelli di seta e paglia non vi ha raggiunto finora che uno sviluppo insignificante.

La produzione polacca copre gran parte del fabbisogno locale, per quanto riguarda il prodotto corrente di feltro di lana; abbondante e, infine, la produzione delle semplici cloches di feltro di lana, che alimenta anche una discreta corrente di esportazione, diretta prevalentemente agli Stati Uniti.

Il mercato in parola offre quindi alla produzione estera delle possibilità di collocamento soltanto per l'articolo di miglior qualità.

Importazione.

Le statistiche ufficiali della Polonia raggruppano il movimento commerciale dei cappelli non di paglia in un'unica voce, che non permette quindi di seguire con esattezza il commercio dell'articolo di feltro.

Cappelli di pelo animale e di altre materie esclusa la paglia:

	1928 Q.li	1928 Migl. Zloty	1929 Q.li	1929 Migl. Zloty	10 mesi 1930 Q.li	10 mesi 1930 Migl. Zloty
Totale	52	1.065	45	1.092	30	759
Principale provenienze:						
Italia	15	401	14	370	10	314
Austria	20	397	16	366	13	305
Francia	5	102	4	62	0,7	30
Germania	8	95	7	77	2	30
Gran. Bretagna	2	53	4	60	3,6	66

Evidentemente in rapporto all'aumento della produzione nazionale, l'importazione tende a diminuire sensibilmente; tale tendenza si riflette con maggiore o minore intensità in tutte le sur riferite provenienze, ad eccezione della Gran Bretagna che migliora, sia pure lievemente, anche nei dieci mesi del corrente anno.

L'importazione delle cloches è molto ristretta, in considerazione della forte produzione locale.

	1928 Q.li	1928 Migl. Zloty	1929 Q.li	1929 Migl. Zloty	10 mesi 1930 Q.li	10 mesi 1930 Migl. Zloty
Totale	23	207	18	189	11	178
Principali provenienze:						
Austria	11	105	6	98	5,5	105
Cecoslovacchia	1	21	1	16	3	54
Germanja	8	55	4	51	1	10

Un forte sviluppo ha conseguito nel biennio 1928-29 l'esportazione delle cloches, salita da 560 a 1 027 q.li, per ripiegare però a 884 q.li (918 q.li nei dieci mesi del 1929) nel gennaio-ottobre 1930.

Trattamento doganale.

Diamo qui di seguito l'estratto della tariffa doganale polacca, per quanto riguarda i suddetti articoli:

		Dazio in Zloty
210	Cappelli e berretti, cocuzzoli per la fabbricazione dei cappelli:	
	1 - cappelli finiti o no:	
	da uomo, rigidi (ad eccezione dei cilindri e dei cilindri a molla) nonchè cappelli flosci di feltro pelo ciasc.	10,50
	altri cioè cilindri e cilindri a molla di feltro di pelo . . . . ciasc.	19,50
	cappelli di feltro di lana e di diversi tessili ad eccezione di queli di seta e di mezza seta . ciasc.	7,80
	2 - carcasse, cocuzzoli, ecc. per la fabricazione dei cappelli tinti e non tinti:	
	a) di feltro di pelo . . . . ciasc.	5,80
	b) di feltro di lana e di altri tessili diversi dalla seta . . . . ciasc.	3,10
209-4	Cappelli da donna e da bambino, berretti e simili copricapi con guarnizioni di nastri, pizzi, piume, fiori, ecc. p. 100 Kg.	44,032

L'importazione dei cappelli della voce 210 può effettuarsi entro un contingente annuo di 100 mila unità, quella dei cappelli della voce 209 entro un contingente di 200 q.li, nel quale sono tuttavia compresi anche i quantitativi per altre confezioni rientranti nella voce 209.

Oltre ai dazi suddetti, viene riscossa una sopratassa del 10% dei dazi stessi.

IL MERCATO DEL BURRO IN POLONIA.

(Handel masła w Polsce).

Sui mercati stranieri del burro, tendenza è stata debole durante il mese di novembre, e i prezzi sono di quanto diminuiti. Tale ribasso è dovuto per la massima parte alla diminuzione del consumo del burro determinato dalla riduzione dei dispendi delle popolazioni dei paesi colpiti dalla crisi economica.

Sul mercato polacco in rapporto colla diminuzione stagionale della produzione determinata dal ribasso passeggero della segrezione del latte delle vacche i prezzi si sono raffermati. Verso la fine del mese la tendenza un po' debole ha determinato un lieve ribasso dei prezzi.

COMMERCIO D'ESPORTAZIONE DEI CAVALLI.

(Wywóz koni).

Per iniziativa dell'Istituto Nazionale Polacco d'esportazione è stata recentemente creata in Polonia una società, della quale fanno parte tutti i grandi allevatori di cavalli, avente per scopo l'organizzazione del commercio di esportazione dei cavalli, e alla quale potranno utilmente rivolgersi i negozianti italiani che si recano in Polonia per l'acquisto di cavalli. L'indirizzo di detta società è: Polska Spółka dla Handlu i Eksportu Koni — Warszawa, ul. Kopernika 30.

LE CONDIZIONI DELLA POLONIA NEI RIGUARDI DELL'ESPORTAZIONE CARBONIFERA

(Warunki wywozu węgla z Polski).

Una commissione inglese ha recentemente visitato la Polonia allo scopo di esaminare le condizioni dei porti di Dan-

tica e Gdynia riguardo al commercio d'esportazione del carbon fossile, nonchè quelle delle miniere che alimentano tale esportazione. L'interesse che l'argomento presenta per la Gran Bretagna è reso manifesto dal seguente prospetto dell'esportazione dalla Polonia e dalla Gran Bretagna verso la Scandinavia ed i Paesi Baltici.

(tonn. ingl.)

Anno	Gran Bretagna	Polonia
1913	15.894.095 [1]	nulla
1925	8.098.395	673.991
1926	2.735.326 [2]	3.925 875
1927	6.634.432	4.732 696
1928	4.879.401	6.021.642
1929	6.641.195	6.029 514
1930 [3]	5.179.188	7.578.000

Aggiungiamo che, comprendendo le altre destinazioni, l'esportazione dalla Polonia, per via marittima, è stata nel 1929 di tonn. 7.624.000, di cui 5.255.000 dal porto di Danzica e 2.369.000 da quello di Gdynia.

Riguardo ai porti, la commissione riportò l'impressione che entrambi sono capaci di servire un commercio molto maggiore dell'attuale, superiore probabilmente a quello che può prevedersi si sviluppi per molti anni ancora. Essa rilevò pure la cura che negli impianti di caricamento si è avuta per impedire il deterioramento del carbone.

[1] Comprende l'esportazione verso la Russia.

[2] Sciopero nazionale.

[3] Presunti, in base ai risultati dei primi quattro mesi.

CRONACA DOGANALE.

Circolare del Ministero delle Finanze L. D. 1141/3/30.

del 24 giugno 1930 — sui certificati d'origine richiesti per la concessione delle riduzioni convenzionali.

(Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. 1141/3/30 z 24 grudnia 1930 o świadectwach pochodzenia wymaganych dla przyznania konwencjonalnych zniżek celnych).

In relazione alle riduzioni doganali previste per alcune merci nei trattati di commercio, e condizionate alla presentazione dei certificati d'origine, si danno in merito ai certificati d'origine i seguenti chiarimenti:

§ 1.

Le merci che provengono dai paesi con cui la Polonia ha stipulato un trattato di commercio, debbono essere accompagnate, allo scopo di poter ottenere la riduzione convenzionale, da uno speciale „certificato d'origine" comprovante la provenienza della merce dal paese avente trattato.

Non si richiede il certificato d'origine per l'applicazione della riduzione convenzionale ai modelli e campioni di merci, arrivanti da paesi aventi trattato, in piccole quantità, come pure alle merci importate dagli stessi paesi in pacchi postali non aventi carattere commerciale, qualora tale carattere non commerciale risulti dal genere della merce e dalle condizioni personali del destinatario.

L'elenco dei paesi con cui la Polonia ha stipulato trattati di commercio si riporta nell'allegato N. 1.

§ 2.

Non forma ostacolo all'applicazione del dazio convenzionale il fatto che le merci provenienti da un paese avente trattato, e debitamente munite di certificato d'origine, durante il trasporto nel territorio doganale polacco vengano conservate in un deposito di un altro paese, che anche non avesse trattato, ma a condizione che esse rimangano, durante il periodo di conservazione nel depositi, sotto controllo doganale, e si abbia di ciò una conferma ufficiale.

Il dazio convenzionale si applica pure alle merci provenienti e spedite da territorio doganale polacco in transito attraverso paesi non aventi trattati, anche con trasbordo, qualora quest'ultimo sia avvenuto sotto controllo doganale, il che dev'essere constatato sul luogo del trasbordo.

§ 3.

I pacchi postali provenienti da paesi aventi trattato, e muniti di certificato d'origine, godono di riduzioni doganali, quando sono stati presentati sotto controllo doganale per la spedizione nel territorio doganale polacco da un altro paese, qualora i dati riguardanti la merce, e indicati nel certificato d'origine, risultino conformi a quelli risultanti dalla revisione doganale, e qualora l'imballaggio sia originale del paese di origine e sia rimasto intatto durante tutto il transito. I moduli di spedizione, emessi nel paese di transito per tali spedizioni, debbono avere timbri o etichette ufficiali, comprovanti il carattere di transito della spedizione, e che questa trovasi sotto controllo doganale.

§ 4.

Il certificato d'origine deve corrispondere alle seguenti condizioni:

a) dev'essere emesso nel paese d'origine della merce, per il quale s'intende quello in cui la merce è stata prodotta o trasformata;

b) i certificati d'origine devono essere conformi al modello allegato Nr. 2 e per le merci provenienti dagli Stati Uniti d'America, conformi al modello allegato Nr. 3;

c) i certificati d'origine possono essere emessi dagli uffici doganali dei paesi aventi trattato, secondo uno speciale modello che verrà indicato successivamente. Oltre agli uffici doganali, sono autorizzate all'emissione dei certificati d'origine, conformi ai modelli di cui al punto b), le Camere di Commercio e d'Industria, oppure saltri istituti notificati al Governo polacco dagli stati aventi trattato, riconosciuti dal Governo polacco. Per la verifica delle autorizzazioni delle Camere e degli altri istituti suaccennati è competente la Rappresentanza polacca all'estero che rilascia il visto sui certificati stessi. L'elenco degli istituti esteri autorizzati all'emissione dei certificati di origine si riporta nell'allegato N. 4. Tale elenco non è completo, e serve agli uffici doganali solo per orientamento.

d) i certificati d'origine vengono redatti in lingua polacca e nella lingua del paese in cui sono stati emessi — oppure in lingua francese. Se la denominazione della merce nel certificato d'origine fosse stata redatta eccezionalmente soltanto nella lingua estera, l'ufficio che rilascia il certificato è tenuto a tradurre tale denominazione in lingua polacca;

e) i certificati emessi dagli uffici doganali vanno esenti dal visto consolare polacco, mentre gli altri certificati debbono essere muniti di tale visto, il quale conferma la veridicità dei dati riportati nel certificato. L'impiegato che rilascia il visto, firma il visto ed appone il timbro ufficiale indicando nel testo del visto il termine della sua validità. Il termine della validità dei certificati emessi dagli uffici doganali e non vistati, è fissato in 6 mesi a partire dalla data di emissione.

Si considera osservato il termine della validità del visto qualora la relativa spedizione arrivi entro detto termine all'ufficio doganale di confine dall'estero o dalle zone libere, e, per le spedizioni postali, all'ufficio postale doganale. La data dell'arrivo della spedizione all'ufficio doganale postale è comprovata dal bollo postale apposto dall'ufficio stesso sui documenti di trasporto.

§ 5.

Il certificato d'origine deve essere presentato dalla parte dell'ufficio doganale contemporaneamente alla presentazione della merce per lo sdoganamento; esso cioè deve essere accluso alla dichiarazione doganale.

Peraltro, in via d'eccezione, il direttore dell'ufficio doganale ha facoltà d'accettare dalla parte il certificato d'origine in un secondo tempo, ma solo nel caso in cui le merci elencate nel certificato si trovino in depositi doganali liberi, oppure in depositi postali (pacchi) sotto controllo ufficiale.

§ 6.

Il carico di merci, munito di un solo certificato d'origine, può essere sdoganato nello stesso ufficio doganale in base a più dichiarazioni doganali. In tal caso alla prima dichiarazione doganale dev'essere allegato il certificato originale, ed alle altre dichiarazioni singole copie di tale certificato, fornite dalla parte ed ufficialmente confermate con l'indicazione, su ciascuna dichiarazione, di quella a cui è stato allegato l'originale.

Quando il carico indicato nel certificato, viene sdoganato solo in parte nel-

l'ufficio doganale d'entrata, mentre l'altra parte del carico viene trasmessa ad un altro ufficio doganale per lo sdoganamento in base allo stesso certificato, vige la seguente procedura:

Proponendo la trasmissione del rimanente della merce, la parte deve presentare, oltre al certificato d'origine, una copia del medesimo autenticata. L'Ufficio doganale di entrata acclude il certificato di origine alla lista di trasmissione B, e la copia alla dichiarazione doganale in base alla quale una parte del carico e stata sdoganata; sull'originale vengono notati: la data, la voce del registro doganale ed il quantitativo della merce sdoganato in base a tale certificato. Sulla copia si nota in che tempo, con quale lista di trasmissione ed a quale ufficio doganale e stato inviato il certificato originale.

Qualora ad uffici doganali marittimi arrivino merci rilevanti carichi, muniti di un unico certificato di origine, e destinati ad essere sdoganati interamente nell'interno del paese, la parte deve indicare nella proposta di trasmissione, quali dei colli specificati nel certificato (marchi, numeri, peso lordo) debbono essere trasmessi per lo sdoganamento ai singoli uffici doganali interni, con indicazione di tali uffici, e deve fornire, in quantita sufficiente, copie autenticate nel certificato d'origine. Nella trasmissione, l'ufficio marittimo acclude ad ogni lista di trasmissione un esemplare del certificato d'origine, indicando in ciascuno, quali colli vengono trasmessi con esso; il certificato d'origine originale viene diretto all'ufficio doganale al quale viene spedita la maggior parte del carico. Gli uffici doganali interni considerano in tali casi le copie del certificato di origine alla stregua del certificato originale.

In caso di trasmissioni, nella rubrica 16 (Note) della lista di trasmissione si deve indicare che a quest'ultima e stato accluso il certificato d'origine, rispettivamente la copia del certificato.

§ 7.

Per le spedizioni in ferrovia, qualora la merce sia arrivata, in un numero di colli inferiore, ad es. in 7 casse invece delle 10 casse nominate nel certificato, il dazio convenzionale può essere applicato qualora i marchi delle singole casse e il loro numero risultino conforme ai dati del certificato. Tale certificato è però valido soltanto per la quantità della merce arrivata con esso.

Alle casse (colli) inviate supplementivamente in base a tale certificato non può essere applicata la riduzione convenzionale. Può essere fatta eccezione soltanto per i colli casualmente fermati durante il percorso, nominati nei documenti di trasporto insieme con quelli precedentemente giunti.

§ 8

Nel caso, in cui nella revisione doganale venga rilevata una differenza nel peso non superiore al 10%, il direttore dell'ufficio doganale ha la facolta di riconoscere il certificato d'origine, ove gli altri dati relativi non offrano nessun dubbio per quanto concerne l'identita della merce.

Se si verifichi una maggiore differenza di peso, la questione dell'applicazione della riduzione doganale viene decisa dalla Direzione dei dazi.

§ 9.

Il certificato d'origine che riporta una denominazione generica della merce, anzichè quella di tariffa, puo essere riconosciuto qualora sieno conforme agli altri dati in esso riportati, come quantita e genere dei colli, loro marchi, peso lordo e netto.

§ 10.

Scaduto il termine di validita del certificato d'origine, la validita stessa può essere prorogata dalla Direzione dei Dazi, qualora la parte comprovi che le merci relative al certificato, sono state spedite dal paese d'origine nel termine di validità, ma non sono potute arrivare in tale termine nel territorio doganale polacco per motivi di trasporto dipendenti da forza maggiore (temporale, catastrofe ferroviarie, sciopero, ecc.) e che il periodo trascorso dalla scadenza del termine iniziale di validità non supera il termine medesimo. Per gli altri casi, la decisione della proroga della validità e di competenza del Ministero delle Finanze.

I permessi per la proroga della validità del certificato d'origine sono sottoposti a tassa di bollo nell'ammontare di zloty 3, conforme l'articolo 154 alinea I della legge sulle tasse di bollo, (Dz. U. N. 98 1926 pos. 590) indipendentemente dalla tassa di bollo a cui sono sottoposte le domande per la proroga stessa.

§ 11.

Se nel visto consolare non è indicato il termine della sua validita, oppure, come termine, non è indicato il giorno che dovrà corrispondere alla data dell'emissione del visto, cosa che comproverebbe un errore avvenuto, si deve considerare come termine di validità del visto un periodo di 6 mesi per i visti emessi in paesi europei, e di 8 mesi per quelli emessi in tutti gli altri paesi, a partire dalla data di emissione del visto.

§ 12.

Qualora la parte presenti un certificato d'origine con un visto in cui fosse dichiarato che „non riguarda riduzioni doganali" e la merce presentata provenga da un paese avente trattato per il quale e prevista una riduzione convenzionale, e data facolta all'Ufficio Doganale di applicare la riduzione, se il certificato e emesso dal paese d'origine della merce, se corrisponde alle altre condizioni, e se la parte pagherà la tassa supplementare nell'ammontare prescritto per i certificati autorizzanti ad ottenere la riduzione convenzionale.

Tale tassa supplementare viene iscritta dagli uffici doganali polacchi come entrata nella forma indicata nella circolare del 31.IX 1927 L. DC. 3500/IV/27 Gior. Uff. Min. Finanze N. 27 pos: 291; gli uffici di Danzica la versano, pei tramite della Cassa Governativa Polacca a Danzica, alla Cassa Statale Centrale di Varsavia, onde venga iscritta nel Reperto 3 del § 10 del bilancio d'entrata del Ministero degli Affari Esteri.

§ 13.

Nel caso in cui la merce proveniente da un paese avente trattato, dopo la spedizione da tale paese e prima di arrivare nel territorio doganale polacco sia stata perfezionata nel territorio di un altro paese avente trattato, in modo tale che il perfezionamento non ne aumenti il valore del 5% o piu, le riduzioni convenzionali possono essere concesse in base a certificati doppi, comprovanti l'origine del paese avente trattato, in modo tale che il perfezionamento non ne aumenti il valore del 5% o piu, le riduzioni convenzionali possono essere concesse in base a certificati doppi, comprovanti l'origine del paese di produzione e del paese di perfezionamento. Tali certificati debbono corrispondere alle seguenti condizioni:

a) debbono essere emessi dagli Istituti all'uopo autorizzati;

b) debbono indicare, quale destinatario della merce, una ditta che risiede entro il territorio doganale polacco;

c) il certificato del paese di produzione, oltre ai dati generali sulla merce, previsti per tutti i certificati in genere, deve contenere la dichiarazione che la merce spedita prima della consegna al destinatario, sul territorio doganale polacco, verrà perfezionata in un altro paese avente trattato, in seguito a che le sue caratteristiche ed il suo peso verranno modificati; vi si deve altresì indicare il genere del perfezionamento ed il paese; la denominazione e l'indirizzo della ditta che eseguirà tale perfezionamento;

d) il certificato del paese di perfezionamento deve indicare dove (in quale paese e da quale ditta) la merce e stata prodotta, le sue caratteristiche iniziali ed il peso lordo, nonche le caratteristiche ed il peso dopo il perfezionamento.

§ 14.

Il duplicato del certificato d'origine viene rilasciato dai consolati polacchi solo in casi eccezionali, allorchè l'esportatore comprovi che il certificato originale e andato perduto e che la merce e stata effettivamente spedita. Tali duplicati debbono essere riconosciuti dagli uffici doganali in base ai criteri generali sopra riportati.

§ 15.

I ricorsi delle parti, per le decisioni degli ufficiali doganali in merito al-

l'applicazione delle riduzioni convenzionali sulla base dei certificati d'origine, come pure le relative proposte degli uffici doganali, vengono decise dalle Direzioni dei Dazi nei limiti della propria competenza, ove la presente circolare non disponga diversamente.

§ 16.

Dal momento dell'emanazione della presente disposizione perdono la loro validità obbligatoria:

la circolare del 14 agosto 1922 L. DC. 8804/111/22 sui certificati d'origine per merci provenienti dalla Romania, Svizzera e Italia (Gior. Uff. del Ministero delle Finanze N. 28 pos. 540);

la circolare dell'11 dicembre 1922 L. DC 13233/111/22, sui certificati d'origine per merci francesi (idem N. 1 pos. 12 del 1923);

la circolare del 21 febbraio 1923 L. DC. 111/23 sui certificati d'origine per merc. rumene (idem N. 4 pos. 96);

la disposizione del Ministero delle Finanze del 27 marzo 1923, sui certificati d'origine e relativi visti (idem N. 7 pos 174);

la circolare del 19 maggio 1923 L. DC 7304/111/23 circa l'applicazione delle riduzioni convenzionali alle merci provenienti dal bacino della Saar (idem N. 10 pos. 268);

la circolare del 4 ottobre 1923 L. DC 12263/111/23 sui certificati d'origine doppi (idem N. 19 pos. 556);

la circolare dell'11 agosto 1924 L. DC 6500/11/24 circa l'applicazione delle riduzioni doganali convenzionali ai pacchi postali inviati da paesi di transito (idem N. 24 pos. 515);

la circolare del 20 novembre 1924 L. DC. 9661/11/24 circa l'applicazione delle riduzioni convenzionali alle merci giacenti in depositi doganali pubblici (idem N. 33 pos. 644);

la circolare del 30 novembre 1924 L. DC. 9797/11/24 circa l'applicazione dei dazi convenzionali ai pacchi postali provenienti dall'Inghilterra (Giorn. Uff. del Min. delle Finanze N. 35 pos. 661);

la circolare del 27 ottobre 1925 L. DC. 6715/11/25 circa il riconoscimento delle copie dei certificati d'origine (idem N. 33 pos. 664);

la circolare del 31 gennaio 1927 L. DC. 12107/11/26 circa il riconoscimento delle copie dei certificati d'origine (idem N. 5 pos. 64);

la circolare dell'11 giugno 1927 L. 4889/11/27 circa il riconoscimento supplementare dei certificati d'origine inoltrati dopo la presentazione della merce allo sdoganamento (idem N. 18 pos. 212);

la circolare del 25 agosto 1927 L. DC 5762/11/27 circa l'applicazione delle riduzioni doganali convenzionali alle merci giacenti in depositi doganali pubblici (idem N. 26 pos. 285);

la circolare del 23 dicembre 1927 L. DC. IV. 10884/4/27 circa il riconoscimento dei certificati d'origine all'arrivo soltanto d'una parte della merce (idem N. 1 pos. 7);

la circolare del 26 gennaio 1928 L. DC. IV. 401/4/28 circa gli uffici italiani autorizzati ad emettere certificati di origine e legittimazioni per commessi viaggiatori (idem N. 5 pos. 61);

la circolare del 31 marzo 1928 L. DC. IV. 2419/4/28 circa le Camere di Commercio e d'Industria rumene autorizzate ad emettere certificati di origine e legittimazioni per commessi viaggiatori (idem N. 12 pos. 175);

la circolare del 16 aprile 1928 L. DC. IV 3039/4/28 circa gli istituti greci autorizzati ad emettere certificati di origine (idem N. 13 pos. 187);

la circolare del 14 maggio 1928 L. DC. IV 3165/4/28 circa i certificati d'origine per le merci spedite dai possedimenti inglesi d'oltremare (idem N. 15 pos. 204);

la circolare del 25 luglio 1926 L. DC. IV. 6332/4/28 circa i certificati d'origie per le merci spedite dai possedimenti inglesi d'oltremare (idem N. 23 pos. 270);

la circolare del 25 luglio 1926 L. DC. IV. 7420/4/28 circa il riconoscimento supplementare dei certificati di origine inoltrati dopo la presentazione delle merci (Gior. Uff. del Ministero delle Finanze N. 28 pos. 330);

la circolare del 30 aprile 1929 L. DC. IV. 603/3/29 circa l'emissione dei certificati d'origine per le merci di origine finlandese e delle carte di legittimazione per commessi viaggiatori (idem N. 13 pos. 152);

la circolare del 5 luglio 1929 L. D. D. IV. 1082/3/29 circa l'elenco degli istituti autorizzati ad emettere certificati di origine (idem N. 20 pos. 217);

la circolare del 24 luglio 1929 L D. IV. 1082/3/29 circa l'elenco degli istituti autorizzati ad emettere certificati d'origine (idem N. 22 pos. 248);

la circolare del 29 gennaio 1930 L. D. IV. 1892/3/29 circa l'elenco degli istituti autorizzati ad emettere certificati d'origine (idem N. 5 pos. 83);

e tutte quelle disposizioni emanate in merito alla questione.

Giornale Uff. del Ministero delle Finanze N. 19 del 5 luglio 1930 pos. 366.

SOSPENSIONE DEL DAZIO DI ESPORTAZIONE SUL PANELLI DI LINO E RAVIZZONE.

(Zawieszenie cła wywozowego od makuchów lnianych i rzepakowych).

A norma di una recente disposizione dei Ministeri delle Finanze, Industria e Commercio ed Agricoltura polacchi è stato sospeso fino a tutto il 31 maggio p. v., il dazio di esportazione sui panelli di semi di lino e di ravizzone.

Il provvedimento in parola è entrato in vigore il 1º dicembre ultimo scorso.

TRATTATO DI COMMERCIO E NAVIGAZIONE CON LA GRECIA

(Traktat handlowo-żeglugowy z Grecją).

Con apposita circolare del Ministero delle Finanze polacco è stato disposto che all'importazione dalla Grecia sono applicati, a partire dal 15 novembre corrente, i dazi stabiliti dal nuovo Trattato di commercio greco-polacco, concluso in data 10 aprile 1930.

CREDITI DOGANALI PER L'IMPORTAZIONE VIA MARE.

(Kredyty celne dla przywozu drogą morską).

E' stato ridotto dal 4,5 al 4% il tasso di interesse per i crediti doganali per le merci importate via mare attraverso il porto di Gdynia.

FRANCHIGIA DOGANALE PER SEMI OLEOSI.

(Zwolnienie od cła nasion oleistych).

In virtù di un recente provvedimento del Ministero delle Finanze polacco è stata accordata la franchigia doganale, per il periodo dal 1º al 15 gennaio 1931 per le arachidi sgusciate e per i semi di girasole importati dalle fabbriche di olio.

Detta riduzione potrà essere accordata dal Ministero delle Finanze anche per la merce già sdoganata in base al dazio normale.

TASSA SUGLI SPIRITI IMPORTATI DALL'ESTERO.

(Cło od alkoholu przywożonego z zagranicy).

In forza di una recente ordinanza del Ministero delle Finanze polacco, la tassa finanziaria dello Stato, comprese le aliquote dei Comuni, è stata stabilita per gli spiriti e loro prodotti importati dall'estero a 1 110 zloty per 1 hl. di spirito per la gradazione di 100 gradi.

CREDITO E FINANZE

SITUAZIONE DELLA BANCA DI POLONIA

Specifica	Migliaia di zloty							
	31.X 1929	30.XI 1929	31.XII 1929	30.VII 1930	31.VIII 1930	20.IX 1930	30.IX 1930	10.X 1930
Oro	682 348	682 519	700 517	703 194	703 424	703 505	561 885	561 912
Argento	2 281	2 299	—	—	—	—	—	—
Valute, divise e altri crediti esteri:								
a) compresi nella copertura	412 021	422 892	418 571	221 773	225 728	176 242	321 853	297 110
b) non compresi nella copertura	100 280	94 151	107 577	110 702	119 249	120 497	115 229	117 313
Monete d'argento e divisionali	822	757	159	2 814	2 987	2 495	2 361	2 598
Portafoglio di sconto	744 891	721 017	704 220	610 681	616 493	654 123	704 758	720 830
Anticipazioni su titoli	74 931	74 791	76 947	74 359	79 547	73 974	79 740	73 893
Tesoro dello Stato	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Biglietti in circolazione	1 392 177	1 366 123	1 340 263	1 320 997	1 355 192	1 258 509	1 372 964	1 336 499
Obbligazioni pagabili immediatamente	411 505	414 247	467 855	242 410	242 531	272 020	192 142	205 908
di cui								
a) conti di giro delle Casse dello Stato	271 904	266 957	269 125	84 591	93 049	87 345	64 126	46 919
b) altri conti di giro	114 516	119 660	177 404	128 815	123 764	160 049	99 241	134 254
c) conto dei fondi statali di credito	2 859	3 087	2 231	4 471	4 942	3 942	3 342	3 342
Conti speciali del Tesoro dello Stato	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Copertura % statutaria	*60,80*	*62,21*	*61,89*	*59,16*	*58,15*	*57.47*	*56,47*	*55,67*

Corso delle divise

UNITÀ	MEDIA MENSILE											
	Corso				Indice parità=100				Valore Rapp. risp. la parità			
	1930				1930				1930			
	VII	VIII	IX	X	VII	VIII	IX	X	VII	VIII	IX	X
	Corsi alla Borsa di Varsavia											
1 lira sterlina	43.37	43.40	43.36	43.34	100.0	100.0	100.0	99.9	100.0	100.0	100.0	100.1
1 dollaro degli Stati Uniti	8.90	8.90	8.91	8.91	99.9	99 9	100.0	100.0	100.1	100.1	100.0	100.0
100 franchi francesi	35.07	35.05	35.03	35.00	100 4	100.4	100.3	100.2	99 6	99.6	99.7	99.8
100 „ belgi	124 55	124.65	124.43	124.43	100.5	100.6	100.4	100.4	99.5	99.4	99.6	99.6
100 „ svizzeri	173.17	173.27	173.11	173.23	100.7	100.7	100.7	100.7	99.3	99.3	99.3	993
100 lire italiane	46.70	46.69	46.72	46.71	99.5	99.5	99.6	99.6	100.5	100.5	100.4	100.
100 fiorini olandesi	358 57	359.06	359.35	359.55	100.1	100.2	100.3	100.4	99.9	99.8	99.7	99.6
100 corone svedesi	239.53	239.64	239.68	239.45	100.3	100.3	100.3	100.2	99.7	99.7	99.7	99.8
100 „ cecha	26.44	26.43	26.47	26 46	100.1	100.1	100.2	100.2	99.9	99.9	99.8	99.8
100 schil. austriaci	125.88	125.94	125.94	125.82	100.4	100.4	100 4	100.3	99.6	99.6	99.6	99.7

KRONIKA

PRZEMYSŁ I HANDEL

POŁOŻENIE GOSPODARCZE ITALJI

(La situazione economica italiana)

Ruch ludności.

W listopadzie 1930 zawarto 930 małżeństw (w październiku 34.527, w listopadzie 1929—34.532, w listopadzie 1928—29.082). W pierwszych 11 miesiącach 1930 zawarto ogółem małżeństw 270.987, t. j. o 13.885 więcej, niż w tym samym okresie 1929 (257.102) i o 20.302 więcej, niż w pierwszych 11 miesiącach 1928 r. (250.685).

W stosunku do zaludnienia ilość małżeństw, zawartych w tym okresie 1930, wyraża się cyfrą 6,50, w 1929 — 6,22; w 1928—6,12 na 1000 mieszkańców.

Urodzeń zanotowano w listopadzie 89.333, a więc mniej, niż w październiku (90,709), więcej jednak, niż w listopadzie 1929 (78.893) i 1928 (86.112). Ogólna ilość urodzeń w ciągu 11 miesięcy 1930 wyraża się cyfrą 997.235, t. j. przewyższającą o 43.110 cyfrę, w tym samym okresie 1929 (954.125) i o 8.684 cyfrę za 11 mies. 1928 (988.551).

W stosunku do zaludnienia: w ciągu 11 mies. 1930 r. na 1000 mieszkańców przypadło 23,90 urodzeń, w tym samym zaś okresie 1929—24,13.

Zgonów było w listopadzie 1930 — 46.125, w październiku 43.631, w listopadzie 1929—44.204, w listopadzie 1928 — 45.969. W pierwszych 11 mies. 1930 — 518.576, w tym samym okresie 1929 — 610 972, w pierwszych 11 mies. 1928 — 584.381.

Nadwyżka liczby urodzeń nad liczbą zgonów wyrażała się w pierwszych 11 mies. cyfrą 478 659, w tym samym okresie 1929 — cyfrą 343.153, w 11 mies. 1928 — cyfrą 404.170.

W porównaniu z 1928 r. (11 mies.) naturalny przyrost ludności okazał się większy o 135.506, w porównaniu z tym samym okresem 1928 — o 74 489.

W stosunku do zaludnienia (1000 mieszk.) nadwyżka urodzeń nad zgonami w ciągu 11 mies. 1930 wyniosła 11,47, w 1929 — 8,30, w 1929 — 9,86.

Przemysł i praca.

Według obliczeń, przeprowadzonych przez Ministerstwo Korporacyj, w 6501 zakładach przemysłowych, liczba pracowników, zatrudnionych w ostatnim tygodniu października 1930, wyrażała się cyfrą 584.722, a więc zmniejszyła się o 5961 w stosunku do liczby robotników (860.733) zatrudnionych w tych samych zakładach w ostatnim tygodniu września. Zmniejszenie to dotyczy w pierwszej linji przemysłu jedwabniczego, który w ostatnim tygodniu września zatrudniał 91.284, w ostatnim tygodniu października zaś — 89.499 robotników oraz przemysłu bawełnianego (ost. tydzień września—183.992, ost. tydzień października — 182.259.

Zwiększyła się natomiast liczba robotników, zatrudnionych w przemyśle materjałów kolejowych (koniec września — 22.905, koniec października — 23.531). Liczba bezrobotnych, według danych, ustalonych przez Narodową Kasę Ubezpieczeń Społecznych, wyrażała się w końcu listopada cyfrą 534.356, (w październiku—446.496, w końcu listopada 1929—332.833).

Okres między ostatniemi dniami października a listopada 1930 zaznacza się zwiększeniem bezrobocia w rolnictwie oraz we wszystkich gałęziach przemysłu, z wyjątkiem tych, które wyrabiają i spożytkowują włókna tkackie. W przemyśle tym daje się zauważyć zjawisko odwrotne: pewne zmniejszenie się bezrobocia (z 71.655 do 71.422). W rolnictwie, myślistwie i rybołóstwie bezrobocie zwiększyło się w tym czasie z 108.879 do 150.186, w przemyśle mineralnym, w przemyśle budowlanym i budowy dróg, wreszcie w przemyśle hydraulicznym — z 110.305 do 140.852. W przemyśle metalowym — z 36.433 do 40.403, w poszczególnych gałęziach przemysłu rolnego — z 38 097 do 41.711. W innych kategorjach przemysłu zwiększenie się bezrobocia zaznaczyło się mniej dotkliwie.

Produkcja.

Według danych, ustalonych przez Ministerstwo Korporacyj, produkcja blachy stalowej wyniosła w listopadzie 143.557 tonn, t. j. zmniejszyła się w stosunku do września (145.586) i października 1929 r. Ogólna produkcja w pierwszych 10 miesiącach 1930 r. wyraziła się cyfrą 1.406.816 ton, w tym samym zaś okresie 1929 r. cyfrą 1.671.932 ton. Produkcja żelaza lanego według obliczeń Narodowego Stowarzyszenia Faszystowskiego Przemysłowców Metalowych wyniosła w listopadzie 1930 r. 44.625 tonn, w październiku 48.594 tonn, w listopadzie 1929—54.998 tonn.

Produkcja stali: (obliczona przez wyżej wspomniane Zrzeszenie) W listopadzie 1930 — 136.667 tonn, w listopadzie 1929 — 179.781 tonn. Ogólna produkcja w ciągu 11 miesięcy 1930: 493.340 tonn żelaza lanego, 1.660.674 tonny stali; w tym samym okresie 1929 — 628.731 tonn żelaza lanego, 2.643.000 tonn stali.

Z obliczeń wyżej wymienionego stowarzyszenia wynika, iż w pierwszych 11 miesiącach 1930 r. produkcja stopów żelaza wyraziła się cyfrą 41.230 tonn, produkcja ołowiu — cyfrą 21.927 tonn, cynku — 17.225 tonn, aluminjum — 7.513, miedzi — 440 tonn, rtęci — 1.775 tonn.

Cementownie (wedł. obliczeń Ministerstwa Korporacyj): W istniejących 141 cementowniach wyprodukowano w ciągu pierwszych 10 mies. 1930. — 29.983 283 kwint. cementu (w tym samym okresie 1929—29 909.952 kwint.).

Produkcja *superfosfatów* w 89 fabrykach: w 10 mies. 1930 — 11.936.952 kwint. w tymże okresie 1929 — 10 648.432 kwint.

Sztuczny jedwab: Ilość fabryk 27. Produkcja: 10 mies. 1930 — 25.023 568 kg., 1929 — 26.505.917 kg.

Papier i karton: Ilość papierni, zatrudniających powyżej 15 robotników: 250. Produkcja: w 10 mies. 1930—2 865 467 kwint. W 1929 — 2.858.778 kwint.

Produkcja *siarczanu miedzi* wyrażała się w okresie sprawozdawczym cyfrą 552.171 kwint. Produkcja *energji elektrycznej* w październiku 1930 — w/g obliczeń Narodowego Związku Faszystowskiego Przemysłu Elektrycznego, obejmujących ok. 90% ogólnej produkcji krajowej, — cyfrą 856.091.000 kwh. — we wrześniu — 840.454.000 kwh., w październiku 1929 — 847.350.000 kwh. Ogólna ilość energji elektrycznej wytworzonej w pierwszych dziesięciu miesiącach 1930 r. wyniosła 8.222.642.000 kwh, a więc zwiększyła się znacznie w porównaniu z ilością, wytworzoną w tym samym okresie 1929 r. (7.908 181.000 kwh).

Zgodnie z informacjami wspomnianego Związku, obejmującemi również produkcję za listopad, w pierwszych 11 miesiącach 1930 r. elektrownie italskie wytworzyły 9.150 miljonów kwh. energji elektr. (W tym samym okresie 1929 r. — 8.933 miljony).

Transporty lądowe i morskie.

Według obliczeń Generalnej Dyrekcji Kolei Żelaznych, ilość towarów, przewiezionych przez Państwowe Koleje Żelazne na rachunek osób prywatnych, łącznie z ładunkami, dostarczonemi do portów, wyraziła się w listopadzie 1930 r. cyfrą 4.133.938 ton, w październiku — 5.066.134 ton, w listopadzie 1929 — 4.973.071 ton.

W pierwszych 11 miesiącach 1930 r. przewieziono 50 090.333 ton, w tym samym okresie 1929 — 55.792 975. Ładunki portowe w całej Italji wyniosły według obliczeń Generalnej Dyrekcji Marynarki Handlowej: w listopadzie 1930—2.774.150 tonn, w październiku—3.276.738 w listopadzie 1929 — 2.955.935 tonn. W pierwszych 11 miesiącach 1930 — 32.933.280 tonn, w tymże okresie 1929 — 33.874.079

ton. Handlowe okręty italskie przewiozły w listopadzie 1930 — 1.698.762 tonn (61,96%), w październiku — 1.843.452 (56,26%), w listopadzie 1929—1.873.750 tonn (63,39%).

Handel zagraniczny.

Z dostarczonych przez komory celne pierwszych wiadomości telegraficznych wyn ka, iż wartość towarów, przywiezionych do Italji w listopadzie 1930 wyniosła 1.301 milj. lirów, w listopadzie 1929—1.546 milj., wartość wywozu zaś — w listopadzie 1930 — 967 m ljonów, w listopadzie 1929 — 1.341 milj. lirów. W 11 miesiącach 1930 ogólna wartość przywozu wyraziła się cyfrą 15.712 miljonów lir., wywozu — 11.065 milj., a więc saldem ujemnem 4.646 m lj. lit. W tym samym okresie 1929 — na przywóz przypada 19.557 milj., na wywóz — 13.810 m lj., na saldo ujemne — 5 747 milj. lirów.

Ceny i koszty utrzymania.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w Italji, obliczony na podstawie 1913—100, (według danych ustalonych przez Prowincjonalną Radę Gospodarczą w Medjolanie) wyraził się w październiku 1930 r. cyfrą 386,60, w listopadzie zaś — cyfrą 379,03. W drugim tygodniu grudnia spadł na 370,72. Wskaźnik kosztów utrzymania, obliczony na podstawie czerwca 1927—100 zmniejszył się w listopadzie 1930 o 0.08 punktów w porównaniu z wskaźnikiem za październik, spadając z 90,32 do 90,24. Zanotowano również zmniejszenie się wskaźnika cen artykułów spożywczych o pkt. 0,01. (W październiku — 90,23; w listopadzie—90,22).

Upadłości.

Liczba większych upadłości w listopadzie 1930 wyniosła 871, w październiku—971, w listopadzie 1929 — 1025. Liczba drobniejszych upadłości w listopadzie 1930 wyniosła 763, a październiku 814, w listopadzie 1929 — 135. Należy zaznaczyć, iż ogólna liczba upadłości w listopadzie 1930 może być porównana z upadłościami w październiku, lecz nie z upadłościami w listopadzie 1929, a to z tego względu, iż, począwszy od 1 września 1930, wysokość pasywów, wymagana dla z 5.000 na 20 000 na mocy art 25 ustawy podjęcia postępowania upadłościowego drobniejszych firm, została podniesiona z 10 lipca 1930, Nr. 995.

Ogólna liczba większych i mniejszych upadłości wyrażała się w listopadzie 1930 cyfrą 1634, w październiku 1930 — 1785, w listopadzie 1929 — 1160.

Liczba protestów wekslowych: w listopadzie 1930 — 80.873, w październiku 1930 — 85.716, w listopadzie 1929—74.735. Pierwszy wagon kur polskich na rynku medjolańskim

PIERWSZY WAGON KUR POLSKICH NA RYNKU MEDJOLAŃSKIM.

(Il primo vagone di galline polacche sul mercato di Milano)

W drugiej połowie września nadszedł do Medjolanu pierwszy wagon kur polskich, nadesłany przez firmę warszawską. Kury pochodziły z Wołynia, załadowane zostały na stacji Łuck i przewiezione do Medjolanu specjalnym wagonem dla drobiu. Wagon zawierał 3.500 sztuk i nadszedł w dobrym stanie, gdyż tylko pięć kur zdechło w drodze. Transport z Zebrzydowic do Medjolanu trwał 6 dni i kosztował 3678 lirów, cło zaś wyniosło 763 lir., tak, że koszty przewozu wagonu po opuszczeniu Polski wyniosły 4441 lirów.

KREDYT I FINANSE

Banki emisyjne (od 1. VII. 1926 — Banca d'Italia *)

Data	obieg i rezerwy			główne operacje				
	Obieg biletów banko-[illegible]	Bilety skar-[illegible]	[illegible] kruszc[illegible]	Portfel wekslowy	Pożyczki	Kredyt otwarty	Wkłady na rach. bież. oproc.	Rachunek bież. Skarbu w Banca d'Italia
Koniec roku								
1914	2.936,0	657,2	2.738,6	995,0	208,9	312,8	388,9	196,2
1918	11.750,3	2.124,1	2.335,9	1.307,3	936,3	1.172,9	802,2	256,1
1919	16.281,3	2.270,2	2.044,9	2.044 0	1.574,5	1.903,4	726,1	31,1
1920	19.731,6	2.268,3	2.077,8	4.256,5	2.817,8	1.689,0	875,7	325,4
1921	19.208,9	2 267,0	2.998,7	5.181,1	4.839,2	1.981,3	931,3	1.047,3
1922	18.012,0	2.267,0	2.041,5	6.178,6	3.105,5	1.093,9	1.231,4	582,9
1923	17.246,5	2.427,7	1.847,4	7.996,6	3.387,7	1.293,4	1.190,7	2.011,4
1924	18.114,2	2.400 0	1.826,0	9.191,2	3.157,6	1.771,5	1.191,1	807,2
1925	19.349,6	2.100 0	2.040,9	10.041,6	3.915,0	1.284,2	1.001,3	1.505,7
1926	18.340,1	1.793,0	2.478,5	8.016,1	2.633,6	801,1	1.431,2	95,2
1927 marzec	16.675,3	1.763,0	2.623,3	7.939,8	1.771,2	754,8	1.529,6	31.4
„ kwiec.	17.578,4	1.763,0	2.748,9	—	1.838,6	714,4	1.389,9	585.9
„ maj	17.442,9	.578,0	2.842,9	7.849,3	1.610,5	643,4	1.897,5	490.0
„ czerw.	17.674,3	1.291,0	2.866,1	7.877,2	2.037,3	798,2	1.897,8	792.4
„ lipiec	17.844,3	1.171,0	2.903,1	7.524,6	1.411,2	652,8	2.587,4	197.8
„ sierpień	17.780,9	1 117,0	2.904,6	7.275,0	1.209,2	679,2	2.553,9	426.3
„ wrzesień	18.023 9	1.052,7	2.904,6	7.041,1	1.231,9	668,9	2.675,3	14.4
„ paźdz.	18.091.7	982.8	2.902,5	6.444.0	1.510.7	632,5	2.473.5	599.1
„ listop.	17 984.1	880.5	[illegible]	6.231.6	1.204.8	595,1	2 599.5	289.9
„ grudz.	[illegible]	783.0	12.105.9	3.809.5	1.604.5	657.3	2.066.7	105.7
1928 stycz.	17.380.7	691.0	12.116.9	3.519.5	636.0	659.3	2.976.7	114 5
„ luty	17.270.3	589.0	12 474.1	3.291.1	761.6	583.4	3.069.5	1 352.2
„ marzec	17.264 8	489.0	12 816.1	3.134.0	719 0	604.6	3.022.5	181 5
„ kwiec.	17.123 8	399 0	12.511.1	3.064.0	1.002.0	738.7	2.625.9	300.0
„ maj	17.105.0	349.0	12.173.8	2.936.5	1.044.3	701.	2.449.7	300.0
„ czerw.	17 323.5	296.0	12 075.5	3.005.2	1.792.6	618.6	2 349.9	300 0
„ lipiec	17 394.5	250 0	11.884.3	2.998 2	1.395.9	600.0	2.677.4	166.4
„ sierpień	17 140.3	229.0	11.745.3	3.013.6	1.626.9	578 3	2.440.9	300.0
„ wrzesień	17 476 2	205.0	11 645.4	3.018.5	1.395.4	559.6	2.010.8	300.0
„ paździer.	17.235.8	190.0	11.177.1	3.170.3	2.028.1	596.8	1.722.7	300.0
„ listopad	17.118.6	175.0	11 044.3	3.400.5	1.440.2	554.1	1.009.4	300.0
„ grudzień	17.295.4	161.0	11.070.3	3.720.3	1.761.3	716.1	1.525 2	300.0
1929 stycz.	16.589.4	157.0	10.795 4	3.581.0	1.228.6	534.6	1.914.9	300.0
„ luty	16.197.3	120.0	10.575.2	3.475.1	1.730.2	599.4	1 740.5	300.0
„ marzec	16.396.0	117.0	10.460.2	3.699 1	1.514 5	463.1	1.662.3	300.0
„ kwiecień	16.274.2	104 0	10.004.9	3.730 5	1.792.9	530.6	1.313.5	300.0
„ maj	16.250.9	99.0	10.036 5	3 681.1	1.428 4	503.2	1.249.8	300.0
„ czerw.	16.753.1	96 0	10.078.2	4.010.2	1.994.3	525.9	1.002.7	300.0
„ lipiec	16.887.3	96.0	10.094.4	3.892.5	1.327.0	543.0	1.228.8	300.0
„ sierpień	16.701.1	96.0	10.130.6	3.843.3	1.558.7	405.8	1.226.3	300.0
„ wrzesień	16 916.3	90.0	10 240.0	3.765.9	1.667 1	513.2	1.030.7	300.0
„ paździer.	16.977.5	83.0	10.376.6	3.898.0	1.597.8	447.3	1.059.3	300.0
„ listopad	16.828 2	80.0	10.356,5	3.887.2	1 307.1	416.1	1.005 9	300.0
„ grudzień	16,774 3	80.0	10,341 [illegible]	4,318,7	1.802.2	[illegible]	1.082.1	300.0
1930 styczeń	16.329.2	76.0	10.000.0	3.542.7	1 120.2	449.5	1.259.9	300.0
„ luty	16 094.8	73.0	10.045.5	3 246.2	1.368.0	462.9	1.199.6	300.0
„ marzec	16.321.5	73.0	10 060.0	3.044.8	1.329.6	448.6	987.4	300 0
„ kwiecień	16.062.4	73.0	10.229.3	2.975.3	1.383.6	467.2	1.046.6	300.0
„ maj	15 94 .4	67.8	10.242.9	2.865.1	1.074.9	425.2	1.120.4	300.0
„ czerwiec	15 846.1	—	10.100 9	2.891.0	1.608.9	488 4	1.010.2	300.0
„ lipiec	16.182.1	—	10.289.9	2.781.3	1.072.8	489.8	1.959.0	300 0
„ sierpień	16.074.2	—	10.334.8	2.783.8	1.145.3	380.3	1.293.6	300.0
„ wrzesień	16.171.7	—	10 260.1	[illegible]	1.317.0	473.1	1.242.7	300.0
„ paździer.	17.737.9	—	10.185 3	2.791.8	1.524.8	406.3	1.292.6	300.0
„ listopad	15.678.8	—	9.796.1	2.860.2	1.489.9	424.2	1.176.1	300.0

*) Przywilej emisji banknotów, który dawniej przysługiwał 3 bankom poczynając od 1 lipca 1926 r. przysługuje jedynie Banca d'Italia.

Do tych kosztów należy doliczyć koszty przewozu z Łucka do Zebrzydowic, koszty wyżywienia kur podczas podróży, bilet kolejowy dla dozorcy, towarzyszącego wagonowi, który odżywiał kury w czasie drogi, również komisowe 3—5%, oraz 1 lir od klatki.

W chwili nadejścia wagonu konjunktura była dogodna, gdyż płacono za 1 kg. kur zagranicznych na targowisku dla drobiu po 8—8,50 lirów. Obecnie ceny kur wynoszą 7—7,50 lirów za kg. Mimo to wywóz opłaca się. Dla wiadomości eksporterów dodaje się, że targi na drób odbywają się w poniedziałki, środy i piątki [illegible]

Formalności celne przeprowadzać należy stanowczo na granicy, gdyż w Medjolanie związane są one ze zbyt dużemi trudnościami.

Co do gatunku, to wchodzą w rachubę kury mniej więcej wagi 1 kg. żółtonóżki, które mają lepszą cenę od zielononóżek. Pożądane są kury żywej wagi 0,7—1,4 kg. Większe kury mają mniejszy popyt i osiągają stosunkowo niższą cenę od kur małych.

Odbiorcami kur są m. in. firmy Gandolfi & Polenghi Lombardo oraz Guardini & Faccincani.

Pewna firma przewozowa z Chiasso twierdzi, że transporty żywego drobiu mogą iść tranzytem przez Niemcy, na co ma ona pozwolenie.

FAENZA I SZTUKA CERAMICZNA [1].

(Faenza e l'arte ceramica).

Do sławy miasta Faenzy — upamiętnionego w dziejach Italji przez żywy udział, jaki ludność jego brała zawsze w najburzliwszych kolejach, jak i najświetniejszych momentach życia kraju, cieszącego się szczególnemi względami Cezara Borgii, papieża Juljusza II i Napoleona Bonaparte — przyczyniła się niewątpliwie kwitnąca tam od wieków sztuka ceramiczna, zwłaszcza majolikowa.

Instytut Italski Międzyuniwersytecki, zamierzając w dalszym ciągu prowadzić, dla cudzoziemców i dla mieszkańców kraju cykl wykładów historji kultury w miastach, zasobnych w kulturalne i artystyczne tradycje, zorganizował kurs średniowiecznej i nowożytnej historji ceramiki italskiej w Faenzy, w miejscowości, gdzie sztuka ta osiągnęła najwyższą doskonałość artystyczną.

Kurs trwać będzie od 29 czerwca do 13 lipca. Składać się będzie z szeregu wykładów, prowadzonych przez najwybitniejszych znawców-specjalistów, którzy zobrazują rozwój ceramiki w związku z innemi działami sztuk pięknych.

Zwrócona będzie szczególna uwaga na charakterystykę szkół, które nadały italskiej ceramice odrębne, nawskroś indywidualne cechy. Szereg wykładów poświęcony będzie twórczości Jana della

[1] Programy wysyła na żądanie Instytut Italski Międzyuniwersytecki (Istituto Interuniversario Italiano), Rzym, via Monte Tarpeo 29.

Notowania średnie walut na giełdach italskich

Data	Francja	Szwajcarja	Londyn	Berlin	Nowy Jork	Polska	Złoto
Średnio 1925	119.72	484.92	121.15	5.99	25.09	—	584.73
1926	83.43	500.72	125.87	6.18	25.93	—	400.20
1927	76.96	377.48	95.28	4.66	19.61	—	378.93
1928	74.60	366.31	92.56	4.54	19.02	—	367.02
Styczeń 1929	74.68	367.69	92.66	4.54	19.09	215	368 32
Luty	74.63	367.49	92.70	4.54	19.09	214	368.28
Marzec	74.60	367.37	92.66	4.53	19.09	214	[illegible]
Kwiecień	74 63	367.65	92.68	4.53	19.09	214	368.27
Maj	74.63	367.85	92.64	4.54	19.09	214	368.38
Czerwiec	74.73	367.84	92.67	4,56	19.10	214	368.52
Lipiec	74.80	367.80	92.74	4.56	19.10	214	368.58
Sierpień	74.87	368.01	92.73	4.55	19.10	214	368.61
Wrzesień	74.83	368.31	92.68	4.55	19,10	214	368.61
Październik	75.06	369.40	92.98	4.56	19.10	214	368.46
Listopad	75.22	370.46	93.15	4.57	19.09	214	368 40
Grudzień	75.25	371.39	93.23	4.57	19.10	214	[illegible]
Styczeń 1930	75 09	369 72	93.03	4.57	19 10	214	368.44
Luty	74.81	368.60	92.88	4.56	19.09	214	368.43
Marzec	74.71	369.32	92 84	4.56	19.09	214	368.35
Kwiecień	74.75	369.69	92.78	4.55	19.08	214	368.08
Maj	74.83	369.30	92.71	4.55	19.08	214	368.10
Czerwiec	74.91	369.73	92.76	4 56	19.09	214	368.32
Lipiec	75.10	370.92	[illegible]	4.56	19.09	214	368.32
Sierpień	75.10	371.18	92.98	4 56	19.09	214	368.34
Wrzesień	75.00	370.65	92.83	4 55	19.08	214	[illegible]
Październik	74.94	370.95	92.81	4 54	19.09	214	368.32
Listopad	75 04	371.18	92.78	4.55	19.09	214	368.52
Grudzień	75.01	370.45	92.72	4.55	19.09	214	368.36

Parytet: 1 fr. szw. = 3.622127 lir. it., 1 złoty = 2.131442 lir. it., 1 f. szt. = = 910.46542 lir. it. 1 dol. St. Zj. = 19.00019 lir. it., 1 mk. niem. = = 4.625095 lir. it.

CENY

Wskaźniki cen hurtowych

(podług notowań Prowincjonalnej Rady Gospodarczej w Medjolanie)
(podstawa 1913 = 100)

Lata i miesiące		Według rodzaju obróbki: Surowce przemysłowe	wyroby półobrobione	wyroby gotowe	artykuły rolne krajowe	Według rodzaju handlu: wyroby krajowe	artykuły przywożone	artykuły wywożone	wskaźnik ogólny	Wskaźnik cen w złocie
Liczba towarów		26	52	12	26	83	48	23	125	
Średnio	1926									
	1927					517 15	550 58	496.88	526 67	139 4
	1928	490 20	449.[illegible]	512.18	530.72	484.59	506.06	479.02	491.36	133 9
	1929	464.19	449.92	513.92	508 76	475.12	491.75	452.84	480.69	130.5
	1930	389.51	403.70	439.[illegible]	413.39	406.88	424.39	356.10	411.04	111.6
Maj	1929	462 67	449.44	530.[illegible]9	529.50	481.23	492.52	452.34	484 62	131.6
Czerwiec	"	463.08	444.52	522.[illegible]9	512.52	475.97	489 93	444.31	480.35	130.9
Lipiec	"	462.13	445.00	575.25	501.53	471 04	490.75	439.47	477.27	129 5
Sierpień	"	462 06	445.69	505.08	489.34	466.29	490.56	435 17	474.05	128.6
Wrzesień	"	457.26	449.75	501.63	479.72	463.34	487.30	435.91	472.31	128.1
Paździer.	"	449 23	449.57	496.[illegible]9	481 89	463.32	483 69	443 65	470.19	127.6
Listopad	"	441 69	444.75	486.28	479.61	458.24	476.62	436.96	464.[illegible]3	126.0
Grudzień	"	438,06	441.00	475.37	474.78	453.55	467.89	422.69	459.18	124.6
Styczeń	1930	435.[illegible]0	437.64	466.18	464 40	448.13	465.84	409.59	453.21	123.0
Luty	"	424.[illegible]8	433.55	461.21	447.66	440.05	457.[illegible]	396.94	444.54	120.7
Marzec	"	410.42	429.78	452.93	538.07	431.95	450.96	385.12	436.49	118.5
Kwiecień	"	404.15	422.18	450.14	426.89	422.86	446.12	371.91	429.24	116.6
Maj	"	398.01	411.54	438.27	418 45	412.15	437.64	360.58	419.90	114.1
Czerwiec	"	389.[illegible]	402.19	429.34	415.29	405.64	430.14	348.00	412.49	112.0
Lipiec	"	375 81	392.25	422.93	404.84	394.66	420.24	333.27	401.50	109.0
Sierpień	"	370.83	394.64	431.41	413 48	399.89	413.31	344.47	402.58	109.3
Wrzesień	"	365.97	389.57	436.61	409.93	397.63	406.40	344.75	398 30	108.1
Paździer.	"	348.97	381.65	442.08	390.97	386.98	392.85	336.16	386.60	104.9
Listopad	"	343.36	377.97	433.18	373.77	377,01	389.83	327.71	379.03	102.9
Grudzień	"	336.37	371.46	414.80	356.88	365.65	382.65	314.73	368.63	100.1

Notowania ważniejszych akcyj

na giełdach: w Medjolanie, Turynie, Genui, Rzymie i Tryjeście
(podług danych Centralnego Instytutu Statystycznego)

NAZWA PRZEDSIĘBIORSTW	Kapitał (w miljard.)	Wartość nominalna (w lir.)	Ilość akcyj (w miljard.)	Przeciętne kursy (w lirach) Sierpień 1929	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Styczeń 1930	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Listopad	Grudzień
Banca d'Italia	240	800	300	1908	1858	1805	2002	1921	1993	2036	1998	1949	2000	1816	1753	1757	1600	1658
Banca Commerciale	700	500	1400	1380	1363	1333	1353	1360	1428	1447	1389	1427	1421	1421	1417	1417	1404	1407
Credito Italiano	400	500	800	837	792	779	793	765	788	800	757	767	770	800	794	780	740	749
Ferrovie Mediterranee	90	350	258	717	731	751	755	[illegible]	692	705	705	683	723	662	616	578	487	527
Ferrovie Meridionali	189,6	500	579	1198	1149	1214	1217	1200	1178	1183	1186	1219	1374	1133	1075	1075	795	887
Navigazione Generale Italiana	600	500	1900	510	511	499	507	510	495	493	479	482	500	502	501	502	493	494
Cosulich	250	200	1250	93	92	85	84	82	94	90	89	89	89	85	84	90	86	87
Cotonificio Turati	32	200	160	760	770	620	620	500	534	526	490	490	490	420	408	408	340	396
Cotonificio Val d'Olona	18	200	50	440	481	520	504	460	440	436	410	418	400	330	330	330	290	310
Cotonificio Valle Seriana	12	250	48	390	400	400	400	400	390	400	390	376	374	370	370	330	280	320
Manufattura Rossari e Vorzi	25	250	100	744	800	860	818	770	810	820	856	780	790	614	590	550	440	500
S. N. I. A. Viscosa	1000	150	6666	87	84	65	71	55	64	62	53	[illegible]	66	50	46	40	31	40
Cascami Seta	63	300	210	1020	1010	920	930	734	790	810	770	750	774	590	550	540	428	480
Lanificio di Gavardo	8	200	40	920	900	850	870	870	870	860	830	790	800	750	750	750	640	670
Terni (elettr. e industr.)	600,7	400	1502	403	391	388	398	395	409	407	389	384	373	365	388	39	376	383
Montecatini	500	100	5000	258	260	248	250	240	252	258	254	247	244	215	204	209	192	196
Iva	150	200	750	230	225	222	216	215	224	226	221	204	202	206	204	217	207	214
Metallurgica Italiana	60	100	600	198	205	210	215	194	201	174	170	174	174	166	168	170	148	170
Elba	[illegible]	40	1500	49	48	49	50	49	50	52	52	48	49	47	46	47	44	46
Breda	100	250	400	130	124	116	122	124	122	126	130	118	120	106	104	108	76	87
Fiat	400	200	2000	518	459	424	418	325	360	377	344	390	394	319	263	251	208	233
Edison	712,5	375	1900	874	860	824	806	768	794	814	796	772	761	697	678	681	624	657
Italiana Industria Zucchero indigeno	40	200	200	729	765	772	787	745	748	769	835	792	831	839	833	805	790	795
Ligure-Lombarda Raffineria Zuccheri	75	200	375	786	838	895	912	845	883	900	904	926	927	868	887	919	839	870
Eridania	45	150	300	482	470	471	469	430	439	453	454	465	480	422	406	404	337	370
Romana Beni Stabili	80	200	400	659	637	639	667	634	643	679	651	644	651	607	594	570	446	476

Robbia, wyrobom ceramicznym, majolikowym i glinianym, wyrabianym w Pesaro i okolicach w XVIII i XIX w. oraz wpływowi ceramiki italskiej na szkoły ceramiczne, powstałe nieco później na Majorce, w Wiedniu i Strasburgu.

Wykłady będą ilustrowane pokazami italskich zbiorów ceramicznych. W dalszym ciągu będzie omówiony wpływ, wywierany na dzisiejszą ceramikę przez najnowsze prądy artystyczne, np. przez futuryzm.

Pewna ilość wykładów obejmować będzie archeologję ceramiczną, dzieje początków ceramiki barwnej, historję starożytnych fabryk ceramiki w prowincji cispadańskiej, aby zaś dać pojęcie o różnorodności i bogactwie motywów, urządzane będą pokazy najcharakterystyczniejszych typów.

RUCH BUDOWLANY W ITALJI.

(Il movimento edilizio in Italia).

W Italji ruch budowlany rozwijał się w dwóch kierunkach, budowano tanie mieszkania, t. zw. „case popolari", będące własnością społeczną oraz tanie domy „case economiche" budowane przez spółdzielnie dla członków. Państwo zobowiązało się asygnować na ten cel corocznie 75.000.000 lirów przez 50 lat. W latach od 1919 do 1926 wybudowano 10.384 mieszkań z 39.000 izb, wartości 376.000.000 lirów, zaś do końca 1928 r. inwestowano w budownictwie mieszkaniowem razem 4 miljardy lirów. Pozatem zastosowano pewne ułatwienia i ulgi w budownictwie. Nowe domy zwolniono od podatków gminnych na przeciąg 30 lat i zniżono opłaty od aktów prawnych, związanych z budową, o 75 proc.

Zwolniono zupełnie od opłat celnych materjały budowlane i przywrócono swobodę w zawieraniu umów najmu lokali, zastrzegając lokatorom prawo odwoływania się do komisyj rozjemczych, które mają obowiązek ustalania wysokości czynszu i prawo eksmisji lokatorów.

Telefony w Italji.

TELEFONY W ITALJI.

Jeżeli rozwój sieci telefonicznej w Italji nie osiągnął jeszcze rozmiarów oczekiwanych, to jednak stwierdzić należy, że obsługa telefoniczna jest tam jedną z najlepszych w Europie. Wprowadzenie telefonów automatycznych usprawniło obsługę. W całej Italji w 1930 r. funkcjonowały 164 centrale automatyczne, obsługując 185.537 abonentów (69 proc. ogólnej ilości, wynoszącej 382.000), podczas gdy w roku 1925 Italja liczyła 12 central, obsługujących 32.510 abonentów (22 proc.). Zaznaczyć należy, że rozwinął się tutaj system duplexu, to znaczy wtórnych aparatów połączonych z centralnym. Na ogólną sumę 382.000 aparatów w użyciu, 118.000 należy do kategorji wtórnych.

TRAKTAT HANDLOWY Z RUMUNJĄ

(Trattato cmmerciale con la Rumenia)

W dniu 1 września 1930 r. wszedł w życie traktat handlowy zawarty pomiędzy Italja a Rumunją. Italja przyznała m. in. następujące zniżki konwencyjne:

Woły za szt.	15
Cielęta za szt.	10
Świnie ponad 20 kg.	10
Drób żywy za 100 kg.	5
Drób bity	5
Mięso nieprzygotowane świeże	7.5
Szynki	2.5
Salami	1.5
Jaja	b. c.
Miód naturalny	20
Soczewica, fasola, groch duszony	1.5
Orzechy	6
Grzyby duszone	15
Smalec wieprzowy	8
Słonina	12
Owies	3.25
Nasiona traw.	b. c.

POLSKA SPŁACIŁA CAŁKOWICIE DŁUG WOJENNY ITALJI.

(La Pologna ha pagato all'Italia il totale del suo debito di guerra).

Dnia 31 grudnia Ministerstwo Skarbu przekazało rządowi italskiemu ostatnią ratę z tytułu należności za dług wojenny, zaciągnięty przez Polskę wobec Italji. Dług ten wynosił ogółem około 100 miljonów lirów i powstał w okresie wojny światowej, oraz w pierwszych latach istnienia odrodzonego Państwa Polskiego. Ostatnia rata długu wojennego wobec Italji wynosiła 10 miljonów 350.000 lirów.

Przez spłacenie tego długu Państwo Polskie umorzyło drugie z kolei wielkie zobowiązanie, które zaciągnęło w pierwszym okresie swego istnienia.

KRONIKA KULTURALNA — RASSEGNA CULTURALE

NAJNOWSZE WYKOPALISKA POMPEJAŃSKIE.

(I recentissimi scavi pompeiani).

Wykopaliska pompejańskie, przynoszą coraz to nowe niespodzianki uczonym i archeologom. Zwłaszcza ulica dawnej Pompei „Via dell'Abbondanza" obfituje w bezcenne skarby archeologiczne. Prace wykopaliskowe prowadzone są według najnowszych metod, przez usuwanie kolejno poszczególnych warstw ziemi (system Dorpfelda). W chwili, gdy oczom robotników ukaże się dach budynku, cały zastęp fotografów przystępuje do wykonywania zdjęć. Wszystkie części odkopanej budowli oznaczone są numerami i wsparte na żelaznej konstrukcji. W ulicy t. zw. „hojności" zdołano wydobyć na światło dzienne kilka balkonów, które upiększają jej wygląd.

Sensacją jest również wykopalisko, przedstawiające jadalnię męską, wspartą na licznych kolumnach, ozdobionych artystycznemi pilastrami. Ściany domów, odkopanych przed niedawnym czasem, pokryte są programami wyborczemi, z czego wnioskować można, że ludzkość już w czasach zamierzchłych, prowadziła kampanje polityczne i walki o rządy. Dziecięce rysunki i napisy, świadczą, że młodzież ówczesna znała doskonale poetyckie dzieła Owidjusza, Wergilego i Propercjusza.

Nigdzie nie można spotkać się z bardziej żywym obrazem życia antycznego, jak w Pompei, który jest dowodem, że od czasów tych nic, a przynajmniej bardzo mało się zmieniło. Ludzie cieszyli się i smucili z tych samych powodów, co obecnie. Reklamy wszelkiego rodzaju ożywiały ulice, a wywieszone konwie i naczynia zapraszały przechodniów do szynkowni. Rzemieślnicy i kupcy reklamowali na głos swe przedsiębiorstwa. Ciekawym jest również fakt, że już wowczas kandydaci wszelkich partyj starali się pozyskać wyborców różnego rodzaju obietnicami, o których, jak historja mówi, rychło zapominali.

Uwagi godne są obrazy reklamowe kupców pompejańskich. Na jednym widzimy tłustą matronę, sprzedającą młodzieńcowi trzewiki (calcei). Przed kramami ulicznych handlarzy widzimy drewniane podstawki, zupełnie podobne do takich, jakich używają dziś neapolitańscy sprzedawcy makaronu. Wszędzie błyszczy posąg boga handlu „Merkurego", dzierżącego w dłoni potężny miecz.

Świątynia bogini miłości Wenery odkopana będzie prawdopodobnie w r. 1931.

W ostatnim czasie prof. Amedeo Mari znalazł skarb, który przedstawia większą wartość, aniżeli wszystkie dotychczas odkopane. W domu Menadrjusza, natrafił profesor Mari na skarbiec, zawierający 150 wzorowo zachowanych przedmiotów artystycznej roboty. Są to srebrne talerze różnej wielkości i kształtów, rzeźbione w srebrze łyżki, puhary, piękne wazy i misy, złote pierścienie i zausznice, wysadzane drogiemi kamieniami i perłami. W willi „Tajemnic" odkopano wspaniałą rzeźbę cesarzowej Liwji. Prace wykopaliskowe prowadzone są we wszystkich dawnych dzielnicach Pompei. Cały zastęp wykwalifikowanych robotników, drąży od świtu do nocy ziemię, kryjącą nieprzebrane skarby dawnych wieków. Około 200 architektów, historyków sztuki, archeologów i uczonych czuwa nad przebiegiem robót, które wydają bogate i obfite plony.

Świat artystyczny żywi nadzieję, że za lat kilkanaście pozostająca dziś jeszcze w popiołach wulkanicznych Pompeja, wydobyta będzie całkowicie na światło dzienne, a odkryte zabytki staną się drogocennym przyczynkiem do historji dawnego mocarstwa rzymskiego.

ODKRYCIE NOWYCH KATAKUMB W RZYMIE.

(Scoperta di nuove catacumbe a Roma).

Przed dwoma laty robotnicy, budujący drogę na cmentarzu Campo Verano w Rzymie, odnaleźli przypadkiem wejście do nieznanej dotychczas galerji katakumb chrześcijańskich. Zbadanie tych nowych podziemi powierzone zostało komisji archeologji rzymskiej. Okazało się że ta galerja, mająca kilka km. długości, istnieje niezależnie od katakumb, które znajdują się w okolicach Rzymu. Miała ona niegdyś połączenie z bazyliką św. Agapita. Korytarze podziemne wykute w skale w pierwszej połowie trzeciego wieku po Chrystusie, były szczelnie zamknięte. Posiadają one cały szereg nisz, które służyły za grobowce dla chrześcijan. Jedne z tych nisz, są symetryczne, inne mają kształty nieregularne. Każda z głównych galeryj — wysokości 4,90 m. i szerokości 70 do 90 cm. — zawiera sześć do ośmiu grobowców a galerje boczne tylko pięć. W grobach zamkniętych cegłami lub tablicami marmurowemi, znaleziono wiele przedmiotów, jak małe rzeźby aniołków, pierścienie z miedzi, płaskorzeźby, przedstawiające sceny ze Starego i Nowego Testamentu, złocone witraże i t. d. Najciekawsze są groby dzieci i w nich właśnie znajdowało się najwięcej wspomnianych przedmiotów.

RADJO DLA SZKÓŁ W ITALJI.

(La radio nelle scuole in Italia).

Min. Oświaty w Italji wydało niedawno zarządzenie „umuzykalnienia" młodzieży szkolnej przez szkołę. Wszystkie szkoły powszechne mają starać się, aby każde dziecko w okresie dziesięciomiesięcznego roku szkolnego wysłuchało pewnej przepisanej ilości koncertów. Szkoły znalazły się w kłopocie, gdyż dla wielu okazało się to trudnością nie do rozwiązania, ponieważ w mniejszych miastach i miasteczkach niepodobień-Dopiero, dzięki wprowadzeniu radja szkolnego w całym kraju, można w pewnej mierze uczynić zadość żądaniu Ministerstwa. Radjostacje w porozumieniu z władzami szkolnemi organizują odpowiednie dla dziatwy szkolnej koncerty w studjo, a wszystkie szkoły, w których rząd swoim kosztem założył odbiorniki radjowe — koncerty takie włączają do zajęć szkolnych.

„GIOVEDI".

Taki tytuł nosi rozpowszechniony, świetnie redagowany literacki tygodnik italski. W ostatnim numerze „Giovedi" znajdujemy reprodukcję mistrzowskich obrazów Skoczylasa i duży artykuł p. Ettore Settanniego o Wacławie Grubińskim.

ZGON WIELKIEGO MALARZA.

(La morte di un gran pittore).

22 grudnia zmarł w Rzymie Antoni Mancini, malarz światowej sławy i członek Akademji Italskiej.

INAUGURACJA WYSTAWY SZTUKI ITALSKIEJ.

(L'inaugurazione dell'Esposizione dell'arte italiana).

Dnia 6 grudnia w obecności króla i królowej, nastąpiła w Rzymie inauguracja pierwszej czteroletniej wystawy sztuki narodowej.

Przemówienia wygłosili prezes wystawy, hr. San Martino, a następnie minister wychowania narodowego, podnosząc na-

dewszystko charakter narodowy dzieł wystawionych.

KONOPNICKA I TETMAJER W ITALJI

(Konopnicka e Tetmajer in Italia).

W monumentalnem wydawnictwie „Italja", bogato ilustrowanem, zawierającem głosy pisarzy, poetów i artystów cudzoziemców, w III tomie poświęconym „Kampanji"; znajdujemy doskonale tłumaczone poezje Marji Konopnickiej ze zbiorku „Italja" oraz urywki z poezyi Kazimierza Tetmajera o Neapolu i okolicach. Wydawcą jest dr. Lucjan Morpur.

Recensioni. Libri italiani

NOWA POWIEŚĆ „NATALIA".

(Il moro romanzo „Natalia").

Ukazała się nowa powieść p. t. „Natalia", a z nią nowa autorka, Fausta Terni Cialente; nazwisko to nieznane dotąd, dziś jest często powlarzane w prasie italskiej. Natalja, młoda, kapryśna, zamożna dziewczyna, pełna temperamentu, odrazu zdobywa sympatję czytelnika. Patrzymy pobłażliwie na jej dziwne wybryki, jak np. ucieczka od męża po śmierci dziecka. Natalja, bowiem, inteligentna i oryginalna, na niejedno może sobie pozwolić. Żywość i rozmaitość akcji, doskonała budowa powieści a nadewszystko pogoda, tworzą całość harmonijną i ciekawą.

Alberto Moravia

„GLI INDIFFERENTI".

Alberto Moravia od pierwszej stronicy swej powieści: „Gli indifferenti" („Obojętni") aż do rozwiązania utrzymuje czytelnika w napięciu. Tego powodem jest żywość opowiadania, łatwość, z jaką rozwiązuje trudne sytuacje i śmiałość tematu. Odrazu widzimy w autorze doskonałego naratora, pełnego temperamentu, a nadewszystko głębokiego psychologa. Pięć osób, związanych w życiu przypadkiem, czy przeznaczeniem, nakreślił autor z taką siłą, iż odrazu stają się one dla nas żywemi postaciami, z któremi zostajemy w żywym kontakcie przez cały ciąg powieści. W postaciach trzech kobiet, z których jedna jest byłą, druga—obecną, a trzecia—przyszłą kochanką jednego mężczyzny, podchwycone są najsubtelniejsze porywy i uczucia niewieście: miłość, poświęcenie, zazdrość i t. d. Z dużą konsekwencją są również scharakteryzowani obydwaj bohaterowie powieści. Wszystkie pięć postaci są jednakowo wysunięte na widownię, nikt nie pozostaje w cieniu wszyscy żyją i poruszają się naturalnie w wyznaczonym im przez autora świecie. Proste rozwiązanie nieco zawiłej sytuacji, w której tenże mężczyzna jest jednocześnie kochankiem matki i córki umacnia nas w przekonaniu, że Moravia raczej chciał dać kilka postaci głęboko przemyślanych i psychologicznie prawdziwych, niż sensację powieściową. „Gli indifferenti" młodego autora zostały przyjęte z prawdziwym entuzjazmem przez krytykę italską.

POLONICA W ITALJI.

(Polonica in Italia).

Jeden z ostatnich zeszytów czasopisma „Rivista di letterature slave" został poświęcony w całości J. Kochanowskiemu. Znajdujemy tu na czele krótki syntetyczny szkic prof. Mavera, następnie artykuł Marji Bersano Begey, zestawiający „Treny" z „Tumuli" Pontana; potem W. Ginsstiego rzecz o polemice Kochanowskiego z Desporterem, Damianiego uwagi o „Trenach" i tegoż przekład zupełny całego cyklu, wraz z uwagami o francuskim i angielskim przekładzie „Trenów". Bardzo cenną jest obszerna, 20 stron licząca, recenzja Mavera, poświęcona monografji Windakiewicza o J. Kochanowskim. W końcu p. Agosti omawia wydanie Kochanowskiego w „Bibljotece Narodowej". Wartościowy ten zeszyt jest dowodem rzetelnej pracy italskich polonistów. Żaden inny z zaprzyjaźnionych z nami narodów w ten sposób Kochanowskiego nie uczcił.

Z pomiędzy instytucyj służących polskiej kulturze na italskiej ziemi zasługuje na uwagę mało znana u nas prywatna drukarnia „Polskie druki" Maryli i Stefana Tyszkiewiczów we Florencji. Powstała ona w ostatnich latach jako impreza raczej bibljofilska i wydaje co pewien czas różne rarytasy sztuki wydawniczej w bardzo ograniczonej ilości egzemplarzy, odbijanych ręcznie we własnej tłoczni, na specjalnym, doskonałym italskim papierze, z oryginalnie dobieranemi ornamentami i drzeworytami. Wszystkie egzemplarze są własnoręcznie przez wydawców oprawione w pergamin i czerwono iluminowane. W wydawnictwie tem ogłoszono rzecz Maryli Tyszkiewiczowej o „Bernardo Rosellino". Florencja. Str. 144, 30 zdjęć, 2 plany. 37 dokumentów, chronologja i wyczerpująca bibljografja; drugą książką jest S. F. Tyszkiewicza „Fiorenze"; ilustrowana drzeworytami T. Cieślewskiego syna; trzecią stanowi wydanie wspaniałe italskiego przekładu „Sonetów Krymskich"; pióra Oskara Skarbek-Tłuchowskiego.

Z ostatnich artykułów ukazał się w czasopiśmie medjolańskiem „Architettura ed Arti decorative", artykuł Sz. Rutkowskiego, poświęcony architektom italskim w Polsce. Autor dał szereg doskonałych reprodukcyj gmachów warszawskich, krakowskich i poznańskich, wzniesionych przez architektów italskich.

Rzymski „Messaggero" zamieścił dłuższy artykuł p. Elloca o „Tradycyjnej wigilji Bożego Narodzenia w Polsce" i artykuł Daniela Illice del la Grando o nieznanej kronice z XVII w., dotyczącej śmierci Aleksandra Sobieskiego w Rzymie.

P. Remo Renato Petitte opisał w „Italia Fede", czasopiśmie rzymskiem, polskie dożynki, zaopatrując artykuł szeregiem fotografij. W medjolańskim „Pensiero Medico" znajdujemy omówienie Towarzystwa Higienicznego w Polsce, a w „Gazetta del Mezziogiorno" w Bari dłuższe i ciekawe omówienie obecnego stanu gospodarczego Polski, oparte na cyfrach urzędowych.

Dalej na szczególną uwagę zasługują: artykuł, bogato ilustrowany p. Corrado Rossi „Varsavia", zamieszczony w „La Grande Illustrazione d'Italia" w Medjolanie i artykuł p. E. Setlaniego p. t. „Il paese della crisi", w którym autor kładzie nacisk na fakt, że teatr w Polsce stoi na bardzo wysokim poziomie i ze teatrów warszawskich mogą pozazdrościć wszystkie inne stolice europejskie.

Ten ostatni artykuł zamieścił także dziennik florencki „La Nazione". W wychodzącym w Ankonie „L'Adriatico della sera" znajdujemy artykuł, omawiający bezrobocie w Polsce, w którym zaznaczono, że liczba bezrobotnych jest u nas procentowo niższa, niż w innych krajach.

„La Vedetta Fascista", wychodząca w Vicency, omawia przychylnie italski przekład „Popiołów" Żeromskiego.

„La Gazelta del Mezzogiorno" z Bari omawia w artykule niepodpisanym bohaterstwo kobiet polskich w czasie walk o niepodległość Ojczyzny.

Tenże dziennik w następnym numerze, wydrukował artykuł o sytuacji gospodarczej Polski, ilustrując ją cyframi, zaczerpniętemi ze źródeł oficjalnych.

W katolickiem piśmie „Italia" w Medjolanie ukazała się korespondencja p. K. Agrattiego z Warszawy, poświęcona przeważnie wspomnieniom polskich walk o niepodległość.

W ostatnim numerze czasopisma bibjograficznego — „l'Italia che scrive" wydawanego przez dr. A. Formiggini'ego znajdujemy długie omówienie książki J. Parandowskiego „Dwie wiosny" przez prof. P. E. Pavolini'ego, oraz książki Marji Walewskiej „Polacy w Paryżu, Florencji i Dreznie", przez L. Kociemskiego. Prof. Pavolini zwraca uwagę, że książka Parandowskiego jest bardzo cennym zbiorem wrażeń z podróży po Italji, różniącym się zasadniczo od notatek turystycznych, tak częstych w literaturze turystycznej zagranicą. P. Kociemski podkreśla wartość pamiętników Marji Walewskiej, ilustrujących życie nietylko Polaków zagranicą, lecz i społeczeństwa, wśród którego przebywali, wskazując jednocześnie na zasługi firmy F. Hoesicka na polu italofilstwa.

ZAPOTRZEBOWANIA, OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA

436 a. *Skórki królicze* oferuje firma italska. Pragnęłaby posiadać przedstawiciela w Polsce

437 a. *Marmur biały i kolorowy oraz wyroby z marmuru* oferuje firma z Genui. Poszukuje przedstawicieli.

438 a. *Ostrza do maszynek do golenia* oferuje firma z Rzymu. Poszukuje przedstawicieli.

439 a. *Etykietki z tkanin jedwabnych* pragnie sprowadzać do Polski firma z Cremony i w tym celu poszukuje przedstawicieli.

440 a. *Oliwę, konserwy, sery i t. p.* pragnie importować do Polski firma z Lucci i poszukuje przedstawicieli.

441 a. *Cukier* zamierza sprowadzać z Polski firma italska z Livorno i nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami polskiemi.

442 a. *Urządzenia i przybory młyńskie* zamierza sprowadzać do Polski firma z Certaldo i poszukuje przedstawicieli.

443 a. *Szklane perełki i paciorki* pragnie przywozić do Polski firma z Wenecji i poszukuje przedstawicieli.

444 a. *Watę gumowaną* oferuje firma z Bielli i poszukuje przedstawicieli.

445 a. *Owoce południowe* pragnie przywozić do Polski firma z Tormini i poszukuje przedstawicieli.

446 a. *Kapelusze filcowe* pragnie przywozić do Polski firma z Montevarchi i poszukuje przedstawicieli.

447 a. *Marmur* zamierza sprowadzać do Polski firma z Carrary i poszukuje przedstawicieli.

448 a. *Narty* pragnie sprowadzać do Polski firma z Medjolanu i nawiąże kontakt z zainteresowanemi firmami polskiemi.

449 a. *Drzewo* pragnie sprowadzać z Polski firma italska z Varese i nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami polskiemi.

450 a. *Akcesorja samochodowe* pragnie sprowadzać do Polski firma z Turynu. Poszukuje przedstawicieli na Polskę.

451 a. *Obuwie* pragnie sprowadzać do Polski firma z Aleksandrji i poszukuje odpowiednich przedstawicieli.

452 a. *Wyroby artystyczne z marmuru i alabastru* pragnie importować do Polski firma z Florencji i poszukuje odpowiednich przedstawicieli.

453 a. *Jabłka deserowe, kasztany i mandarynki* pragnie przywozić do Polski firma z Neapolu i nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

454 a. *Bieliznę męską* zamierza sprowadzać do Polski firma z Turynu i poszukuje przedstawicieli.

455 a. *Wiertarki elektryczne* pragnie sprowadzać do Polski firma z Medjolanu i poszukuje zastępców.

456 a. *Maszynki do kawy „Espresso"* pragnie sprowadzać do Polski firma z Medjolanu i poszukuje przedstawicieli.

457 a. *Transparenty z celulozy* pragnie sprowadzać do Polski firma z Medjolanu i poszukuje zastępców na Polskę.

458 a. *Nasiona koniczyny* pragnie przywozić do Polski firma z Florencji i nawiąże kontakt z importerami polskimi.

459 a. *Artykuły elektrotechniczne* pragnie sprowadzać do Polski firma z Bergamo i poszukuje przedstawicieli.

460 a. *Zamki do drzwi* pragnie przywozić do Polski firma z Rzymu i poszukuje zastępców.

461 a. *Rowery oraz części zamienne do samochodów* pragnie przywozić do Polski firma z Genui i poszukuje zastępców.

462 a. *Konopie surowe oraz przędzę konopną* pragnie przywozić do Polski firma z Pieve di Cento i poszukuje przedstawicieli.

463 a. *Maszyny elektryczne do wyrobów lodów* pragnie przywozić do Polski firma z Medjolanu i nawiąże kontakt z zainteresowanemi firmami.

464 a. *Owoce południowe* pragnie przywozić firma z S. Fredniano a Settimo/Pisa i nawiąże kontakt z zainteresowanemi firmami.

465 a. *Rowery, świece samochodowe i części zamienne do samochodów* pragnie przywozić firma z Medjolanu. Poszukuje przedstawicieli.

466 a. *Aparaty ozonotwórcze* pragnie przywozić firma z Turynu i nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

467 a. *Maszyny do obsługi garaży* pragnie sprowadzać do Polski firma z Florencji Poszukuje przedstawicieli.

468 a. *Chleb świętojański, migdały, orzechy* i t. p. pragnie sprowadzać do Polski firma z Syrakuzy i poszukuje zastępcy.

469 a. *Surowce wełniane* dla fabryk i warszt. tkackich, pragnie sprowadzać do Polski firma z Prato Toscana i nawiąże kontakt z zainteresowanemi firmami.

470 a. *Wyroby z Galalitu i dewocjonalja* pragnie sprowadzać do Polski firma z Medjolanu i poszukuje zastępcy.

DO PALESTYNY I NA CYPR

Niema chyba człowieka, któryby nie spostrzegł natychmiast piękna wycieczki, która, trwając około 12 dni, pozwala doznać wrażeń artystycznych i ujrzeć naturalne panoramy tak różne, jakie tylko znajdują się na wyspie Cypr i w Palestynie, a więc: Wieża Otella, Kolumna wenecka, Katedra św. Mikołaja o charakterze czysto weneckim, oraz Grób Święty, Ogród Getsemani, Ściana płaczu, przesiąknięte tym głębokim mistycyzmem, który emanuje z Ziemi Świętej.

Należy zauważyć, że, podczas gdy każda inna wycieczka każe czekać na pewną datę, ustaloną przez Towarzystwo ją organizujące, omawiana podróż — wg. rozkładu Lloydu Tryjestyńskiego — może być odbyta wedle życzenia podróżującego w jakimkolwiek bądź sezonie na przepięknych okrętach „Celio", „Adria" i „Carnaro".

Okręty te posiadają wszelki komfort współczesny, obsługę bez zarzutu oraz personel okrętowy, stojący zawsze do dyspozycji pasażerów.

Będą one odchodziły, począwszy od dnia 31 grudnia 1930 r., każdej środy o godz. 1 popoł. z Tryjestu i, poprzez Brindisi i Larnaka (Cypr), będą przybywały w najbliższy poniedziałek do Palestyny — do Jaffy o godz. 5.30 przedpoł. i do Haify o godz. 3.30 popoł. oraz do Bejrutu (Syrja) we wtorek o godz. 6 zrana.

Celem otrzymania wszelkich informacyj, należy zwracać się do Biura Lloyd'u Triestino w Warszawie, Św-Krzyska Nr. 25, tel. 605-10.

PALESTINA E CIPRO

Non v'e chi non veda subito la bellezza di una crociera, che, durando complessivamente 12 giorni circa, permette di godere sensazioni artistiche e panorami naturali cosi diversi, quali sono offerti dall'isola di Cipro e dalla Palestina: la Torre d'Otello, la Colonna veneziana, la Cattedrale di S. Nicola, del carattere prettamente veneziano; il S. Sepolcro, l'Orto di Getsemani, le Mura del pianto, pervasi da quel profondo misticismo che emane dalla Terasanta.

Da notarsi che, mentre per qualsiasi crociera bisogna attendere l'epoca fissata dalla Societa organizzatrice, il viaggio in questione — secondo l'itinerario lloydiano — può essere effettuato, a piacimento del viaggiatore, in qualsiasi stagione, coi bellissimi piroscafi adibiti allla linea, il „Celio", l'„Adria" e il „Carnaro".

Le navi sono dotate d'ogni comfort moderno, il servizio e inappuntabile ed il personale di bordo attento ai desideri dei passeggeri.

A cominciare dal 31 dicembre 1930, le dette navi partiranno alle 13 di ogni mercoledi da Trieste e, toccando Brindisi e Larnaca (Cipro), arriveranno il prossimo lunedi in Palestina — a Giaffa alle 5.30 e a Caifa alle 15.30, nonche a Berutti (Siria) il martedi alle 6.

Per ogni informazione rivolgersi allo Ufficio del Lloyd Triestino in Varsavia, Via Św. Krzyska No. 25, tel. 605-10.